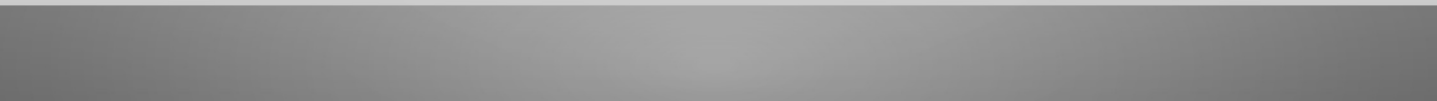




วารสารสังคมศาสตร์วิจัย

JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES RESEARCH



วารสารสังคมศาสตร์วิจัย

JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES RESEARCH

ความเป็นมา

ด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ข้อที่ 13.2.1, 13.2.2 และ 13.3.1, 13.3.2 (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา 2549: 28-30) ได้กำหนดให้การตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์หรือบางส่วนของผลงาน วิทยานิพนธ์ ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือการเสนอผลงานบางส่วนต่อที่ประชุมวิชาการที่มี ีรายงานการประชุม (Proceeding) ในกรณีของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มี ีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ในกรณีของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต เป็น ส่วนหนึ่งของเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา และตามมติของการประชุมการพัฒนางานบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2551 ได้เห็นชอบให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก มีภาระงานร่วมกัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี รับผิดชอบจัดทำวารสารบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม รับผิดชอบจัดทำวารสารบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี รับผิดชอบการจัดประชุมทางวิชาการ

ต่อมาที่ประชุมการพัฒนางานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2551 ได้มีมติรับหลักการตามร่างโครงการจัดทำ วารสารบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก และให้มหาวิทยาลัย ราชภัฏแต่ละแห่งที่รับผิดชอบภาระงานตามมติที่ประชุมครั้งที่ 1/2551 จัดทำร่างโครงการเพื่อเสนอ ต่อที่ประชุมอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ในวันเสาร์ที่ 6 ธันวาคม 2551 ซึ่งที่ ประชุมอธิการบดีในครั้งนั้นมีมติเห็นชอบในหลักการตามเสนอ

ผู้ดำเนินงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสารสังคมศาสตร์วิจัย

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย (Journal for Social Science Research) เกิดจากความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออก 4 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วิจัยหรือผลงานทางวิชาการของนักศึกษา อาจารย์ และบุคคลทั่วไป ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจและการจัดการ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย กำหนดตีพิมพ์วารสารปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม วารสารสังคมศาสตร์วิจัยเน้นการนำเสนอบทความวิจัย โดยอาจมีบทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือ (book review) หรือบทความปริทัศน์ (review article) ตีพิมพ์ร่วมด้วยและบทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนอย่างน้อย 2 คน ใน 3 คน ชื่อผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิถือเป็นความลับ และการประสานงานระหว่างผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิต้องผ่านกองบรรณาธิการเท่านั้น

ผู้ประสงค์จะส่งบทความ ให้เตรียมบทความตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียน และให้กรอกรายละเอียดในหนังสือส่งบทความเพื่อรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นต้นฉบับและเป็นผลงานใหม่ไม่เกิน 2 ปี ไม่เคยเผยแพร่ในที่ใด ไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อเผยแพร่ในที่ใด และจะไม่ส่งเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในที่ใดภายใน 90 วัน จากวันที่รับบทความ กรณีที่บทความเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคคว้าใส่ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้เขียนร่วมด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่วิจัยหรือผลงานทางวิชาการของนักศึกษา อาจารย์ และบุคคลทั่วไป

สาขาที่เปิดรับบทความ

ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจและการจัดการ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ประเภทบทความ

เน้นการนำเสนอบทความวิจัย โดยอาจมีบทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือ (book review) หรือบทความปริทัศน์ (review article) ตีพิมพ์ร่วมด้วย

กำหนดตีพิมพ์วารสาร

กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

เงื่อนไข

1. ผู้ประสงค์จะส่งบทความ ต้องเตรียมบทความตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียนของวารสาร โดยบทความต้องเป็นศาสตร์ในสาขาที่วารสารกำหนด
2. บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนอย่างน้อย 2 คน ใน 3 คน
3. ชื่อผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิถือเป็นความลับ และการประสานงานระหว่างผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิต้องผ่านกองบรรณาธิการเท่านั้น
4. ให้กรอกรายละเอียดในหนังสือนำส่งบทความเพื่อรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นของตนเองจริง และเป็นผลงานใหม่ไม่เกิน 2 ปี ไม่เคยเผยแพร่ในที่ใด ไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อเผยแพร่ในที่ใด และจะไม่ส่งเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในที่ใดภายใน 90 จากวันที่รับบทความ
5. กรณีที่บทความเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ควรใส่ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้เขียนร่วมด้วย

สารบัญ / CONTENT

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ADMINISTRATORS' ADMINISTRATIVE BEHAVIOR AFFECTING SCHOOL ADMINISTRATION AND DEVELOPMENT FOR READINESS TO ASEAN COMMUNITY OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 9.....	7
กุลธิดา สิทธิมงคล/ KUNTHIDA SITTHIMONGKON นภาเดช บุญเชิดชู/ NAPADECH BOONCHERDCHOO พิชญาภา ยืนยาว/ PITCHAYAPA YUENYAW	
ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา FACTORS ON SUPPORTING THE DUAL VOCATIONAL TRAINING (DVT) SYSTEM IN VOCATIONAL INSTITUTES UNDER VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTE CENTRAL 4, THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION.....	30
คมสัน รักษ์กุล / KHOMSAN RUKKUSON ธีรวิฑู ธาดาตันติโชค / THEERAWOOT THADATONTICHOK โยธิน ศรีโสภ / YOTHIN SRISOPA	
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING FUNCTIONAL COMPETENCY OF TEACHERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1.....	49
ปารณีย์ ดอนอินทรัพย์/ PARANEE DONINSAP จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย/ JITIRAT SAENGLOETUTHAI พิชญาภา ยืนยาว/ PITCHAYAPA YUENYAW	
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLES IN PROMOTING THE OPERATION OF DEVELOPMENT STRATEGIES FOR THE ASEAN COMMUNITY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9.....	71
ลัดดาวัลย์ อินทโชติ / LADDAWAN INTACHOT นภาเดช บุญเชิดชู / NAPADECH BOONCHERDCHOO จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย/ JITTIRAT SAENGLOETUTHAI	
ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 SUPERVISORY SKILLS OF ADMINISTRATORS AFFECTING CLASSROOM RESEARCH PROMOTION OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2.....	91
สิทธิเดช ฐานบัญชา / SITTIDECH THANBUNCHA นภาเดช บุญเชิดชู / NAPADECH BOONCHERDCHOO ธีรวิฑู ธาดาตันติโชค / TEERAWUT TADATANTICHOK	

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING ACADEMIC ADMINISTRATION IN
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2..... 109

สิริญาพร มุกดา / SIRIYAPORN MUKDA

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI

ธีรวัธ ธาดาตันติโชค / THEERAWOOT THADATONTICHOK

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

SCHOOL ADMINISTRATORS' ACADEMIC LEADERSHIP AFFECTING ROLE PERFORMANCE
OF TEACHERS IN THE SCHOOLS UNDER SUPHAN BURI PRIMARY EDUCATION SERVICE
AREAS OFFICE 3..... 127

อ้อย หงษ์เวียงจันทร์ / AOY HONGWIENGJUN

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI

พิชญญาภา ยืนยาว / PITCHAYAPA YUENYAW

การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

PARENTS' DECISION IN CHOOSING PRIVATE ELEMENTARY SCHOOLS FOR THEIR CHILDREN IN
PHRA PRADAENG DISTRICT, SAMUT PRAKAN PROVINCE..... 147

กนกพรรณ จันทร์ศรี / KANOKPAN CHANTARASSAMEE

กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ / GANRATCHAKAN NINLAWAN

การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

PURCHASING DECISION OF LIFE INSURANCE OF THE ELDERLY IN BANGKOK..... 165

ธนารีย์ รักการ / THANAREE RAKKAN

นิชกานต์ หิรัญสถิต / NICHAKAN HIRANSATIST

เมริน สามสาหรัาย / MERIN SAMSARAI

ดวงสมร มะโนวรรณ / DUONGSAMON MANOWAN

ปริทัศน์หนังสือ: วิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ การประยุกต์ใช้และตัวอย่าง

BOOK REVIEW: RESEARCH METHODS IN POLITICAL SCIENCE APPLICATION AND
EXAMPLES..... 182

นิภาพรณ เจนสันติกุล / NIPAPAN JENSANTIKUL

**พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา
พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
ADMINISTRATORS' ADMINISTRATIVE BEHAVIOR AFFECTING SCHOOL
ADMINISTRATION AND DEVELOPMENT FOR READINESS
TO ASEAN COMMUNITY OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 9**

**กุลธิดา สิทธิมงคล/ KUNTHIDA SITTHIMONGKON¹
นภาเดช บุญเชิดชู/ NAPADECH BOONCHERDCHOO²
พิชญาภา ยืนยาว/ PITCHAYAPA YUENYAW³**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร 2) ศึกษาระดับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และ 3) วิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 313 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอในจังหวัด นครปฐมและสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล เป้าหมายการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย การสื่อสาร การจูงใจ และการควบคุม

2. การบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคม

¹นักศึกษาลัทธิศรัทธาธรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาเซียน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ และ ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย การตัดสินใจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำ การสื่อสาร และการตั้งเป้าหมาย เป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการบริหาร การบริหารและพัฒนาสถานศึกษา ประชาคมอาเซียน มัธยมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of school administrators' administrative behavior; 2) study the level of school administration and development for readiness to ASEAN community; and 3) analyze administrators' administrative behavior affecting school administration and development for readiness to ASEAN community. The research samples were 313 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 9, derived by proportional stratified random sampling distributed by districts in Nakhon Pathom and Suphan Buri Province. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, administrators' administrative behavior was at a high level, respectively ranked from the highest to the lowest as follows: interaction or influence, performance goals, leadership, decision making, goal setting, communication, motivation, and control.

2. Overall and in specific aspects, school administration and development for readiness to ASEAN community was at a high level, respectively ranked from the highest to the lowest as follows: school administrators' clear vision for educational management for ASEAN community, school administrators' academic leadership, school administrators' capabilities of quality management, school administrators' English Language Proficiency (ELP) used for Basic Interpersonal Communication Skills (BICS), and school administrators' competencies in utilizing Information and Communication Technology (ICT).

3. Administrators' administrative behavior in the aspects of decision making, performance goals, leadership, communication, and goal setting together predicted school administration and development for readiness to ASEAN community at the percentage of 89 with statistical significance at .05.

Keywords: administrative behavior, school administration and development, ASEAN community, secondary education

บทนำ

การพัฒนาสังคมไปสู่การพัฒนาประเทศ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนามนุษย์ไปพร้อมกัน ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการพัฒนาสภาพทางร่างกาย จิตใจและความรู้สึก รวมถึงการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้รู้จักตนเองรู้จักชีวิตและเข้าใจสังคม มีความสามารถในการปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555: 11) กำหนดสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างและการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีจิตใจที่มีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สร้างจิตสำนึกให้คนไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีนิสัยใฝ่รู้ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กรและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงส่งเสริมการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางการเมืองระหว่างประเทศปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งโอกาสในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น กรมอาเซียนจึงได้เห็นชอบให้จัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคง ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555: 9) กล่าวถึงนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนว่า การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองในทุกด้าน และตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 19) กล่าวถึงการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาทั้งระบบว่า ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียน

อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนของสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานทั่วไป สำหรับด้านการบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: ๓) กล่าวถึงมาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ด้านผู้บริหารในมาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ 4) ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และจากรายงานผลการจัดการศึกษา และสารสนเทศเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปีการศึกษา 2556 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (2557: 26) โดยกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2553-2557) จำนวน 61 โรงเรียน ได้รับการรับรองคุณภาพ จำนวน 43 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.48 รอบผลการรับรองคุณภาพ จำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (สุพรรณบุรี, นครปฐม) ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก รอบสามมีค่าเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 93.48 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงการบริหารโรงเรียนที่ได้มาตรฐานว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และความสำเร็จของสถานศึกษาต้องอาศัยการบริหารของผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหารต้องมีพฤติกรรมบริหารที่ได้แสดงออกกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารด้วยความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรย่อมทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Likert (1979 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2554: 73) ได้กล่าวว่า ลักษณะที่แสดงถึงบรรยากาศขององค์การซึ่งอาศัยมีติสำคัญ ๆ เกี่ยวกับประสิทธิผล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติ และแสดงออกในฐานะผู้นำ ใช้วิธีการต่าง ๆ ในการจูงใจ การติดต่อสื่อสาร รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ผู้บริหารต้องกล้าตัดสินใจในการตั้งเป้าหมายการปฏิบัติงานและผู้บริหารควรมีการควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

จากนโยบายการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและผลการจัดการศึกษาและสารสนเทศเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ปีการศึกษา 2556 โดยกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จะเห็นได้ว่าการทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง ผู้บริหารจำเป็นต้องมีลักษณะและพฤติกรรม

การบริหารงานที่สามารถก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา 8 ประการตามแนวคิดของ Likert (1979 อ้างถึงในสุนทร โคตรบรรเทา, 2554: 73) คือ 1) การเป็นผู้นำ 2) การจูงใจ 3) การสื่อสาร 4) การปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล 5) การตัดสินใจ 6) การตั้งเป้าหมาย 7) การควบคุม 8) เป้าหมายการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จาก ข้อค้นพบในงานวิจัยของไพฑูริย์ อรุณศรีประดิษฐ์ (2551: 91) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อิงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อิงของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่ส่งผล ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ และการเป็นผู้นำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสำนัก อุกะระโทก (2551: 68) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอวังสมบูนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอวังสมบูนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 มีพฤติกรรมด้านการผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการปฏิสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกัน ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่มีพฤติกรรมด้านการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ว่าอยู่ในระดับใด มีพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ สามารถนำข้อค้นพบที่ได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง กำหนดนโยบายวางแผนการและเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้บริหารโรงเรียนเพื่อพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

3. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

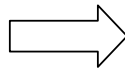
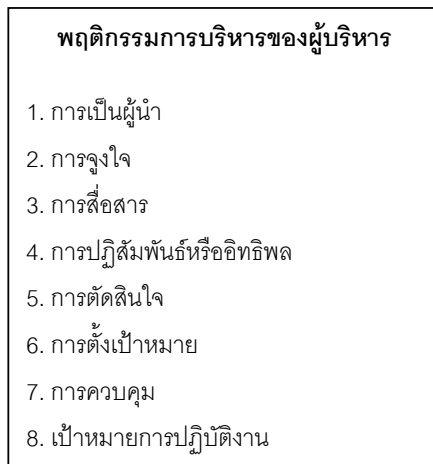
สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การจูงใจ การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย การควบคุม และเป้าหมายการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

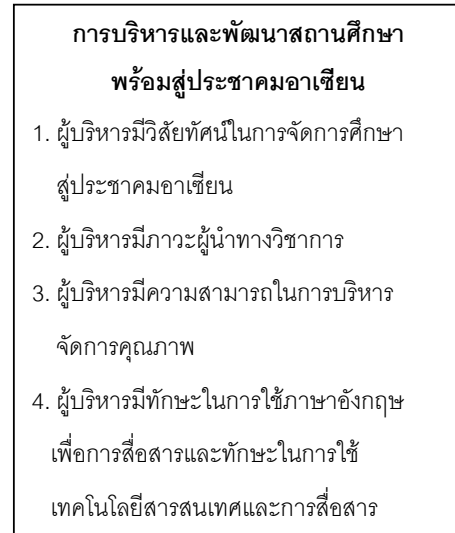
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ตามกรอบแนวคิดของ Likert (1979 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2554: 73) พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 ประการ ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำ 2) การจูงใจ 3) การสื่อสาร 4) การปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล 5) การตัดสินใจ 6) การตั้งเป้าหมาย 7) การควบคุม และ 8) เป้าหมายการปฏิบัติงาน จึงได้นำมา กำหนดเป็นตัวแปรต้นในการวิจัย สำหรับตัวแปรตามผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารจัดการและพัฒนา สถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาและมาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: ณ) มากำหนด เป็นตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) ผู้บริหาร มีภาวะผู้นำทางวิชาการ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ และ 4) ผู้บริหาร มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตัวแปรต้น



ตัวแปรตาม



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีการกระทำที่เกิดจากกระบวนการภายในของบุคคล และมีผลต่อการกระทำที่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรมนุษย์ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน

1.1 **การเป็นผู้นำ** หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารที่เกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 **การจูงใจ** หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารกระทำกิจการงานอย่างมีจุดมุ่งหมายรวมทั้งการสร้างมนุษยสัมพันธ์จูงใจให้คนทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

1.3 **การสื่อสาร** หมายถึง การติดต่อสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถทำหน้าที่สลับกันได้และสามารถโต้ตอบกันได้ในสื่อกลางเดียวกัน รวมถึงการประสานมอบหมายงานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 การปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงการให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

1.5 การตัดสินใจ หมายถึง การใช้ทักษะความรู้ความสามารถของผู้บริหารประกอบ การตัดสินใจ การใช้เหตุผลพิจารณา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่ขั้นของการปฏิบัติที่ดีที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

1.6 การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนที่ตนได้ตั้งความหวังไว้

1.7 การควบคุม หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการตรวจสอบ การเก็บรวบรวมข้อมูล กำกับดูแล และแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

1.8 เป้าหมายการปฏิบัติงาน หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลา และพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ลักษณะของงานแต่ละประเภท รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2. การบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ แนวทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ในการนำไปสู่การจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่บริหารจัดการสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและครู ประกอบด้วย การจัดกระบวนการเรียนรู้อ การสร้างสื่อนวัตกรรม และการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ระบบคุณภาพในการปฏิบัติงาน ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม ใช้ความไว้วางใจ ในการสร้างเสริมบรรยากาศเป็นมิตร มีการจัดสภาพและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.4 ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารต้องมีทักษะภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานและสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะ

การสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น และผู้บริหารต้องมีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล

วิธีดำเนินการ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามอำเภอในจังหวัดนครปฐมและสุพรรณบุรี จำนวน 3,175 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางการกำหนดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ทิรกานันท์, 2556: 179) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามอำเภอได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐมและสุพรรณบุรี

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามคำนิยามศัพท์ตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า index of item objective congruence (IOC) ที่มีค่าดัชนีระหว่าง 0.67-1.00 เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยได้คุณภาพด้านความเที่ยงของพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.985 และคุณภาพด้านความเที่ยงของการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.980

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 346 ฉบับ ไปยังครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.46

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารและการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การเป็นผู้นำ	3.94	0.75	มาก	3
2. การจูงใจ	3.90	0.80	มาก	7
3. การสื่อสาร	3.92	0.77	มาก	6
4. การปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล	3.99	0.83	มาก	1
5. การตัดสินใจ	3.93	0.77	มาก	4
6. การตั้งเป้าหมาย	3.93	0.79	มาก	5
7. การควบคุม	3.89	0.79	มาก	8
8. เป้าหมายการทำงาน	3.98	0.77	มาก	2
รวม	3.93	0.72	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ เป้าหมายการทำงาน ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.77) การเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.75) การตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.77) การตั้งเป้าหมาย ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.79) การสื่อสาร ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.77) การจูงใจ ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การควบคุม ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.79)

2. ระดับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

การบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคม อาเซียน	4.01	0.78	มาก	1
2. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.00	0.76	มาก	2
3. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ	4.00	0.76	มาก	3
4. ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.96	0.75	มาก	4
รวม	4.00	0.71	มาก	

จากตารางที่ 2 การบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.76) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้ ICT คือ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.75)

3. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนา สถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	5	141.93	28.38	496.99*	0.00
Residual	307	17.54	.057		
Total	312	159.47			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SEb	t	Sig.
ค่าคงที่	0.29		0.08	3.83*	.00
การตัดสินใจ (X ₅)	0.22	0.24	0.05	4.88*	.00
เป้าหมายการทำงาน (X ₈)	0.32	0.34	0.04	7.79*	.00
การเป็นผู้นำ (X ₁)	0.19	0.20	0.04	5.03*	.00
การสื่อสาร (X ₃)	0.12	0.13	0.04	3.10*	.02
การตั้งเป้าหมาย (X ₆)	0.09	0.10	0.04	2.05*	.04

R = 0.943	R ² = 0.890	SEE. = 0.239
-----------	------------------------	--------------

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ การตัดสินใจ (X₅) เป้าหมายการทำงาน (X₈) การเป็นผู้นำ (X₁) การสื่อสาร (X₃) และการตั้งเป้าหมาย (X₆) เป็นตัวแปรซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ และสามารถอธิบายความผันแปรของการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.890 ซึ่งแสดงว่า การตัดสินใจ เป้าหมายการทำงาน การเป็นผู้นำ การสื่อสาร และการตั้งเป้าหมาย ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยร่วมกันทำนายการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้ร้อยละ 89.00 และสามารถเขียนสมการทำนายได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.29 + 0.22 (X_5) + 0.32 (X_8) + 0.19 (X_1) + 0.12 (X_3) + 0.09 (X_6)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.24 (X_5) + 0.34 (X_8) + 0.20 (X_1) + 0.13 (X_3) + 0.10 (X_6)$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล รองลงมาได้แก่ เป้าหมายการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย การสื่อสาร การจูงใจ การควบคุม ตามลำดับ ด้านการปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพล ประเด็นที่เกี่ยวกับผู้บริหาร มีปฏิสัมพันธ์กับครูและบุคลากรทุกฝ่ายแบบฉันท์มิตร ผู้บริหารสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาสถานศึกษา พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแบบกัลยาณมิตรกับครูและบุคลากร ในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษา พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เป็นประเด็นที่มีการปฏิบัติ 3 ลำดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพลเป็นการสื่อสารระหว่างกันระหว่างกลุ่มทางสังคมที่บุคคลมารวมกันโดยมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารจึงต้องตระหนักในบทบาทที่พึงมีต่อกันหาวิธีทำงานร่วมกัน ให้ความสำคัญกับบุคคลรวมถึงสนใจรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ก็จะสามารถทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสมุท ขำนาถ (2554: 107) กล่าวว่า พฤติกรรมการบริหารที่นำไปใช้ในการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จในการอย่างเป็นกระบวนการ ดังนี้ 1) ผู้นำจำเป็นต้องหาแนวปฏิบัติที่เน้นทั้งด้านงานและความสัมพันธ์ไปพร้อมกัน 2) ผู้นำต้องยึดวัตถุประสงค์ และลำดับความสำคัญก่อนหลังของภารกิจเป็นตัวนำพฤติกรรม 3) ผู้นำต้องรู้จักเลือกใช้พฤติกรรมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูริย์ อรุณศรีประดิษฐ์ (2551: 91) ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมแบบรายด้าน ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกษม โพธิ์ทอง (2551: 77) ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงในทรรศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การตัดสินใจ การปฏิสัมพันธ์ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร แรงจูงใจ การกำหนดเป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง คือ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม การควบคุมบังคับบัญชา

2. การบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ ในด้านผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประเด็นที่เกี่ยวกับผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ผู้บริหารวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานต้นสังกัดมากำหนดทิศทางการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการปฏิบัติ 3 ลำดับแรก ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการนำไปสู่การจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับแนวคิดของสุรวิพันธุ์ เสนานุช (2553 อ้างถึงใน สุวิทย์ ยอดสละ, 2556: 29) ให้แนวคิดว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะของผู้นำที่มีคุณสมบัติหลายประการที่เอื้อต่อความสำเร็จขององค์กร โดยมีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนตั้งแต่การสร้างวิสัยทัศน์ การนำไปสู่การปฏิบัติ การสร้างโอกาส การสร้างพลัง และการสร้างจริยธรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลียว เกื้อนภา (2554: 107) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเอรวรรณ์ สมรักษา (2555: 69) ศึกษาเรื่องการสำรวจความพร้อมและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีสภาพการปฏิบัติงานจริง คือ ด้านการเผยแพร่ความรู้เรื่องอาเซียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และด้านแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีค่าอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรแสดงออกถึงพฤติกรรมในการบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ การเป็นผู้นำทางวิชาการ การตั้งเป้าหมายโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการ กล้าตัดสินใจ สามารถใช้ภาษาอังกฤษและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ อีกทั้งผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถในการสื่อสารเพื่อจูงใจให้ผู้ร่วมงาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงผู้บริหารต้องมีการควบคุม และกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารก็จะสามารถบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีคุณภาพ

3. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เรียงตามลำดับการทำงานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การตัดสินใจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน

การเป็นผู้นำการสื่อสาร และการตั้งเป้าหมาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยนี้พบว่า การตัดสินใจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำการสื่อสาร และการตั้งเป้าหมาย และร่วมกันทำนวยการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในภาพรวมได้ร้อยละ 89.00 โดยอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านการตัดสินใจ ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจ เป็นกระบวนการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ที่สำคัญมากในการบริหารจัดการองค์การ โดยเฉพาะผู้บริหาร ถือว่าเป็นหน้าที่หลักที่จะต้องรับผิดชอบการบริหาร และการจัดการทางการศึกษาจะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภารตี อนันต์นาวิ (2553: 159) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่ให้เกิดผลในการพิจารณา วิเคราะห์และหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่ขั้นของการปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของจารย์ สุขมี (2548: 73) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนผู้บริหารจำนวนมากที่สุดใช้พฤติกรรมการตัดสินใจแบบวิธีการกลุ่ม รองลงมาใช้พฤติกรรมการตัดสินใจแบบปรึกษาหารือ ส่วนพฤติกรรมการตัดสินใจที่ผู้บริหารใช้น้อยที่สุดคือ แบบอัตตาธิปไตย พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาล เขตภูมิภาคตะวันตก ในการบริหารงานบุคลากร และงานอาคารสถานที่ ผู้บริหารจำนวนมากที่สุดใช้พฤติกรรมการตัดสินใจแบบปรึกษาหารือ รองลงมาใช้พฤติกรรมการตัดสินใจแบบวิธีการกลุ่มและพฤติกรรมการตัดสินใจ ที่ผู้บริหารใช้น้อยที่สุดคือ แบบอัตตาธิปไตย ส่วนงานธุรการ การเงิน บัญชีและพัสดุผู้บริหารจำนวนมากที่สุด ใช้พฤติกรรมการตัดสินใจแบบปรึกษาหารือ รองลงมาใช้พฤติกรรมการตัดสินใจแบบอัตตาธิปไตย ส่วนพฤติกรรมการตัดสินใจที่ผู้บริหารใช้น้อยที่สุดคือ แบบวิธีการกลุ่ม และสอดคล้องกับวิจัยของบัญชา ภัทรกุลวิศาล (2555: 127) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนวยการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงได้ เรียงลำดับตามอำนาจการพยากรณ์มากไปน้อยตามลำดับ คือ ความมีคุณภาพการตัดสินใจ และการมอบอำนาจ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.86 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 74.30 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษม โพธิ์ทอง (2551: 77) ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามสภาพจริง ในทรรณะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การตัดสินใจ การปฏิสัมพันธ์ ภาวะผู้นำการติดต่อสื่อสาร แรงจูงใจ การกำหนดเป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง คือ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมการควบคุมบังคับบัญชา ดังนั้น การใช้ทักษะความรู้ความสามารถของผู้บริหารประกอบการตัดสินใจและการใช้เหตุผลพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญในการนำไปสู่ขั้นของการปฏิบัติที่ดีที่สุด ซึ่งจะช่วยให้สู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

3.2 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านเป้าหมายการปฏิบัติงานส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางด้านประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ การปรับปรุงงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดทิศทางดังกล่าว เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมุทพร ชำนาญ (2554: 132) กล่าวถึงทฤษฎีวิถีทางสู่เป้าหมาย จำแนกแบบภาวะผู้นำออกเป็น 2 มิติ คือ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน และพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์ สอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของสำนัก อุดรระโทก (2551: 68) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านการผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการปฏิสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อกัน ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลาและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของงานแต่ละประเภท รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะทำให้จัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.3 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านการเป็นผู้นำ ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งนี้ เนื่องมาจากภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับองค์กรทุกประเภท เพราะถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำก็สามารถทำให้บุคลากรทำงานให้แก่องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Likert (1979 อ้างถึงใน สุเมธ จันทรเจ็จจุน, 2553: 45) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการซึ่งผู้นำจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับความคาดหวัง ค่านิยมและความสามารถในการติดต่อพบปะเจรจาของบุคคลที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้นำจะต้องแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าสนับสนุนในความสามารถของพวกเขา ดังที่ ภาวดี อนันต์นาวิ (2553: 77) กล่าวถึง ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1) เป็นส่วนที่ดึงความรู้ความสามารถต่าง ๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้ 2) ช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน 3) ช่วยโน้มน้าวชักจูงใจให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์กร และ 4) เป็นหลักยึดให้แกบุคลากรเมื่อหน่วยงานเผชิญสภาวะคับขัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของเต็มศิริ บุญชูช่วย (2552: 107) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม อยู่ในระดับมากและสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาในระดับปานกลางค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีตัวแปรสำคัญสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษา 2 อันดับแรก คือ การกำหนดนโยบาย และการวางแผนของสถานศึกษาและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับ Buzzi (1998: 134 อ้างถึงใน ธัญญา ชันธรักษ์, 2554: 36) ได้ศึกษาการใช้พฤติกรรมผู้นำหรือผู้นำทางการสอนที่เข้มแข็งของผู้บริหารช่วยให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ โดยหมายรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครู และจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการโดยที่ผู้บริหารมีความคาดหวังสูง จะช่วยให้ครูอาจารย์จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Reed (1987: 1388-A อ้างถึงใน เกชา มีสวน, 2556: 40) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะองค์การพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่และความพึงพอใจของครู โดยศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรัฐนิวยอร์กได้ใช้แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำ Stogdill และแบบสอบถามความพึงพอใจของ Likert พบว่า ครูใหญ่มีพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยสภาพการทำงานที่สะดวกสบาย ผู้นำรู้จักประนีประนอม มีการติดต่อสื่อสารแบบหลายทิศทาง ครูจะมีความพึงพอใจสูง และนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัย Mackey (2007) ได้ศึกษาและทำการวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้นำกับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์จากโรงเรียนแฮริสันมหาวิทยาลัยแนบราสกา เป็นโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองฟิโตรีเยน รัฐอิลลินอยด์ โดยศึกษาจากปัจจัยคือ ผู้บริหาร ครู ผู้พิชญาณวิจักษณ์เกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องสามารถบริหารจัดการเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรแสดงออกให้เห็นถึงการมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านการสื่อสาร ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งนี้เนื่องจากการสื่อสารมีความสำคัญในการบริหารสำหรับผู้บริหารทุกระดับ เพราะเป็นการสื่อข้อมูล

ซึ่งกันและกันระหว่างในองค์กร โดยต้องมีการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับข่าวสารเข้าใจ และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพรพันธ์ เขจรนันท์ (2551: 178) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยปกติในแต่ละองค์กรจะมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของไพฑูรย์ อรุณศรีประดิษฐ์ (2551: 91) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ และการเป็นผู้นำ ดังนั้น การติดต่อสื่อสารจึงมีความสำคัญในด้านการประสานงานเพื่อมอบหมายภารกิจในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.5 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านการตั้งเป้าหมาย ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งนี้ เนื่องจากการตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จ เพราะเมื่อมีเป้าหมายจึงเกิดการวางแผนและเมื่อเกิดการวางแผนแล้วจึงเกิดการลงมือทำ และเมื่อลงมือทำแล้วก็จะพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เมื่อพบกับปัญหาก็ต้องหาทางปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับแนวคิดของอารีย์ พันธุ์มณี (2542: 194) อ้างถึงใน สุันทา คาเนโกะ, 2554: 45) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การที่บุคคลตั้งเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตนได้ตั้งความหวังไว้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของเสียงศักดิ์ เมี้ยนศิริ (2548: 87) ได้วิจัยพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแปลงยาว สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมากดังนี้ การกำหนดเป้าหมาย การตัดสินใจ การจูงใจ การเป็นผู้นำ และการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนที่ตนได้ตั้งความหวังไว้

พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ การจูงใจ ทั้งนี้เป็นเพราะครูที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีสถานภาพส่วนบุคคลทางด้านอายุค่อนข้างน้อย ซึ่งมีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.10 และส่วนใหญ่เป็น

ครูใหม่ มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.00 ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ครูยังขาดการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บริหารและผู้บริหารยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีเจตคติที่ดีต่อการบริหาร และพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการวิจัยระดับพฤติกรรมกรรมการบริหาร พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมและด้านการจูงใจ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม วัดประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรด้านการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารควรมีความเอาใจใส่ รับฟังความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะของครูบุคลากรในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจ ให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีเจตคติที่ดีต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ส่วนระดับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 2 ด้าน ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้บริหารควรมีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพในด้านการติดต่อสื่อสาร การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรที่เป็นชาวต่างประเทศ การค้นคว้าทางวิชาการ และการศึกษาดูงาน อีกทั้ง ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มาวิเคราะห์ประมวลผลเพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2. ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ทั้งในการประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการเสนอแนวทางการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารควรใช้ระบบควบคุมคุณภาพในการปฏิบัติงาน คือวางแผน ดำเนินการตามแผน ตรวจสอบและปรับปรุง มาบริหารและพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป เพื่อพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

จากผลการวิจัยพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน มี 5 ด้านคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านเป้าหมายการปฏิบัติงาน ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสารและด้านการตั้งเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในด้านการตัดสินใจ ด้านเป้าหมายการปฏิบัติงาน ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร และด้านการตั้งเป้าหมาย เพราะจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีภาวะการเป็นผู้นำ ในการตัดสินใจเมื่อเกิดปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรกำหนดวิธีการแก้ปัญหา รวมทั้งผู้บริหารควรมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากับประชากรในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ที่ยังไม่มีการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนอย่างกว้างขวางและนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี้

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการควบคุม ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการควบคุมการจัดการศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

สรุป

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เรียงตามลำดับการพยากรณ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การตัดสินใจ 2) เป้าหมายการปฏิบัติงาน 3) การเป็นผู้นำ 4) การสื่อสาร และ 5) การตั้งเป้าหมาย เป็นปัจจัยส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยนี้พบว่า การตัดสินใจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำ การสื่อสาร และการตั้งเป้าหมาย และร่วมกันทำนวยการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้ร้อยละ 89.00

เอกสารอ้างอิง

- เกษม มีสวน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกษม โพธิ์ทอง. (2551). **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จารย์ สุขมี. (2548). **พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตภูมิภาคตะวันตก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เฉลียว ถิ่นนอก. (2554). **การดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์. (2551). **พฤติกรรมองค์การ.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เต็มศิริ บุญชูช่วย. (2552). **สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการจัดการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธัญญา ชันธวัช. (2554). **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บัญญัติ ภัทรกุลวิศาล. (2555). **ปัจจัยทางวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพฑูริย์ อรุณศรีประดิษฐ์. (2551). **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- ภารดี อนันต์นาวี. (2553). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: มนต์รี.
- เลียงศักดิ์ เมี้ยนศิริ. (2548). **พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอแปลงยาว สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุทพร ชำนาญ. (2554). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา**. ระยอง: พี.เอส.การพิมพ์.
- สำนัก อูกระโทก. (2551). **พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555) **การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (2557). **รายงานผลการจัดการศึกษาและ สารสนเทศเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ปีการศึกษา 2556**. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียน**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.เอเซียเพรส.
- สุนันทา คาเนโกะ. (2554). **อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ การ ตั้งเป้าหมายในการทำงานและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการสอนที่มี ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเมธ จันทร์เจ็อง. (2553). **คุณลักษณะของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภูมิภาคตะวันตก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2556). **การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุวิมล ตีรกานนท์. (2556). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ก พลพิมพ์.
- เอวรรรณ์ สมรักษา. (2555). **การสำรวจความพร้อมและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์** อุดสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- Mackey, P. R. (2007). "Administration," **Administrative allocation of human resources: the speech language pathologist the literacy team.** < [http://www. proquest.umi.com/pqdweb.htm](http://www.proquest.umi.com/pqdweb.htm) > (2 July 2012).

ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
FACTORS ON SUPPORTING THE DUAL VOCATIONAL TRAINING (DVT)
SYSTEM IN VOCATIONAL INSTITUTES UNDER VOCATIONAL
EDUCATION INSTITUTE CENTRAL 4, THE OFFICE OF
VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

คมสัน รุกกุล/KHOMSAN RUKKUSON¹
ธีรวุธ ธาดาตันติโชค/THEERAWOOT THADATONTICHOK²
โยธิน ศรีโสภะ/YOTHIN SRISOPA³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) เปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลและประเภทสถานศึกษาอาชีวศึกษา และ 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 257 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ และด้านคุณลักษณะผู้เรียน ตามลำดับ

¹ นักศึกษาหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² อาจารย์ ดร. , อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. , อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ และประเภทของสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียให้ชัดเจน ให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มากขึ้น โดยกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ใช้เกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดทำหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ คุณลักษณะผู้เรียนต้องมีทักษะวิชาชีพในสาขาที่เรียน มีความรับผิดชอบ ชี้อิสต์ย มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมีจิตบริการ

คำสำคัญ: อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การอาชีวศึกษา สถานศึกษาอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the levels of factors on supporting the Dual Vocational Training (DVT) system; 2) compare the factors on supporting the Dual Vocational Training (DVT) system as classified by personal factors and type of vocational institutes; and 3) recommend guidelines for developing dual vocational Training (DVT) system of vocational institutes. The sample group was 257 vocational institutes administrators and teachers as distributed by type of vocational institutes, derived by proportional stratified random sampling. The research instrument used for collecting data was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics employed for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the levels of factors on supporting this DVT system were at a high level. Considering each aspect, management of the Dual Vocational Training (DVT) system was at the highest level, followed by operations between the vocational institutes and the apprenticeship training organizations and students characteristics respectively.

2. The administrators and teachers with differences in position, highest educational level, work experience in vocational institutes, and performance related to Dual Vocational training system difficulty supported the Dual vocational training (DVT) system with the statistical significance at .05.

However, there was no statistical difference among these with differences in gender and vocational institute types.

3. Guideline for development of Dual Vocational Training (DVT) system consists of five main components; the clear determination of the stakeholders roles stakeholders; the emphasis of the Dual Vocational Training (DVT) as a national agenda; the application of evaluation criteria with covered knowledge, skills and desirable characteristics of vocational institutes and the apprenticeship training organizations; the development of vocational competency-based curriculum; and the training of students to develop vocational skills and work ethics.

Keywords: dual vocational training, vocational educational, vocational education institutes

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นการสร้างคนเพื่อสร้างความเจริญให้กับประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจไปสู่การผลิตในภาคอุตสาหกรรมบริการและการเกษตรที่ทันสมัย ขณะเดียวกันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยสาเหตุหลักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร และความไม่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศ ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาในขณะที่ยังมีแรงงานล้นตลาด ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับสถาบันการศึกษา และภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเร่งด่วนจึงจำเป็นต้องใช้กำลังคนหรือแรงงานที่ได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ดังนั้นการจัดการศึกษาด้านอาชีวะ เป็นการส่งเสริมและฝึกฝนให้คนออกไปประกอบอาชีพ ตามความถนัดและความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่ การอาชีวศึกษาจึงเป็นการใช้พื้นฐานวิชาชีพที่ประกอบไปด้วยการใช้ความรู้และความชำนาญ ในอันที่จะก่อประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งรู้จักนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ภายใต้ความเป็นโลกาภิวัตน์ การที่ประเทศไทยจะแข่งขันกับประเทศอื่น

ได้นั้น สังคมการอาชีวศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำประเทศไทย เข้าสู่การแข่งขันในโลกแห่งฐานความรู้

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 หมวด 2 มาตรา 12 กล่าวว่า เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเฉพาะด้าน หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาแห่งใดมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เฉพาะด้านในสาขาวิชาชีพให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาอาชีวศึกษานั้นเพื่อให้สามารถจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง และได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้แบ่งการจัดการอาชีวศึกษา โดยมีสถานศึกษาในสังกัด 421 แห่งทั่วประเทศ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพพระระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ แบ่งประเภทได้ดังนี้ 1) วิทยาลัยเทคนิค 114 แห่ง 2) วิทยาลัยการอาชีพ 142 แห่ง 3) วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 3 แห่ง 4) วิทยาลัยพณิชยการ 5 แห่ง 5) วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม 2 แห่ง 6) วิทยาลัยสารพัดช่าง 52 แห่ง 7) วิทยาลัยอาชีวศึกษา 39 แห่ง 8) วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ 13 แห่ง 9) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 43 แห่ง 10) กาญจนภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง 1 แห่ง 11) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ 3 แห่ง 12) วิทยาลัยประมง 4 แห่ง 13) สถาบันการอาชีวศึกษา 23 แห่ง (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 7) มาตรา 20 กำหนดให้การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพดำเนินการจัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดให้จัดได้ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน ซึ่งสถานศึกษา

อาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ (ราชกิจจานุเบกษา, 2551: 3-5) เน้นการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรม

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถาบันหรือสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพและการวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งเรียนในสถานศึกษาหรือสถาบัน และอีกส่วนหนึ่งเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกช่างฝีมือที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และประหยัดงบประมาณของรัฐบาล การศึกษาทวิภาคีเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 และต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนาเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระบบทวิภาคี เป็นการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการกำหนดให้จัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริงสามารถนำรายวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียนเพื่อให้เกิดความรู้จริงจากการปฏิบัติงาน (on the job training) สถานศึกษาจัดแผนการเรียน โดยนำรายวิชาชีพหรือบูรณาการ รายวิชาชีพ ร่วมกับสถานประกอบการนำไปฝึกงานในสถานประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาถือว่าเป็นการจัดการศึกษาตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แม้จะยังไม่เป็นที่นิยมมากนักจากผู้เรียน เนื่องจากประชาชนและผู้ปกครองมีค่านิยมเชิงลบต่อสถาบันอาชีวศึกษา ว่าเป็นสถานศึกษาของผู้ใช้แรงงานและมีรายได้ต่ำ อีกทั้งการขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีทำให้นักเรียนและผู้ปกครองขาดความเข้าใจและไม่มี ความเชื่อมั่นในระบบการศึกษา ตลอดจนความก้าวหน้าในเส้นทางสายอาชีพ (วีรวัดณ์ วงษ์ดนตรี, 2552: 111-112) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาของการจัดการอาชีวศึกษาในระดับองค์กรอีก ได้แก่ ปัญหาด้านความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล ครูขาดการถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียน ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัย กับสถานประกอบการ ปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาบุคลากรและ นิเทศติดตามผล จำนวนของเครื่องมือ อุปกรณ์ในสถานศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย ปัญหาด้านสถานประกอบการ ถึงแม้ว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ในการเปิดสอนหลักสูตรทวิภาคีและมีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย แต่ยังพบปัญหาการที่ ครูฝึกไม่เข้าใจในนโยบายการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการนิเทศ

และขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ไม่มีเวลาสอนงาน จำนวนครูฝึกในสถานประกอบการมีไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาด้านนักเรียน เนื่องจากนักเรียนขาดความเข้าใจและวุฒิภาวะในการปรับตัวให้เข้ากับการศึกษาระบบทวิภาคีที่ต้องเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักเรียนส่วนหนึ่งรู้สึกว่ภาคปฏิบัติมีความซ้ำซากจำเจ และหลักสูตรมุ่งเน้นการปฏิบัติมากเกินไป ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตน ทำให้เกิดปัญหาการลาออกกลางคัน และสร้างความเบื่อหน่ายให้กับสถานประกอบการ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 15-18; วิสิทธิ์ งามเลิศชัย, 2551: 6-7; ปาริฉัตร จันโทริ, 2555: 29-37; ธาณินทร์ ศรีชมภู, 2557: 124-130)

การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษา ภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ที่พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 บัญญัติให้มีการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดใกล้เคียง จัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือ และเพิ่มศักยภาพความพร้อมของการจัดการอาชีวศึกษา โดยที่สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 จะประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ราชบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนาบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และวิทยาลัยการอาชีพกาญจนาบุรี รวมทั้งสิ้น 9 สถานศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการทราบถึงปัจจัยสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปช่วยส่งเสริมให้การบริหารการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ประสบความสำเร็จหรือทราบถึงปัญหาของการบริหารการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถาบันฯ นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงเพื่อการผลิตกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีให้สนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรมในท้องถิ่น การประกอบอาชีพอิสระ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อันเป็นการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลและประเภทสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ที่มีสถานภาพส่วนบุคคล และประเภทสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ราชบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 1,276 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในปีการศึกษา 2557 ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนตามประเภทสถานศึกษา ได้จำนวน 257 คน จากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ตีรกันันท์, 2551: 179)

2. ตัวแปรการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขั้นสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และประเภทของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ประกอบด้วย การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ นโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การวัดและประเมินผล หลักสูตร และลักษณะผู้เรียน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกเป็น เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และประเภทสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 จำแนกตามตัวแปร สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ที่เก็บจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ในปีการศึกษา 2557 โดยผู้วิจัยดำเนินการส่ง และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จากแบบสอบถาม จำนวน 297 ฉบับ ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.53

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกเป็น เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ที่มีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และประเภทสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ (percentage)
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่า

ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยรวมรายด้าน และรายข้อจำแนกตามตัวแปรตาม นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และประเภทของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการทดสอบระหว่างคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{x} = 4.22$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.12$) ส่วนด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{x} = 4.05$) อยู่ในระดับสุดท้าย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

(n = 257)

ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.22	0.47	มาก	1
2. ด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ อย่างเป็นระบบ	4.12	0.48	มาก	2
3. ด้านนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.07	0.50	มาก	6
4. ด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.05	0.53	มาก	7
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.09	0.50	มาก	5
6. ด้านหลักสูตร	4.10	0.47	มาก	4
7. ด้านคุณลักษณะผู้เรียน	4.11	0.49	มาก	3
รวม	4.09	0.44	มาก	

2. เปรียบเทียบระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลและประเภทของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่มีระดับการศึกษาขั้นสูงสุดต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร และด้านคุณลักษณะผู้เรียน ส่วนด้านนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และด้านนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่วนด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร และด้านคุณลักษณะผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่มีการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ด้านนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่วนด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร และด้านคุณลักษณะผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ในประเภทสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า

3.1 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ควรกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจน การกำหนดให้มีมาตรฐานด้านการบริหารจัดการทักษะวิชาชีพของบุคลากรยังน้อย เนื่องจากเป็นบุคลากรรุ่นใหม่เป็นส่วนใหญ่ ควรให้การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์เพื่อการสนับสนุนการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น การสร้างและพัฒนาระบบเครือข่ายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ เอกสารด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพิ่มสิทธิประโยชน์แก่ครูผู้สอน ครูฝึก นักศึกษา และสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.2 ด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ พบว่า ควรให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ องค์กร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ มีการสรุปผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายได้รับทราบและการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ

3.3 ด้านนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และพันธกิจให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้เต็มประสิทธิภาพ การพัฒนากำลังคน แรงงานระดับฝีมือ เทคนิค และระดับเทคโนโลยีต้องมีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมสนับสนุน ส่งเสริม สร้างกำลังแรงงานคนด้วยระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.4 ด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ควรให้ผู้บริหาร หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี บุคลากรของสถานประกอบการ หรือบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเต็มประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนด มีการกำหนดความร่วมมือ การทำบันทึกข้อตกลงที่เกิดประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย

3.5 ด้านการวัดวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการควรร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล การเรียนของนักเรียน นักศึกษาระบบทวิภาคีที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการรายงานผลความก้าวหน้า มีการประเมินผลการฝึกงานเป็นระยะ ๆ มีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ

3.6 ด้านหลักสูตร พบว่า ควรให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะให้การเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรมีความยืดหยุ่น หลากหลายเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตรควรมีความเหมาะสมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถผลิตนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความต้องการใช้งานให้สถานประกอบการเป็นผู้รับนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเข้าฝึกงานตามสาขาวิชาชีพ

3.7 ด้านคุณลักษณะผู้เรียน พบว่า นักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องมีทักษะวิชาชีพ ที่ตนเรียนเป็นที่ยอมรับและต้องการของสถานประกอบการ มีความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ มีจิตบริการ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ประยุกต์หรือดัดแปลงไปใช้ในการทำงานได้ มีความอดทน และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ และด้านคุณลักษณะผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์ ศรีตระกูล (2540: 137) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลวิจัยพบว่า การดำเนินการมีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด เนื่องจากสถานประกอบการได้ประโยชน์จากการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการ ได้มีการแนะนำความรู้เบื้องต้นก่อนการฝึกอาชีพให้กับนักศึกษา และฝึกอาชีพให้กับนักศึกษาระบบทวิภาคีได้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาช่างยนต์ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ แต่อยู่ในเกณฑ์ระดับปฏิบัติมาก คือ การประสานสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสถานประกอบการระหว่างที่ส่งนักศึกษาเข้าฝึกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมงกุล ราชบุตร (2550: 99-101) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ประเภทช่างอุตสาหกรรมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้จัดการสถานประกอบการ ช่างผู้ควบคุมการฝึก และนักศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ประเภทช่างอุตสาหกรรม ที่มีระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการนิเทศและติดตามผล ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการประชาสัมพันธ์ รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอนและอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินโครงการ และด้านหลักสูตร ทั้งนี้ ด้านบุคลากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ครูในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และเจตคติ ต่อการดำเนินงานทวิภาคี ด้านการนิเทศและติดตามผล ได้แก่ หลังจากจบหลักสูตรแล้วนักศึกษามีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ สุขไชยะ (2543: 92-93) ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สถานประกอบการ

ต้องการด้านคุณธรรมจริยธรรม คือความซื่อสัตย์สุจริต และพบว่าปัญหาหลักของสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ คือ การขาดคนดีและคนเก่ง ดังนั้น การพัฒนาคนจึงต้องหันมาพัฒนาความรู้คุณธรรม เพื่อให้สังคมไทยมีคนดีและคนเก่งเพิ่มขึ้น และธนวิกร สว่างศรี (2551: 74-76) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 มี 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ต้องมีการประเมินผลและติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานอยู่เสมอ ด้านครูผู้สอนที่ต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ด้านนักเรียนที่ผู้เรียนเห็นว่าการเรียนในระบบทวิภาคีมีประโยชน์ต่อโรงงานอุตสาหกรรม ด้านสถานประกอบการโดยการที่สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้ควบคุมการฝึกเพื่อคอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและส่วนตัว ด้านชุมชนที่ให้โอกาสผู้ประกอบการและชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากรหรือพัฒนาการศึกษาและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องคอยดูแลอาคารเรียนและอาคารฝึกงานให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ประโยชน์เสมอ และสอดคล้องกับไข่มุก เสาวจันทร์ (2543: 2) เห็นว่า การอาชีวศึกษาของประเทศจะจัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการเข้ามาช่วยฝึกปฏิบัติโดยจัดระบบทวิภาคี และต้องจัดตามสภาพเป็นจริงในสถานประกอบการหรือจัดสถานศึกษาให้ใกล้เคียงสถานประกอบการ ในรูปแบบหลากหลายและฝึกทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง โดยเน้นให้ฝึกทักษะพื้นฐาน ทักษะวิชาชีพ อาศัยกลไกตลาดเป็นตัวกำหนดการผลิตในอนาคต โดยคาดคะเนจำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาให้พอ กับความต้องการ

2. ผลเปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และประเภทสถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีเพศ ประเภทสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งเพศชาย เพศหญิง ที่มีประเภทสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเหมือนกัน สอดคล้องกับสมนึก สุระกุล (2549: 63) ได้ศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นเจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับผู้อำนวยการกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นผู้บริหาร และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับผู้อำนวยการกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาควรมีแนวทางการสร้างระบบเครือข่ายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหารต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายรับนักเรียนนักศึกษา เป็นปกติทุกปีอย่างต่อเนื่อง และมีทุนการศึกษาให้นักศึกษาขณะเรียน หรือมีรายได้ระหว่างเรียน

1.2 ด้านการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรพัฒนาให้สถานประกอบการ หน่วยงาน องค์การภาครัฐ และเอกชนที่ร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ทักษะวิชาชีพ ของบุคลากร เครื่องจักรเครื่องมือที่มีความทันสมัย สถานประกอบการมีการแต่งตั้งบุคลากร เพื่อทำหน้าที่ผู้ประสานงานครูฝึกไว้โดยเฉพาะอย่างชัดเจน แต่งตั้งครูฝึกและครูนิเทศ ที่มีประสบการณ์ มีคุณธรรม มีความรู้และทักษะ ให้คำปรึกษาแนะนำ เมื่อพบปัญหาสามารถเป็นที่พึ่งได้

1.3 ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ควรพัฒนาและปลูกฝังนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีทักษะวิชาชีพ ความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้พอควร มีจิตสาธารณะ มีจิตบริการ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพอควร มีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ประยุกต์หรือดัดแปลงไปใช้ในการทำงานได้ และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

1.4 ด้านหลักสูตร สถานศึกษาอาชีวศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสถานประกอบการ หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน สามารถผลิตนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีคุณภาพได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการ และการบริหารจัดการ หลักสูตรต้องเน้นคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล ควรจัดให้สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการ ประชุมเพื่อประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานร่วมกันทุกภาคเรียน และสถานศึกษาต้องติดตามประเมินผล ระหว่างการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ และมีการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ นักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนสำเร็จการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

2.3 ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มีผลมาจาก การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิดของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา อาชีวศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4

เอกสารอ้างอิง

- ไข่มุก เสาวจันทร์. (2543). **ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธนวิกร สว่างศรี. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคี ของ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธานินทร์ ศรีชมภู. (2557, กรกฎาคม-กันยายน). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. **วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 16 (3), 124-130.
- นิพนธ์ สุขไชยะ. (2543). **คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทช่างอุตสาหกรรม ตามความต้องการของสถานประกอบการในเขต การศึกษา 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **วิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปาริฉัตร จันโทริ. (2555). **การศึกษาระบบทวิภาคี ทางออกของปัญหาแรงงานไทย**. **วารสาร บริหารธุรกิจ**, 35 (135), 29-39.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. (2551). **ราชกิจจานุเบกษา** (เล่มที่ 125). ตอนที่ 43 ก (5 มีนาคม).

- มงคล ราชบุตร. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทช่าง อุตสาหกรรมของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** เล่มที่ 116 ตอนที่ 74ก. 19 สิงหาคม.
- _____. **พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.** เล่มที่ 125 ตอนที่ 43ก. 5 มีนาคม.
- วรวิทย์ ศรีตระกุล. (2540). **ความเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาวิชาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.
- วิสิทธิ์ งามเลิศชัย. (2551). **การดำเนินงานจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์เทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี**
- วีรวัฒน์ วงษ์ดนตรี. (2552). **แนวทางการดำเนินการด้านการอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการประกอบอาชีพและเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคุณภาพการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: ก พลพิมพ์.
- สมนึก สุระกุล. (2549). **การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงาน
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING FUNCTIONAL
COMPETENCY OF TEACHERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER
NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปารณีย์ ดอนอินทรัพย์/ PARANEE DONINSAP¹
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย/ JITIRAT SAENGLOETUTHAI²
พิชญาภา ยืนยาว/ PITCHAYAPA YUENYAW³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 317 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้
2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การพัฒนาผู้เรียน การจัดการชั้นเรียน และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

¹ นักศึกษาลัทธิศูตตรศาสนาธรรมหาวัดมิตติ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 49.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ สมรรถนะประจำสายงานของครู ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of academic leadership of administrators; 2) identify the level of functional competency of teachers in educational institutions; and 3) analyze academic leadership of administrators affecting functional competency of teachers in educational institutions. The research sample, derived by proportional stratified random sampling which distributed by district, was 317 administrators and teachers of educational institutions under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the academic leadership of administrators was at a high level. These top 3 aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: promoting professional development, providing incentives for teachers, and providing incentives for learning.

2. Overall and in specific aspects, functional competency of teachers in educational institutions was at a high level. These top 3 aspects, ranked from the highest to the lowest, were as follows: student development, classroom management, and relationship and collaboration building for learning management.

3. Academic leadership of administrators in the aspects of framing school goals, providing incentives for learning, monitoring student's progress, supervising and evaluating instruction, promoting professional development, providing incentives for teachers, and caring for teachers and students affected functional competency of teachers in educational institutions at the percentage of 49.90 with statistical significance at .05.

Keywords: academic leadership, functional competency, primary education

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสสังคมโลกส่งผลให้สังคมไทยเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งแนวคิด สาระ ตลอดจนจนแนวทางในการจัดการศึกษาในฐานะเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลในชาติพร้อมรับและปรับตัวให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกทุกรูปแบบ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551: 1-8) การศึกษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะทำให้บุคคลในชาติมีคุณภาพ และศักยภาพเพื่อเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยและนำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น (ภาวดี อนันต์นาวิ, 2555: 321) สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ที่ต้องการให้สังคมเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 16)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักสมรรถนะเป็นฐาน เป็นกระบวนการค้นหาสมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนาจากการประเมินสมรรถนะแล้วนำผลการประเมินมาจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนที่ตนเองเป็นผู้กำหนด เป็นการเพิ่มพูนสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่า “ภายในปี 2556 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพ คุณภาพตามมาตรฐานและการรับรองวิชาชีพที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและทันต่อการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ” (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2551: 1) จึงกล่าวได้ว่า หากครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพ ก็จะส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพตามไปด้วย

สำหรับในสถานศึกษา การบริหารวิชาการนับว่าเป็นภารกิจหลักที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการศึกษาตามมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา โดยพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานบริหารวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหาร (อานูชิต แก้วก่า, 2550: 2) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการให้เป็น

ที่ประจักษ์ สามารถเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจและเป็นเพื่อนร่วมงานให้กับคณะครูในการที่จะนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การที่ผู้บริหารไม่ได้บริหารโดยเน้นงานวิชาการโดยตรงย่อมทำให้กระทบต่อคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจึงเป็นบุคลากรที่สำคัญและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหาร และจัดการศึกษาโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงนำไปสู่การจัด และการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 64) จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคนเดียวไม่สามารถดำเนินการทุกอย่างได้ จำเป็นต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารจะได้รับความร่วมมือนั้น จะต้องดำเนินบทบาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม คือ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการรวมพลังครู กระตุ้นให้ครูแสดงสมรรถนะประจำสายงานออกมา และประสานงานให้ครูทำงานและร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2551: 34)

ในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ผ่านมา ได้ดำเนินการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ โดยการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู และส่งเสริมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ สามารถเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจและเป็นเพื่อนร่วมงานให้กับคณะครูในการที่จะนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การที่ผู้บริหารไม่ได้บริหารโดยเน้นงานวิชาการโดยตรง ย่อมทำให้กระทบต่อคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่สำคัญและเป็นผู้นำวิชาชีพที่ต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหารและจัดการศึกษา โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการจึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 23) ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนในโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้สอนให้สามารถแสดงสมรรถนะประจำสายงานของครู ในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

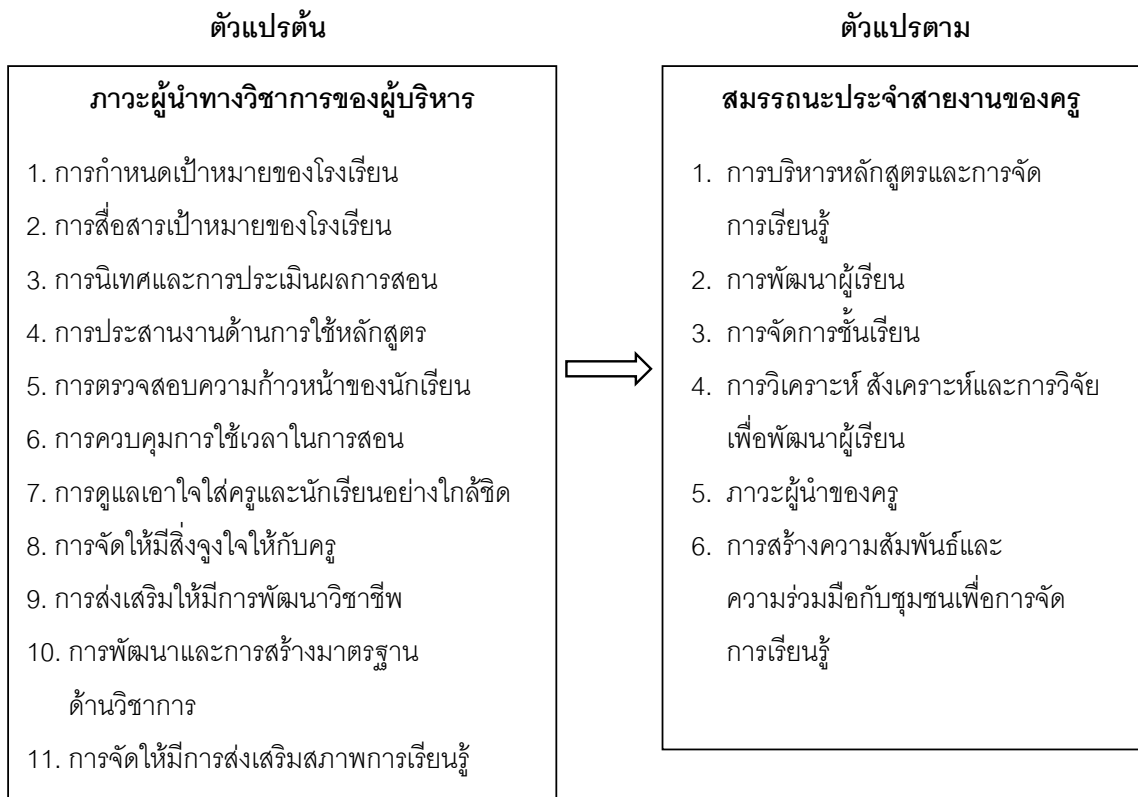
สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาชีพ และ 11) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของ Hallinger & Murphy (1985: 221) เพื่อเป็นกรอบในการศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาชีพ และ 11) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ และสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา ตามแนวคิดระบบการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 8-15) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์

สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู และ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งสามารถเขียนประกอบเป็นแผนภูมิได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 แสดงออกถึงการมีความสามารถในการแสดงสติปัญญา มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ 11) การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา หมายถึง การที่ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สามารถจัดการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนบริหารจัดการชั้นเรียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีภาวะผู้นำและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีความสุข สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สมรรถนะที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำของครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research)

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน ครู จำนวน 1,637 คน รวมทั้งสิ้น 1,764 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2558 ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม อำเภอดอนตูม และอำเภอกำแพงแสน ได้มาโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 608-609 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552: 104) กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยใช้ การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตาม อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอดอนตูม และอำเภอกำแพงแสน โดยคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้ผู้บริหาร จำนวน 23 คน และครู จำนวน 294 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดรูปแบบ และโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแนวทางของแบบสอบถามให้ครอบคลุม นิยามตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 แบบสอบถามด้านสมรรถนะประจำสายงานของครู ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสมรรถนะประจำสายงานของครู โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.55) และการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.62) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับ และลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 317)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.09	0.61	มาก	10
2. การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.14	0.61	มาก	7
3. การนิเทศและการประเมินผลการสอน	4.10	0.63	มาก	8
4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.15	0.65	มาก	5
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.14	0.57	มาก	6
6. การควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.05	0.62	มาก	11
7. การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.09	0.54	มาก	9
8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.21	0.59	มาก	2
9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.23	0.55	มาก	1
10. การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.19	0.57	มาก	4
11. การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.20	0.57	มาก	3
รวม	4.15	0.48	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยการพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.44) และการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับ และลำดับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

(n = 317)

สมรรถนะประจำสายงานของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.25	0.48	มาก	6
2. การพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.44	มาก	1
3. การจัดการชั้นเรียน	4.31	0.45	มาก	2
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.27	0.45	มาก	4
5. ภาวะผู้นำของครู	4.26	0.47	มาก	5
6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.30	0.48	มาก	3
รวม	4.29	0.40	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.52-0.76 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำถึงระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.43-0.61 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

(n = 317)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X ₁)	การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (X ₂)	กรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน (X ₃)	การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X ₄)	การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X ₅)	การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (X ₆)	การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X ₇)	การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X ₈)	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X ₉)	การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (X ₁₀)	การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X ₁₁)	สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา (Y ₁₂)
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X ₁)	1.00											
การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (X ₂)	0.76**	1.00										
กรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน (X ₃)	0.69**	0.70**	1.00									
การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X ₄)	0.64**	0.64**	0.69**	1.00								
การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X ₅)	0.67**	0.68**	0.67**	0.58**	1.00							
การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (X ₆)	0.63**	0.58**	0.62**	0.56**	0.71**	1.00						
การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X ₇)	0.70**	0.63**	0.63**	0.61**	0.72**	0.71**	1.00					
การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X ₈)	0.64**	0.60**	0.55**	0.55**	0.61**	0.53**	0.71**	1.00				
การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X ₉)	0.62**	0.64**	0.57**	0.61**	0.60**	0.52**	0.63**	0.71**	1.00			
การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (X ₁₀)	0.59**	0.64**	0.65**	0.64**	0.58**	0.59**	0.61**	0.57**	0.63**	1.00		
การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X ₁₁)	0.55**	0.60**	0.69**	0.66**	0.63**	0.60**	0.58**	0.56**	0.65**	0.68**	1.00	
สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา (Y ₁₂)	0.61**	0.55**	0.60**	0.51**	0.59**	0.54**	0.57**	0.43**	0.54**	0.53**	0.55**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X₁) ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X₁₁) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X₅) ด้านกรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน (X₃) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X₉) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X₈) และการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X₇) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการเป็นสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในภาพรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.499 ซึ่งแสดงว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านกรณีศึกษาและการประเมินผลการสอน

ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิดได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นทีมของครู และสามารถทำนายสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 49.90 ทั้งนี้การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูส่งผลแบบผกผันต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 2.01 + 0.15 (X_1) + 0.08 (X_{11}) + 0.11 (X_5) + 0.11 (X_3) + 0.14 (X_9) - 0.16 (X_8) + 0.12 (X_7)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.24 (Z_1) + 0.12 (Z_{11}) + 0.16 (Z_5) + 0.17 (Z_3) + 0.20 (Z_9) - 0.24 (Z_8) + 0.16 (Z_7)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา

(n = 317)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	7	24.75	3.54	43.96*	.00
Residual	309	24.85	0.08		
Total	316	49.60			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสมการตามลำดับ	b	SE.b	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.01	0.14		14.15*	.00
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (X ₁)	0.15	0.04	0.24	3.55*	.00
การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X ₁₁)	0.08	0.04	0.12	1.90*	.05
การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X ₅)	0.11	0.05	0.16	2.34*	.02
การนิเทศและการประเมินผลการสอน (X ₃)	0.11	0.04	0.17	2.51*	.01
การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X ₉)	0.14	0.05	0.20	3.05*	.00
การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X ₈)	-0.16	0.05	-0.24	3.56*	.00
การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด (X ₇)	0.12	0.05	0.16	2.34*	.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.796 R² = 0.634 SEE = 0.205

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมมีระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีลำดับปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศ และการประเมินผลการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ตามลำดับ เนื่องจากความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร การจะก้าวสู่ความเป็นผู้นำทางวิชาการได้นั้น จำเป็นจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติภารกิจในบทบาทต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เพราะผู้นำทางวิชาการย่อมจะต้องเปี่ยมไปด้วยความรู้ ความสามารถและความเท่าทันในองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นัดดาเทพ (2557: 105) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของงานวิชาการและถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญต่อสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นผู้นำครูและผู้นำการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกรายการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการและถือว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา จึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดจนศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ให้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ซึ่งในปัจจุบันทุกสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเองทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการบริหารสถานศึกษาของตนเองโดยมีความสามารถระดับมาก

2. สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนา

ผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 52) มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 42 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) จัดทำมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินและปรับเปลี่ยนมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะในการทำงานของตน เพื่อให้ได้วิทยฐานะที่สูงขึ้นและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิผลที่ดีขึ้น สอดคล้องกับฐิติพงษ์ ตรีศร (2552: 89-91) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริการที่ดี ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียนด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกแบบการเรียนรู้ และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสอดคล้องกับจิระวรรณ บุญปลอด (2553: 121-126) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับสมรรถนะทางวิชาการของครูจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 49.90 โดยอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มากที่สุด

ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนนั้น จะต้องมีความชัดเจนโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ นอกจากนี้ยังต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน การวางแผนงานทางวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวันแต้จ มีชัย (2554: 95) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร กำกับ ติดตาม ใ้บุคลากรทุกฝ่ายดำเนินงานตามแผนวิชาการให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนา และสอดคล้องกับอ้อย สิมรัมย์ (2554: 194) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดเป้าหมายมีความสำคัญต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารได้สร้างบรรยากาศให้โรงเรียนน่าอยู่ น่าเรียน สะอาดสวยงามร่มรื่น สามารถดำเนินการเรียนรู้ได้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถหรือความสนใจของครู และส่งเสริมครูด้วยการสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงห้องเรียนให้น่าเรียน เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับวิไล ออกกิจวัตร (2549: 91) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมาเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรแกนกลางมาให้ แล้วให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเอง ทำให้สถานศึกษามีหลักสูตรใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามความเป็นจริงของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับกัญญ์วรา เครื่องพาที (2556: 103) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่สวยงาม สะอาดและปลอดภัย เป็นระเบียบเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

3.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารใช้ผลจากคะแนนทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การตรวจสอบการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับประยุทธ์ สมวงษา (2549: 56) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน จะช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนากิจกรรมการสอน หรือช่วยเหลือนักเรียนได้ตรงตามศักยภาพและความต้องการซึ่งครูอาจใช้วิธีการสังเกต การตรวจแบบฝึกหัด การสอบถาม การทำแบบทดสอบ เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นระยะ ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกระตุ้น กำกับติดตามครูก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น การกระตุ้นให้ครูได้ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนเสมอ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและลักษณะตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ออกกกิจวัตร (2549: 86) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้เพราะการจัดการด้านการเรียนการสอนจัดได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในทักษะความสามารถและรู้จักใช้วิจารณ์อย่างรอบคอบในการจัดการเรียนการสอน มีวิสัยทัศน์แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการปรากฏเป็นที่ยอมรับของครูอาจารย์

3.4 ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจะต้องมั่นใจได้ว่าเป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรม และให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับนงศนุช สมุทรดนตรี (2556: 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศ

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาครูในด้านวิชาการช่วยให้นักวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพผล
มากยิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามทุกชนิดของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศ
การศึกษา ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาหรือผู้อื่นที่ทำงานด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดสิ่งต่อไปนี้
1) รู้จักวิธีปรับปรุงการสอนและการทำให้การศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น 2) ช่วยให้เกิด
ความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา 3) ช่วยพัฒนาครู 4) ช่วยเหลือและปรับปรุงวัตถุประสงค์
ของการศึกษา 5) ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการสอน และ 6) ช่วยเหลือและปรับปรุงการประเมินผล
การสอน ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นัคตาเทพ (2557: 104) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า การนิเทศและการประเมินผล
ด้านการสอน ภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการ
บริหารงานในโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ส่งผลให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมให้บุคลากร
ได้ทำงานตรงความถนัด ความสามารถพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้สูงขึ้น จัดกิจกรรม
การเรียนการสอน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อให้สะดวกต่อการใช้
ประโยชน์ในการเรียนการสอน

3.5 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงาน
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้เนื่องจาก
ผู้บริหารมักส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรม การสัมมนา
การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปจะทำให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ สามารถ
นำแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมุลพวรรณ เกิดโมลี
(2550: 128) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างกลไกการบริหารในการพัฒนาการเรียนการสอน
สร้างความคาดหวังและเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาและก้าวหน้าทางวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา
สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูที่มีผลงานทางวิชาชีพเป็นที่ประจักษ์ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ
ประเมินผลการสอนของครู เป็นประจำและสม่ำเสมอ นำผลประเมินการสอนมาเป็นส่วนหนึ่งของการ
การปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความเป็นเลิศในการสอนและเป็นครูมืออาชีพสร้าง
ความเป็นผู้นำด้านการสอนแก่ครู ส่งเสริมให้ครูเกิดความต้องการพัฒนาตนเอง กระตุ้นส่งเสริมและ
ผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาด้านการสอนของครูอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับอมรรัตน์ สาริย์มา
(2552: 97) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
การจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการศึกษาของ
ผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม
ทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับขวัญใจ ขุนท้านาย (2553: 68)

ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาที่ 9 พบว่า โดยภาพรวมการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูเป็นการส่งผลแบบผกผันต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังนั้น การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครู นับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารในการที่ทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น แต่ถ้าครูได้รับสิ่งจูงใจเหมือนเดิมเป็นประจำ ก็อาจจะไม่ได้ช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงานของครูเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการของ Maslow (1954: 35-47 อ้างถึงใน อรรถสิทธิ์ ตันติยุทธ, 2556: 13-14) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ มีลำดับชั้นความต้องการ (hierarchy of needs) 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs) 2) ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) 3) ความต้องการทางสังคม (social needs) 4) ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญ (esteem needs) และ 5) ความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต (self-actualization needs) กล่าวคือ เมื่อมนุษย์มีความต้องการทางด้านร่างกายหรือทางด้านวัตถุประสงค์แล้ว ก็จะมีความอยากหรือความต้องการที่ละเอียดอ่อนสูงขึ้นไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด นั่นคือ เมื่อความต้องการใดเหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการนั้นก็จะเป็นจูงใจให้คนทำอะไรขึ้นอีกจนกว่าความต้องการที่อยู่ในระดับสูงกว่าจะเกิดขึ้น และความต้องการระดับสูงก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนอยากจะทำอะไรต่อไป แต่หากความต้องการที่ต่ำกว่ายังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการในระดับสูงจะไม่เกิดขึ้น

3.7 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีอิทธิพลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งนี้ เนื่องจากการเป็นผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งกับครูและนักเรียนเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและเพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการที่จะไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับอมรรัตน์ สารีย์มา (2552: 97) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการให้การสนับสนุน กระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า รายข้อที่มีการปฏิบัติอันดับแรกคือผู้บริหารศึกษาประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จทางวิชาการในที่ประชุมครูหรือ

นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวรรณ นัดดาเทพ (2557: 105) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับครูและนักเรียน เพื่อสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนและศึกษาปัญหา ความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการลงโทษนักเรียนที่มาสายหรือขาดเรียนโดยไม่จำเป็น โดยผู้บริหารสถานศึกษาประชุมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนรวมทั้งตัวแทนผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการกำหนดมาตรการลงโทษนักเรียน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรควบคู่ไปกับการพัฒนาบรรยากาศวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนโดยเฉพาะการสนับสนุนให้บุคลากรมีการค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มีการพัฒนาสมรรถนะครูประจำการและระบบการประเมินสมรรถนะครู เพื่อให้ครูมีมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำภาวะเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ 3) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 4) ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน 5) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 6) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะประจำสายงานของครู โดยการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน รวมถึงการศึกษาดูงาน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคล การยอมรับนับถือ การให้ความร่วมมือ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูง

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

สรุป

ในงานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สำหรับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบว่าไม่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กัญญ์วรา เครือ่งพาที. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงานการศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). **สุดยอดหัวหน้างาน: ให้ได้ทั้งงานได้ทั้งคน**. กรุงเทพฯ: ชัดเชดมีเดีย.
- ขวัญใจ ขุนทำนาย. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาที่ 9**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จิระวรรณ บุญปลอด. (2553). **สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี**. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฐิติพงษ์ ตริศร. (2552). **สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- นงคัมุช สมุทรอนตริ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผล การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกลุ่ม จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยูทธ สมวงษา. (2549). **พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2552). **วิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: พรอพเพอร์ตี้พริ้น.
- ไพเราะ พัดดาสิงห์. (2554). **การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2555). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. ชลบุรี: มนตรี.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2550). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะบุคคลที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภายใต้**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลัดดาวรรณ นัดดาเทพ. (2557). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเเด็จ มีชัย. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิไล ออกกิจวัตร. (2549). **พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2551). **โครงการพัฒนาสมรรถนะ ของครูตามระบบการพัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559): ฉบับสรุป**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุมลพรรณ เกิดโมลี. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อมรรัตน์ สาริย์มา. (2552). **พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ขยายโอกาสของการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรรถสิทธิ์ ตันติยุทธ. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน กองบำรุงรักษา การประปานครหลวง**. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- อ้อย สีมรัมย์. (2554). **รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อานูชิต แก้วกำ. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Hallinger, P. & Murphy, J. (1985, November). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86 (2), 221-224.

**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**
**SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLES IN PROMOTING THE OPERATION
OF DEVELOPMENT STRATEGIES FOR THE ASEAN COMMUNITY
OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9**

ลัดดาวัลย์ อินทโชติ / LADDAWAN INTACHOT¹
นภาเดช บุญเชิดชู / NAPADECH BOONCHERDCHOO²
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การดูงานประเทศอาเซียน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 346 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามจังหวัด และกลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 14 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน การส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย

2. ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การดูงานประเทศอาเซียน และขนาดของสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเรียนรู้การใช้ภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน เปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนมีส่วนร่วมศึกษาดูงานในสถานศึกษาเครือข่ายอาเซียน และพัฒนานวัตกรรมอาเซียนศึกษา

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประชาคมอาเซียน มัธยมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of school administrators' roles in promoting the operation of school development strategies for the ASEAN Community; 2) compare the level of school administrators' roles in promoting the operation of school development strategies for the ASEAN Community as classified by educational level, work experiences, field trip exposures, and school sizes; and 3) study the guidelines for developing the administrators' roles in promoting the operation of school development strategies for the ASEAN Community. The research sample was divided into two groups: 346 administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office 9, derived by proportional stratified random sampling which distributed by province, and 14 administrators and teachers, derived by purposive sampling. The research instruments were a questionnaire and an interview form constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall the administrators' roles in promoting the operation of development strategies for the ASEAN Community of schools were at a high level. When considering each aspect, they were in the descending order as follows: promoting and enhancing English language ability; creating favorable attitudes towards the educational management of the ASEAN Community for school administrators, teachers, and educational personnel; developing school-based curriculum relating to the ASEAN Community; promoting and developing media and technology; and using school networking to facilitate the administration.

2. The administrators and teachers as classified by work experiences, field trip exposures to the ASEAN countries, and school sizes had different opinions towards the administrators' roles in promoting the operation of school development strategies for the ASEAN Community with a statistical significance at .05. However, there was no difference among those differed in educational level.

3. Guidelines for developing the administrators' roles in promoting the operation of school development strategies for the ASEAN Community were as follows: promoting and enhancing English language ability for teachers and students, providing field trip opportunities, and promoting and developing innovative ASEAN studies.

Keywords: school administrators' role, development strategy, ASEAN Community, secondary education

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนับเป็นวาระแห่งชาติ เพราะหากพัฒนาการด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า จะทำให้ไม่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก อาจทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยเสียเปรียบ เมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2555: 9-10) กล่าวได้ว่า ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการศึกษาให้ประชากรของประเทศศึกษาเรียนรู้ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในลักษณะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภาษาและวัฒนธรรมในหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในเชิงรุกโดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์และการขยาย

ความร่วมมือด้านการศึกษากลับไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา การใช้โครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสาร รวมทั้งการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน คือ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 2) ซึ่งเป็นการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และเป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียน จำนวน 68 โรงเรียน แบ่งโรงเรียนเป็น 3 รูปแบบ คือ Sister School จำนวน 30 โรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน และ ASEAN Focus School จำนวน 14 โรงเรียน

สถานศึกษาจะพัฒนาได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ข: 17-19) เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อกระบวนการดำเนินงานพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน เมื่อพิจารณาตามลำดับความสำคัญของความต้องการในการพัฒนามาตรฐานโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนได้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการศึกษาอาเซียนให้สอดคล้องกับความต้องการจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และครูได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในด้านความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมยกย่อง เชิดชู ประกาศเกียรติคุณครู และนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้อาเซียน โรงเรียนร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้อาเซียน และประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาอาเซียนที่หลากหลาย การพัฒนายุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ว่า มีจำนวน 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย และยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ก: ด)

จากประเด็นดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในบทบาทที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาและเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย และการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี เนื่องจากรายงานสรุปผลการทดสอบ

ระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ (O-NET) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้เรียนยังไม่มีความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และภาษา เท่าที่ควร จึงต้องส่งเสริมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำผลจากการวิจัยนี้ เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ การดูงานประเทศอาเซียน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ การดูงานประเทศอาเซียน และขนาดของสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 แตกต่างกัน

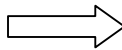
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบจากงานวิจัยของ การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา โรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ก: ด) เป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

สถานภาพส่วนบุคคล

1. วุฒิการศึกษา
 - 1.1 ระดับต่ำกว่าปริญญา
 - 1.2 ระดับปริญญาตรี
 - 1.3 ระดับปริญญาโท
 - 1.4 ระดับปริญญาเอก
2. ประสบการณ์การทำงาน
 - 2.1 น้อยกว่า 9 ปี
 - 2.2 10-19 ปี
 - 2.3 20-29 ปี
 - 2.4 30 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์การศึกษาดูงานประเทศอาเซียน
 - 3.1 ไม่มี
 - 3.2 1-4 ประเทศ
 - 3.3 5 ประเทศขึ้นไป
4. ขนาดสถานศึกษา
 - 4.1 เล็ก
 - 4.2 กลาง
 - 4.3 ใหญ่
 - 4.4 ใหญ่พิเศษ



ตัวแปรตาม

**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
ของสถานศึกษา**

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่
ความเป็นอาเซียน
2. การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ
ทางด้านภาษา และเจตคติในการจัด
การศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร
ครู และบุคลากรทางการศึกษา
3. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย
4. การส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติวางแผน และบูรณาการ บทบาทเหล่านั้นให้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ของสถานศึกษา ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน 2) การส่งเสริมพัฒนาความสามารถด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย 4) การส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อปฏิรูปการศึกษาให้มีความก้าวหน้าในการดำเนินการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ในการปฏิบัติ วางแผน และบูรณาการ บทบาทเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research)

ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวนทั้งหมด 3,361 คน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 190 คน และครูผู้สอน 3,171 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551: 43) ได้จำนวน 346 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามจังหวัด มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 326 คน และกลุ่มที่ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 14 คน

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแนวทางของแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 และ 1.00 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 346 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่มีผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ โดยสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาค่าความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษากับสถานภาพส่วนบุคคล ใช้การทดสอบที และความแปรปรวนทางเดียว ทั้งนี้หากพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เซฟเฟ่ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

(n=346)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน	4.24	0.79	มาก	2
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.25	0.77	มาก	1
3. ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย	4.09	0.89	มาก	4
4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี	4.15	0.84	มาก	3
รวม	4.18	0.82	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.77) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.79) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.84) และด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา
(n=346)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	Ms	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สู่ความเป็นอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.13	0.71	1.71	.17
	ภายในกลุ่ม	342	142.32	0.42		
	รวม	345	144.44			
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ ทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.81	0.94	2.42	.07
	ภายในกลุ่ม	342	132.12	0.39		
	รวม	345	134.92			
3. ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	3	4.11	1.37	2.52	.06
	ภายในกลุ่ม	342	185.76	0.48		
	รวม	345	189.86			
4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	3	3.13	1.04	2.18	.09
	ภายในกลุ่ม	342	163.94	0.48		
	รวม	345	167.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.04	1.01	2.21	.10
	ภายในกลุ่ม	342	156.03	0.44		
	รวม	345	159.07			

จากตารางที่ 2 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (n=346)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	Ms	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.98	0.99	2.40	.08
	ภายในกลุ่ม	342	141.46	0.41		
	รวม	345	144.44			
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	3.85	1.28	3.35*	.02
	ภายในกลุ่ม	342	131.07	0.38		
	รวม	345	134.92			
3. ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	3	7.33	2.44	4.58*	.00
	ภายในกลุ่ม	342	182.54	0.53		
	รวม	345	189.86			
4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	3	5.90	1.97	4.17*	.01
	ภายในกลุ่ม	342	161.16	0.47		
	รวม	345	167.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.01	1.67	3.63*	.02
	ภายในกลุ่ม	342	154.06	0.45		
	รวม	345	159.07			

จากตารางที่ 3 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย และด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีหนึ่งด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ไม่แตกต่างกัน ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-19 ปี กับ 20-29 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การดำเนินงาน
ประเทศอาเซียน

(n=346)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	Ms	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สู่ความเป็นอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.85	1.93	4.70*	.01
	ภายในกลุ่ม	343	140.59	0.41		
	รวม	345	144.44			
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ ทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.04	2.52	6.66*	.00
	ภายในกลุ่ม	343	129.88	0.38		
	รวม	345	134.92			
3. ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	2	6.77	3.38	6.34*	.00
	ภายในกลุ่ม	343	183.10	0.53		
	รวม	345	189.86			
4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	2	8.48	4.24	9.17*	.00
	ภายในกลุ่ม	343	158.59	0.46		
	รวม	345	167.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.04	3.02	6.72*	.00
	ภายในกลุ่ม	343	153.04	0.45		
	รวม	345	159.07			

จากตารางที่ 4 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การดำเนินงานประเทศอาเซียนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

(n=346)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	Ms	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.54	2.52	6.30*	.00
	ภายในกลุ่ม	342	136.88	0.40		
	รวม	345	144.44			
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	12.26	4.09	11.39*	.00
	ภายในกลุ่ม	342	122.67	0.36		
	รวม	345	134.92			
3. ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	3	15.65	5.22	10.24*	.00
	ภายในกลุ่ม	342	174.21	0.51		
	รวม	345	189.86			
4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	3	20.21	6.74	15.39*	.00
	ภายในกลุ่ม	342	146.86	0.43		
	รวม	345	167.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	13.92	4.64	10.91*	.00
	ภายในกลุ่ม	342	145.15	0.42		
	รวม	345	159.07			

จากตารางที่ 5 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยสรุปได้ ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ในประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรภาษาที่ใช้ในประชาคมอาเซียนเป็นภาษาที่สาม สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดให้เปิดกิจกรรมชุมนุมภาษาอาเซียนแก่นักเรียน

3.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

3.3 ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย ในประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาดูงานกับสถานศึกษาเครือข่ายอาเซียน

3.4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ในประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีรายการโทรทัศน์ที่แนะนำเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย ตามลำดับ กล่าวได้ว่าหน่วยงานทางการศึกษาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549: ก-ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่จะทำให้การศึกษานั้นมีส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้น ในขณะที่เดียวกันได้มุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกราช อะมะวัลย์ (2554: 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความเข้าใจ เพื่อสร้างความตระหนัก

และเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยศักยภาพบุคลากร ที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่เหมาะสม มีความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม ได้รับการเพิ่มโอกาสในการหางานทำ รวมทั้งมีการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน 3) ปัจจัยคุณภาพมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน ให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และ 4) ปัจจัยการเปิดเสรีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพล ยงศร (2554: 43-58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์จ เบอร์เรเดย์ จากการศึกษา นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียนพบว่า มีจุดร่วมคล้ายคลึงกัน 3 ประการ คือ 1) การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง 2) การยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบของนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน พบว่า การเมืองการปกครอง สภาพทางภูมิศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม จำนวนประชากร และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมอาเซียน ส่งผลให้นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุบิน ยุระวัช (2554: 4-8) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตมี 3 ด้าน โดยเรียงตามอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพ 2) ความต้องการจำเป็นด้านกิจกรรมการผลิตและพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และ 3) ความต้องการจำเป็นด้านคุณลักษณะของบัณฑิต สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่ตอบสนองต่อการเปิดเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีจำนวน 9 ข้อ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

2.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่วนใหญ่มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษามากขึ้น จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ

สถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา จิตคง (2556: 43) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า ย่อมมีความรู้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553: 139) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู ผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารแตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์การดูงานในประเทศอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ดูงานในประเทศอาเซียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการผู้ที่มีประสบการณ์การดูงานในประเทศอาเซียนที่มากกว่า ย่อมมีความรู้ที่หลากหลายและมีความรู้ใหม่ ๆ มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การดูงานในประเทศอาเซียนน้อย จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และการจัดโครงการและกิจกรรมอย่างหลากหลายทำให้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาเซียนมากกว่าสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประจวบ แจ้โพธิ์ (2557: 269) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่ทำงานในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมแตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรภาษาที่ใช้ในประชาคมอาเซียนเป็นภาษาที่สาม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดให้เปิดกิจกรรมชุมนุมภาษาอาเซียนแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาอาเซียนในการสื่อสารเผยแพร่ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และส่งเสริมการบูรณาการสอดแทรกอาเซียนในการเรียนการสอน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับคุณลักษณะนักเรียนในประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข: 5) กล่าวว่า คุณลักษณะนักเรียนในประชาคมอาเซียน นักเรียนสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา

3.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และควรจัดโครงการอบรมให้ความรู้ภาษาอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข: 12) กล่าวว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

3.3 ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้ครู และนักเรียนได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาดูงานและประชุมร่วมกับมหาวิทยาลัยเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำงานร่วมกันในโครงการต่าง ๆ และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการกับเครือข่ายประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข: 12) กล่าวว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

3.4 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีรายการโทรทัศน์ที่แนะนำเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม ควรจัดให้มีการทำชุดการเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ด้านประชาคมอาเซียนเพื่อให้ความรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนาจัดซื้อเอกสาร หนังสือ รวมทั้งสื่อ ICT เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมให้กับครู นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ข: 12) กล่าวว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยนี้พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ได้อบรมภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ต้องเรียนรู้ และเรียนรู้การใช้ภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน

1.2 จากผลการวิจัยนี้พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้ไปศึกษาดูงานของสถานศึกษาที่เป็นเครือข่ายของกลุ่มในประเทศอาเซียน

1.3 จากผลการวิจัยนี้พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ในเครือข่ายของกลุ่มในสถานศึกษา

1.4 จากผลการวิจัยนี้พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้พัฒนานวัตกรรมอาเซียนศึกษาที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากับประชากรในระดับที่สูงขึ้น เช่น ศึกษาที่สถานศึกษาในภาคกลาง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในต่างสังกัด

2.2 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน การส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เครือข่าย และเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำแนกตามประเภทกรรมการทำงาน ประเภทกรรมการดูงานประเทศอาเซียน และขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- จตุพล ยงศร. (2554, มกราคม-มิถุนายน). นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียนโดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์จ เบอร์เรเดย์. **วารสารสุขุทัยธรรมมาธิราช**, 24 (1), 43.
- เต็มสิริ ทิพย์จันทา. (2553). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กอสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ปนัดดา จิตคง. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**, 6 (2), 43.
- ประจวบ แจ้โพธิ์. (2557). **ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554 ก). **การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2555). **การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- _____. (2554 ข). **แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555–2559**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). **การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุบิน ยุระรัช. (2554). **ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). **การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.

**ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2**
**SUPERVISORY SKILLS OF ADMINISTRATORS AFFECTING CLASSROOM
RESEARCH PROMOTION OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION
OF KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

สิทธิเดช ฐานบัญชา / SITTIDECH THANBUNCHA¹
นภาเดช บุญเชิดชู / NAPADECH BOONCHERDCHOO²
ธีรวิฑู ธาดาตันติโชค / TEERAWUT TADATANTICHOK³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา 2) ระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา และ 3) ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 334 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน กระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านประกอบด้วย ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

¹นักศึกษาลูกศรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาศึกษานิพนธ์

³อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาศึกษานิพนธ์

3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านการประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 59.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the level of administrators' supervisory skills; 2) the level of classroom research promotion; and 3) administrators' supervisory skills affecting classroom research promotion of teachers in educational institutions. The research sample, derived by proportional stratified random sampling which distributed by district, was 334 administrators and teachers in educational institutions under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the administrators' supervisory skill was at a high level. They were group process skills, leadership skills, personnel administration skills, evaluation skills, and human relations skills, respectively.

2. Overall and in specific aspects, classroom research promotion was at a high level. They were the aspect of promoting the employment of classroom research results in teaching and learning development; providing teachers' knowledge in doing classroom researches, enhancing professional advancement of teachers; honoring teachers who conducted classroom research, and encouraging teachers to do classroom researches, respectively.

3. The administrators' supervisory skills in the aspects of personnel administration skills, group process skills and evaluation skills together predicted promoting teacher classroom research in educational institutions at the percentage of 59.60 with statistical significance at .01.

Keywords: administrators' supervisory skill, classroom research promotion, primary education

บทนำ

ปัจจุบันงานในด้านการศึกษามีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าไปมาก มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านหลักสูตรการศึกษา วิธีการสอน รวมถึงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลให้บุคลากรต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยดูได้จากการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของไทย มีการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และเรียนรู้ได้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ ซึ่งโดยทั่วไปการบริหารจัดการงานในโรงเรียนประกอบด้วยงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานบุคลากร และงานงบประมาณการเงิน ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา หนึ่งในกระบวนการนี้คือการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ปรับปรุงงานในด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน (จันทรานี สงวนนาม, 2551: 159) โดยการที่ครูจะมีความสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดีนั้น จะต้องได้รับการพัฒนา ช่วยเหลือและได้รับการชี้แนะแนวทางให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และสิ่งที่จะช่วยเหลือให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพการสอนได้ดีก็รวมอยู่ในการนิเทศการสอน (สายใจ ประยูรสุข, 2551: 1) โดยกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการใหม่ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ ผู้บริหารสถานศึกษา (สุรพล วงศ์สินธ์, 2545: 29-30) เป็นผู้ดำเนินการบริหารงานด้านต่าง ๆ และเป็นผู้นำนโยบายมาสู่การปฏิบัติ โดยการทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตลอดจนบริหารสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารที่มีความสามารถจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถของตนเองให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้เกิดการยอมรับและศรัทธาในการบริหารงานจากผู้ร่วมงาน

กระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารจัดการงานในโรงเรียน คือกระบวนการนิเทศการศึกษา การที่จะปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาในโรงเรียนได้อย่างดีนั้น จะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารส่วนใหญ่เน้นในเรื่องงานเอกสารเพื่อรองรับการประเมินต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรองรับการประเมินภายใน รองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มากกว่าที่จะมีการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ

การเรียนการสอนในโรงเรียน แต่การที่จะมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในโรงเรียนจำเป็นต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาท (นันทากร คัมภีร์พงศ์, 2551: 1) การนิเทศภายในสถานศึกษาใหม่ของผู้บริหาร มาเป็นการนิเทศบุคคลกร โดยกระบวนการนี้จะต้องเริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำงาน การเป็นผู้นำ การวางแผนการทำงาน ตลอดจนนำปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมาร่วมกันแก้ปัญหาตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในการนิเทศการศึกษาและมีทักษะในการนิเทศทางการศึกษาซึ่ง Wiles and Lovell (1967: 18-26 อ้างถึงใน พีรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553: 29-30) ได้เสนอทักษะการนิเทศการศึกษา 5 ด้าน คือ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านบริหารงานบุคคล และทักษะด้านการประเมินผล เพื่อที่ผู้บริหารจะได้มีทักษะในการนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างดี

จากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาเป็นลักษณะการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ คือ การสอนโดยเน้นเนื้อหาลักษณะการทบทวนเนื้อหาก่อนมีการสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับประเทศเป็นการสอนโดยเน้นแค่เฉพาะเนื้อหาสำคัญของการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ไม่ได้คำนึงถึงปัญหาที่แท้จริงในห้องเรียนเพราะนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ผลจากการที่มีการประกาศผลสรุปการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา (LAS) ปีการศึกษา 2557 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 นั้น พบว่า รายวิชาพื้นฐานส่วนใหญ่มีคะแนนผลการทดสอบต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ วิธีการแก้ปัญหาในชั้นเรียนอีกวิธีหนึ่งที่ได้ผลดีคือการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการแสวงหาความจริง ที่กระทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน มีจุดประสงค์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีการดำเนินการ วางแผน และนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนโดยมีจุดเน้นที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 120) ดังนั้น การที่ครูจะทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ดีก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้บริหารจะต้องส่งเสริม วางแผน สนับสนุน และยกย่องครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีในหน้าที่การงาน ซึ่งงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก โดยด้านการยกย่องเชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุด รวมถึงด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อีกทั้งผู้บริหารยังส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้วิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมครูทำวิจัยในชั้นเรียน และส่งเสริมให้ความรู้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพียงใด ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง เพื่อมีทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่สามารถส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู อีกทั้งครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงตนเอง และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้านการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในสังกัดของตนเองได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ
1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และ 5) ทักษะด้านการประเมินผล
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ
1) การส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 2) การส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน 3) การส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน และ 5) การยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร ประกอบด้วย ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และทักษะด้านการประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร หมายถึง ทักษะด้านการเป็นผู้นำคือเน้นในการเป็นผู้ริเริ่ม วางแผน การชักชวนผู้อื่นมาทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ เน้นในการสร้างความพยายามที่ทำให้คนทำงานในกลุ่มร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล คือ เน้นในการรู้จักการวางแผนการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล คือ เน้นในการวางตัวบุคคลให้เหมาะกับการทำงานในด้านต่าง ๆ และทักษะด้านการประเมินผล คือ เน้นในการที่ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะการประเมินเป็นรายบุคคลและกลุ่ม

2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การให้ความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารเพื่อไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ครูเป็นต้นแบบในการวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงการยกย่องสนับสนุนให้ครูมีผลงานที่น่าไปใช้เสนอผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งได้

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย จำนวนผู้บริหาร 108 คน ครูจำนวน 992 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 364 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางสำเร็จรูป ของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551: 179) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภทตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามอำเภอ จากผู้บริหารทั้งหมด 108 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร 86 คน และจำนวนครูทั้งหมด 992 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู 278 คน รวมทั้งสิ้น 364 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
ท่ามะกา	50	55	514	44	144
พนมทวน	28	29	281	23	79
ห้วยกระเจา	23	24	197	19	55
รวม	101	108	992	86	278
			1,100		364

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของครูแล้วกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความคิดเห็น สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับร่าง เพื่อให้ได้โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความคิดเห็น นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับพฤติกรรมบ่งชี้ของตัวแปรเพื่อวิเคราะห์ความตรงตาม เนื้อหา (validity) ด้วยการหาค่าความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) ได้ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้ข้อคำถามทักษะการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหาร จำนวน 34 ข้อ และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู จำนวน 29 ข้อ จากนั้น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณา ความเที่ยงของข้อคำถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.97 และค่าความเที่ยงของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.96

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน โดยตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร มีโครงสร้างประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ทักษะ

ด้านการบริหารงานบุคคล และ 5) ทักษะด้านการประเมินผล สำหรับแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีโครงสร้างประกอบด้วย 1) ด้านการส่งเสริมให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 4) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน และ 5) ด้านการยกย่องเชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน และ ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 364 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่มีผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2558-เมษายน 2558 ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.76

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อยมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$, S.D.= 0.70) รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 4.04$, S.D.= 0.73) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.70) ทักษะด้านการประเมินผล ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.72) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา

(n = 334)

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ	4.04	0.73	มาก	2
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.98	0.75	มาก	5
3. ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม	4.04	0.70	มาก	1
4. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล	4.02	0.70	มาก	3
5. ทักษะด้านการประเมินผล	3.98	0.72	มาก	4
รวม	4.01	0.68	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและข้อมูลมีการกระจายตัวน้อยมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.80) รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.76) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.80) ด้านการยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.92) และด้านการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู
(n = 334)

การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.93	0.76	มาก	2
2. ด้านการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.85	0.78	มาก	5
3. ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	3.95	0.80	มาก	1
4. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงาน ของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.93	0.80	มาก	3
5. ด้านการยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.86	0.92	มาก	4
รวม	3.90	0.74	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในของทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกที่ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .81-.91 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร กับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู (Y_{tot}) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกที่ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.69-0.75 ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

(n = 334)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (X_1)	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2)	ทักษะด้านกระบวนการ กลุ่ม (X_3)	ทักษะด้านการบริหารงาน บุคคล (X_4)	ทักษะด้านการประเมินผล (X_5)	การส่งเสริมการวิจัยใน ชั้นเรียนของครู (Y_{tot})
ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (X_1)	1.00					
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2)	0.91**	1.00				
ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (X_3)	0.84**	0.84**	1.00			
ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (X_4)	0.86**	0.89**	0.90**	1.00		
ทักษะด้านการประเมินผล (X_5)	0.81**	0.86**	0.83**	0.88**	1.00	
การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของครู (Y_{tot})	0.69**	0.71**	0.74**	0.75**	0.73**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านการบริหารงานบุคคล (X_4) ด้านกระบวนการกลุ่ม (X_3) และทักษะด้านการประเมินผล (X_5) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.596 ซึ่งแสดงว่าทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านกระบวนการกลุ่ม และทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านการประเมินผล ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา และสามารถทำนายการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 59.60 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.49 + 0.26 (X_4) + 0.32 (X_3) + 0.27 (X_5)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.25 (Z_4) + 0.30 (Z_3) + 0.27 (Z_5)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวม (Y_{tot})

(n = 334)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	3	108.96	36.32	162.38**	.00
Residual	330	73.82	0.22		
Total	333	182.78			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	0.49		0.16	3.16**	.00
ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล (X_4)	0.26	0.25	0.10	2.51**	.01
ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม (X_3)	0.32	0.30	0.09	3.64**	.00
ทักษะด้านการประเมินผล (X_5)	0.27	0.27	0.08	3.50**	.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.772 R² = 0.596 SEE. = 0.473

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สามารถ
อภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะทั้งด้านกระบวนการกลุ่ม ความเป็นผู้นำ การบริหารงานบุคคล การประเมินผลและด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553: 114) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารในยุคปัจจุบันมีการพัฒนาทักษะของตนเอง โดยเฉพาะทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม สังเกตได้จากผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม วางแผนการทำงานร่วมกันโดยให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น มีการตัดสินใจโดยฟังเหตุผลของผู้ร่วมงาน มอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึง โดยให้ความรับผิดชอบร่วมกันรวมถึงมีการประเมินผลงานร่วมกันกับผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทกร คัมภีร์พงศ์ (2552: 55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านกระบวนการกลุ่มมีค่าระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม มีการวางแผนการทำงานร่วมกันโดยให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น โดยมอบหมายงานและรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรได้อย่างดี และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุพร ธงชัย (2554: 103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยมีการพัฒนาด้านกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในด้านการเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการส่งเสริม ยอมรับการตัดสินใจของครู มีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นกับครู สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลเทพ ลำเหลือ (2552: 74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ที่ทำหน้าที่การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการเป็นผู้นำ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการกลุ่ม

2. จากผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมการให้ครูได้มีความรู้ในการทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน โดยเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนก็คือ การแก้ปัญหาและได้ผลดีต่อการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชวิชญ์ โสยกกุล (2552: 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของไพเราะ พัตตาสิงห์ (2554: 92) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้มีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูผู้สอน และเมื่อครูได้เครื่องมือสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนแล้วก็สามารถนำเครื่องมือที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์ คนชื่อ (2550: 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดแสงธรรม์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ คือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุมชี้แจงเพื่อให้คณะครูทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน รองลงมา ผู้บริหารโรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียน มีการจัดวิทยากรเพื่อพัฒนาความรู้และให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จัดกิจกรรมเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีแก่ครูเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาสุทธิ ทิพย์วงศ์ (2552: 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มโรงเรียนเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกาวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

3. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เนื่องจากทักษะการนิเทศการศึกษาเป็นพื้นฐานของผู้บริหารที่ควรมี ไม่ว่าจะ

ด้านผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ กระบวนการกลุ่ม การบริหารงานบุคคลและการประเมินผล ซึ่งทักษะเหล่านี้มีผลต่อการที่จะทำให้ครูมีแรงจูงใจและให้ความสำคัญต่อปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา จนก่อให้เกิดการแก้ปัญหาโดยการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 92) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการมากขึ้นการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจะเพิ่มขึ้นด้วย และภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มขึ้นของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนได้ร้อยละ 64

4. จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะด้านการเป็นผู้นำและทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังไม่สามารถส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ครู รวมทั้งการชักนำให้ครูยอมรับวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน รวมถึงผู้บริหารยังขาดความสนใจปัญหาและข้อเสนอแนะของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของสุระ พราหมณ์กระโทก (2545: 128) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ของครูในเขตการศึกษา 11 พบว่า ทักษะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 คือทักษะเชิงเทคนิควิธีกับทักษะเชิงการจัดการโดยทักษะเชิงมนุษย์ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติ แต่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงทักษะการนิเทศการศึกษาที่ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานบุคคล กระบวนการ

กลุ่มและการประเมินผลที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณ โดยผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คุณได้ใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ บริหารจัดการหน้าที่ที่คุณทุกคนทำร่วมกัน รวมถึงมีการให้คุณประเมินผลการทำงานของตนเองได้

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 นำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณในสังกัด โดยเริ่มจากการอบรมผู้บริหารและมีการประเมินผลการทำงานของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารมีทักษะของตนเองมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การวางแผนการทำงานของครูได้อย่างดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

สรุป

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับมากทุกด้าน การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณ เรียงอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล 2) ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม 3) ทักษะด้านการประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านกระบวนการกลุ่ม และทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารด้านการประเมินผลส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณในสถานศึกษา และสามารถทำนายการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของคุณในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 59.60

เอกสารอ้างอิง

- กมลเทพ ลำเหลือ. (2552). การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ที่ทำหน้าที่การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บூค พอยท์.
- นันทากร คัมภีร์พงศ์. (2551). ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พัชวิชญ์ โสยกากุล. (2552). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พิชญ์ คนชื่อ. (2550). บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พีรพัฒน์ รุ่งเรือง. (2553). ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพเราะ พัดตาสิงห์. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิชาสุทธิ ทิพย์วงศ์. (2552). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มโรงเรียนเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- สายใจ ประยูรสุข. (2551). **ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.** การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุพร ธงชัย. (2554). **การนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุระ พรหมณ์กระโทก. (2545). **ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ของครูในเขตการศึกษา 11.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรพล วงสินธ์. (2545). **การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. วิชาการ, (13), 40-43.**
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: ก พลพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Cernetic, L. K. (2002). **A best evidence analysis and synthesis of research on teacher mentoring programs for the entry year teacher in the public elementary and secondary schools.** Masters of Education. Cedarville University.
- Wiles, K. and Lovell, J. T. (1967). **Supervision for better schools (3rd ed.).** Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING ACADEMIC
ADMINISTRATION IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

สิริญาพร มุกดา / SIRIYAPORN MUKDA¹

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI²

ธีรวุธ ฐาดาทันติโชค / THEERAWOOT THADATONTICHOK³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศ

2. ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร งานด้านการนิเทศ

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การสอน งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ การวางแผนงาน วิชาการ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการนิเทศส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานวิชาการ ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of academic leadership of administrators in educational institutions; 2) study the level of the academic management in educational institutions; and 3) analyze academic leadership of administrators affecting academic management. The research samples, derived by proportional stratified random sampling distributed by school size, were 310 administrators and teachers in schools under the Jurisdiction of Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the academic leadership of administrators in educational institutions was at the high positive level. They were ranked from the highest to the lowest as follows; school management, academic planning, academic atmosphere promoting and supervision.

2. Overall and in specific aspects, the academic management in educational institutions was at the high positive level. They were ranked from the highest to the lowest as follows; curriculum management, teaching supervision, media innovation and educational technology development, instructional management, measurement and evaluation.

3. The administrators' academic leadership in the aspects of school management, academic planning, academic atmosphere promoting and supervision together predicted academic administration at the percentage of 85 with statistical significance at .01.

Keywords: academic leadership, academic administration, primary education

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสภาพแวดล้อม การเมือง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอื่น ๆ ซึ่งผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลทั้งทางบวกและทางลบ ทุกประเทศจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อจะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้คือ การพัฒนาการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพราะคนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความก้าวหน้า ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (วันเผด็จ มีชัย, 2554: 1) ดังตัวอย่างจากการศึกษาของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการจัดการ หรือ International Institute for Management Development (IMD) ได้จัดทำรายงาน World Competitiveness Yearbook 2013 (WCY 2013) โดยนำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ด้านคุณภาพการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาซึ่งจัดอันดับโดยใช้คะแนนสอบเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของเด็กไทยอายุ 15 ปี จากโครงการ PISA 2009 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 44 เป็นอันดับที่ลดลง 4 อันดับ จากผลคะแนน PISA 2008 ที่อยู่ในอันดับที่ 40 โดยเป็นรองประเทศสิงคโปร์ แต่เหนือกว่าอินโดนีเซีย ในขณะที่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่สะท้อนคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาความสามารถและทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต ผลการจัดอันดับพบว่า ประเทศไทยรั้งอันดับสุดท้ายในอาเซียนทุกตัวชี้วัด เมื่อเปรียบเทียบกับในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประเทศไทยอยู่อันดับรองสุดท้ายในตัวชี้วัดความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งตัวชี้วัดด้านคุณภาพการศึกษาในกลุ่มนี้ได้สะท้อนภาพปัญหาการจัดการศึกษาด้านภาษาและวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน ตัวชี้วัดเหล่านี้ล้วนเป็นความสามารถและทักษะที่จำเป็นและสำคัญมากในโลกอนาคต ซึ่งจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศเพื่อให้ก้าวทันทุกประเทศในโลก เพราะเมื่อโลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความรู้จำเป็นต้องใช้ความสามารถและทักษะด้านภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556: 2)

จากการทดสอบด้านการศึกษาในประเทศโดยใช้การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) หมายถึง การทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 จำนวน 67 มาตรฐานการเรียนรู้ครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในปีการศึกษา 2554 นั้น

พบว่า มีมาตรฐานที่ควรปรับปรุงเร่งด่วนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับชั้น ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 5 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 11 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 9 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 10 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 5 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 5 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 5 มาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 4 มาตรฐาน

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2554 นั้น ทำให้เห็นว่าการสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น มีหลายมาตรฐานและเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับกระทรวง เขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษา รวมไปถึงหน่วยย่อย ๆ ในชั้นเรียนที่ควรตระหนักถึงวิกฤตการณ์ดังกล่าวในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา กระบวนการบริหารวิชาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายตามนโยบายทางการศึกษาของประเทศ (อิทธิพันธ์ สุวทันพรกุล, 2556: 1-4)

ผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่ามีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ศิลปะและการงานอาชีพและเทคโนโลยี และมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง จำนวน 5 สาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และสุขศึกษาและพลศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2, 2557: 6) และผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่ามีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ คณิตศาสตร์ และสุขศึกษาและพลศึกษา ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง มีจำนวน 6 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2, 2557: 7) จากผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET แสดงให้เห็นถึงผลคะแนนเฉลี่ยที่มีแนวโน้มลดลงไปในทุกปีการศึกษา ซึ่งฝ่ายงานของโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการทดสอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยตรง ได้แก่ งานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นที่สุดในสถานศึกษาและจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการงานวิชาการที่ดี ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 100) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานการบริหารงานวิชาการควรให้ความสำคัญสูงสุดทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและจัดว่าเป็นงานหลักในการจัดการศึกษา

ของสถาบันการศึกษา ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 1) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำในตนเอง เพราะภาวะผู้นำจะเป็นส่วนช่วยให้การบริหารจัดการในสถานศึกษานั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังความเห็นของสันติ บุญภิรมย์ (2552: 230) ได้สรุปภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะของบุคคลคนหนึ่ง ที่สามารถโน้มน้าวให้บุคคลคนหนึ่งหรือบุคคลหลายคน ได้แสดงพฤติกรรมของตนเองตามที่ผู้นำประสงค์ ภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เพื่อให้บรรลุไปตามเป้าหมายของส่วนรวมหรือของผู้นำได้อย่างไม่มีเงื่อนไข ดังที่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552: 10) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลของบุคคล หรือของตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่กำหนดไว้ หรือหมายถึงรูปแบบของอิทธิพลระหว่างบุคคล ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถบริหารจัดการงานวิชาการได้อย่างดีนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำและเป็นผู้ที่เข้าใจในงานวิชาการเป็นอย่างดี ดังที่ สมสะนิด วงคำจัน (2551: 42) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีการประดิษฐ์คิดค้นต่อการนำ และการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีการกระทำหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ เสริมสร้างให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น สามารถแสดงบทบาทได้อย่างชัดเจนทางด้านคุณลักษณะ และพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ทางกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงระบบการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการและภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน เพราะสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน และการที่ผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยที่ลดลงนั้น ถือได้ว่าเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยของวันเฝ้าจ มีชัย (2554: 99-100) พบว่า ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน และยังส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น คือ ด้านการพัฒนาคู ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำทางวิชาการอันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ด้านการจัดเรียนการสอน 3) ด้านวัดผลและประเมินผล 4) ด้านนิเทศการสอน และ 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการนิเทศ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรม ลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการแสดงถึงการนำและสั่งการบริหารบุคคล ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาในการปรับปรุงและจัดกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทการเป็นผู้นำ การบริหารจัดการโรงเรียน กำหนดแนวทางวิธีการปฏิบัติงานล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน จัดทำเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ชัดเจน การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศติดตามประเมินผลให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านงานวิชาการของโรงเรียน โดยพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยมุ่งให้ครู อาจารย์ ได้ปรับปรุงวิธีการสอน จัดให้มีกิจกรรมอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น กิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์ ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.3 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจสั่งการทุกด้าน ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน

1.4 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทกระตุ้น และพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยส่งผลต่อการดำเนินงานของบุคลากร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดความรัก ความผูกพัน และภูมิใจในสถานศึกษาของตน การจัดบรรยากาศทางวิชาการที่ดี เช่น มีกิจกรรมทางวิชาการ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากร เป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุด เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล งานด้านการนิเทศการศึกษา งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางในการจัดการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การวางแผน การจัดบุคลากร การจัดทำประมวลการสอน หรือแผนการสอน การจัดทำตารางเวลา การเลือกกิจกรรม การจัดสื่อ อุปกรณ์ การจัดสถานที่ และการประเมินผล การใช้หลักสูตรประกันคุณภาพ และกำหนดมาตรฐานหลักสูตร

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีการจัดทำแผนการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การสอนซ่อมเสริม การเลือกตำราเรียน การจัดทำคู่มือครู ด้านวิชาการ จัดทำคู่มือนักเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน สถานศึกษาควรวางแผนปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนเอง

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิต ใช้ บำรุงรักษาสื่ออย่างคุ้มค่า แสวงหาแหล่งวิทยากร ในท้องถิ่นมาทำให้เป็นประโยชน์ ให้การส่งเสริมสนับสนุนครูด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสม จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับผู้สอนและผู้เรียนอย่างเพียงพอ

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารมีกระบวนการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน การตรวจผลงาน การทดสอบ มีข้อกำหนดการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม เช่น การใช้วิธีการประเมินจากสภาพจริง ประเมินจากผลการปฏิบัติงาน ประเมินโครงการ หรือประเมินจากแฟ้มพัฒนางาน

2.5 ด้านการนิเทศการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการแนะนำ การชี้แจง การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เกิดความร่วมมือเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นหน่วยวิเคราะห์

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งหมด 150 โรงเรียน ซึ่งมีประชากรโดยจำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารจำนวน 138 คน และกลุ่มครูจำนวน 1,425 คน รวมทั้งสิ้น 1,563 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามของขนาดโรงเรียน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551: 178) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู
โรงเรียนขนาดเล็ก	51	328	10	64
โรงเรียนขนาดกลาง	83	931	16	181
โรงเรียนขนาดใหญ่	12	187	2	36
รวม	138	1,425	28	282
รวมทั้งหมด	1,563		310	

ที่มา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2557)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร แล้วนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัย โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาของข้อกระทงคำถาม แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้ข้อคำถามตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 30 ข้อ และ ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ 30 ข้อ ปรับปรุงแก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดทำแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษานำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาคำนวณหาความเที่ยง โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.93 และค่าความเที่ยงของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 310 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่มีผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ คำบรรยายการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.50) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผนการวิชาการ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.47) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.49) และด้านการนิเทศ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

(n = 310)

ข้อ	ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.29	0.47	มาก	2
2.	ด้านการนิเทศ	4.26	0.50	มาก	4
3.	ด้านการบริหารจัดการ	4.32	0.47	มาก	1
4.	ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.29	0.49	มาก	3
รวม		4.25	0.48	มาก	

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งานด้านการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.55) งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.49) การจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.51) และการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 310)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การบริหารจัดการหลักสูตร	4.27	0.53	มาก	1
2.	การจัดการเรียนการสอน	4.24	0.51	มาก	4
3.	งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.25	0.49	มาก	3
4.	การวัดผลและประเมินผล	4.23	0.51	มาก	5
5.	งานด้านการนิเทศการสอน	4.27	0.55	มาก	2
รวม		4.25	0.48	มาก	

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล
ต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ราชบุรี เขต 2**

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4) ด้านการนิเทศ (X_2) ด้านการวางแผนงานวิชาการ (X_1) และด้านการบริหารจัดการ (X_3) เป็นตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความแปรผันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.85 ซึ่งแสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผนงานวิชาการและด้านการบริหารจัดการ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และสามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 85 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.05 + 0.38 (X_4) + 0.33 (X_2) + 0.16 (X_1) + 0.10 (X_3)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.39 (Z_4) + 0.34 (Z_2) + 0.15 (Z_1) + 0.10 (Z_3)$$

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

(n = 310)

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	61.69	15.42	453.78*	.00
Residual	305	10.36	0.03		
Total	309	72.06			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	SE.b	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.05	0.10		0.49*	.62
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X ₄)	0.38	0.04	0.39	9.26*	.00
ด้านการนิเทศ (X ₂)	0.33	0.04	0.34	7.99*	.00
ด้านการวางแผนงานวิชาการ (X ₁)	0.16	0.04	0.15	3.81*	.00
ด้านการบริหารจัดการ (X ₃)	0.10	0.03	0.10	2.61*	.09

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีระดับปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการและด้านการนิเทศ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของน้ำฝน รักษากลาง (2553: 73-76) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 โดยเฉลี่ยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการด้านความสามารถ ด้านการวางแผน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ด้านอันดับแรก คือ งานด้านการนิเทศการสอน การบริการจัดการหลักสูตร งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมุทลีสัจจาวัฒนา (2554: 70) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบกระบวนการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการแนะแนวการศึกษาตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการบริหารจัดการที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถทำนายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 85 ดังนี้

3.1 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารแสดงบทบาทกระตุ้นและพัฒนาในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ใช้เทคนิคการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร และยอมรับฟังความคิดเห็นทางด้านวิชาการ โดยยึดหลักประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ปรึกษาหารือด้านการจัดการเรียน ด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเองและเป็นมิตร ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียนและการร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมให้คณะครูมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินตนเอง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ สอดคล้องกับจุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552: 178) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างช่วยกันเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นบรรทัดฐานและทัศนคติของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการควบคุม การใช้เวลาในการสอน การดูแลเอาใจใส่ของครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

3.2 ด้านการนิเทศ มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศติดตามประเมินผลให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านงานวิชาการของโรงเรียน มีการกำหนดจุดประสงค์การนิเทศที่ชัดเจน มีการสร้างเครื่องมือนิเทศเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นผู้เฝ้าหาความรู้ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มุ่งส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ได้ปรับปรุงวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมกิจกรรมมนุษยสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับปริฉัตร เล็กตวง (2554: 178) ซึ่งศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศและการประเมินด้านการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญของการนิเทศน้อยกว่างานด้านอื่น อาจคิดว่าเป็นเพียงส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ เมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานนิเทศน้อย ทำให้ผู้บริหารไม่สนใจที่จะแสวงหาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศ ผลการวิจัยจึงพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

3.3 ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารแสดงบทบาทการเป็นผู้นำ การบริหารจัดการในโรงเรียน มีความสามารถในการกำหนดทิศทาง ชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน กำหนดแนวทางวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการเป็นนักวางแผน รู้กระบวนการวางแผนและการนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการวางแผน จัดทำเป้าหมายและแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ชัดเจน จัดคนเข้าทำงานอย่างเป็นระบบและตรงตามความสามารถของแต่ละบุคคล กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนของงานในโรงเรียน และมีการควบคุมด้านการวางแผนงานให้เป็นไปอย่างดีขึ้น

3.4 ด้านการบริหารจัดการ มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารกำหนดพันธกิจของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ กำหนดนโยบาย

ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจนโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ กำหนดยุทธศาสตร์การทำงานที่นำไปสู่มาตรฐานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตัดสินใจสั่งการในทุกด้านและปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมสัมมนาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะ และนำไปวางแผนการนิเทศในสถานศึกษาต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างถ่องแท้ ควรพัฒนาความรู้ด้านการจัดการเรียนสอนอย่างสม่ำเสมอ และควรแนะนำ ส่งเสริม ความรู้ความสามารถของครูเพื่อช่วยให้การบริหารงานวิชาการนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์

1.3 จากผลการวิจัยนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจในกระบวนการวัดประเมินผล เป็นที่ปรึกษา แนะนำให้แก่คณะครู เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการวัดผลประเมินผลเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.4 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการวางแผนงานวิชาการ และ 4) ด้านการบริหารจัดการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส

สรุป

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการ 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการวางแผนงานวิชาการ และ 4) ด้านการบริหาร จัดการ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ด้านการการวัดผลและประเมินผล ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านงานพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 85

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุฑาทาศ อินนามเพ็ง. (2552). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรีฉัตร เล็กตวง. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

- วันเพ็ญ มีชัย. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุมาลี สัจจาวัฒนา. (2554). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2551). **การใช้สถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมสะนิด วงคำจัน. (2551). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). **“ภาวะผู้นำ” ใน ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา**. หน่วยที่ 5-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2, กลุ่มงานนโยบายและแผน. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557**. ราชบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). **มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา.
- อิทธิพันธ์ สุวทันพรกุล. (2556). **รายงานการวิจัยการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษารองเรียนที่มีผลทดสอบทางการศึกษาในระดับดี**. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
ตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

SCHOOL ADMINISTRATORS' ACADEMIC LEADERSHIP AFFECTING ROLE
PERFORMANCE OF TEACHERS IN THE SCHOOLS UNDER SUPHAN BURI
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREAS OFFICE 3

อ้อย หงษ์เวียงจันทร์ / AOY HONGWIENGJUN¹
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI²
พิชญาภา ยืนยาว / PITCHAYAPA YUENYAW³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 388 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้

¹ นักศึกษาลูกศรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์

3. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 36 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of school administrators' academic leadership; 2) study the level of role performance of teachers; and 3) analyze the school administrators' academic leadership affecting role performance of teachers. The research sample was administrators and teachers of the government schools under Suphan Buri Primary Education Service Area Office 3, derived by proportional stratified random sampling distributed by district. The research instruments were the questionnaires about academic leadership and role performance of teachers, constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, analysis of correlation coefficients and stepwise multiple regression.

The findings of the research were as follows

1. Overall and in specific aspects, the school administrators' academic leadership was at a high level. These aspects, ranged in the descending order, were as follows: global and societal change, transformational leadership, leader behavior, leadership,

educational resources mobilization, relationship between schools and communities, risk and conflict management, interaction and development of colleagues, and supervision for teacher development in learning management.

2. Overall the role performance of teachers was at a high level. When considering each aspect, these aspects were ranged in descending order as follows: organizing instructional activities focusing on permanent results for learners; making decisions to practice various activities taking into account consequences on learners; being committed to developing learners to reach their full potentiality; constructively cooperating with others in community; regularly developing instructional media to be effective; constructively cooperating with others in educational institution; seek and use information for development; regularly practice academic activities relating to development of the professional of teachers; developing teaching plans for effective implementation; systematically reporting on results of learners' quality development; and creating opportunities for learners to learn under all circumstances.

3. The school administrators' academic leadership in the aspects of global and societal change, transformational leadership, leader behavior, leadership, educational resources mobilization, relationship between schools and local communities, risk and conflict management, interaction and development of colleagues and supervision for teacher development in learning management together predicted the role performance of teachers at the percentage of 36 with statistical significance at .05.

Keywords: administrator's academic leadership, role performance of teacher, primary education

บทนำ

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งของระบบบริหารการศึกษา เป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการสร้างคุณภาพของประชากรในประเทศ เป็นองค์กรที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรับภาระจัดการศึกษาอย่างมีรูปแบบในระบบโรงเรียน มุ่งในการพัฒนาคนให้เจริญงอกงามด้วยภูมิปัญญาความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและสุขภาพอนามัยตามศักยภาพที่ควรจะเป็น สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสันติสุข การบริหารและการจัดการศึกษากำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและ

ด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง ฉะนั้นการบริหารงานจึงสอดคล้องกับการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากเป็นการบริหารที่มุ่งเน้นให้การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ คุณภาพมาตรฐาน เป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: 11)

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่จะนำโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าเป็นผู้นำนโยบายการศึกษาชาติ ตลอดจนเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาและสนองต่อการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ 1) การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา 2) การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3) การปฏิรูปครูบุคลากรทางการศึกษา และ 4) การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหารบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำ และเป็นผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดม และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ คือ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ใต้บังคับบัญชา และสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จนั้น จำเป็นต้องพัฒนาทั้งระบบที่สัมพันธ์และเกื้อกูลกันและกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556: 48) กล่าวถึงมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้านว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูมีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานของตนเองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรม

การเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์เพื่อส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556: 69) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีแนวปฏิบัติในการบริหาร การศึกษาบรรลุความสำเร็จนั้น ต้องแสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีกระบวนการตัดสินใจและใช้ การตัดสินใจนั้นมุ่งปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนด้วย เพราะการสอนของครูมีผลต่อการเรียน ของนักเรียน ดังงานวิจัยของจิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552: 71) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ใน ระดับมาก 2) ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและ รายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของ คุรุสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง

การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงาน ประสานความสำคัญการจัดการศึกษา โดยมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 129 โรงเรียน ข้าราชการครู สายงานการสอนหรือครูผู้สอน จำนวน 1,188 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2557) จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผลการประเมินคุณภาพของครูผู้สอน นักเรียน การจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา และคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากผล การสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่า มีกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี และมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจำนวน 5 สาระ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา และภาษาอังกฤษ ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2556: 14) และผลการสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ประจำปีการศึกษา 2557 พบว่า มีกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นจากปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิทยาศาสตร์และสุขศึกษาและพลศึกษา ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง มีจำนวน 6 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ คณิตศาสตร์ และการงาน

อาชีพและเทคโนโลยี ในแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2557: 15) จากผลการสอบระดับชาติของผู้เรียน O-NET ได้แสดงให้เห็นถึงผลคะแนนเฉลี่ยที่มีแนวโน้มลดลงไปทุกปีการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 1) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานนั้น จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดคุณภาพ การศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ว่ามีระดับของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการวางแผน และเสนอแนะงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนางานในโรงเรียน และใช้ในการพัฒนางานวิชาการและพัฒนากการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
3. เพื่อวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของประกาศคณะกรรมการคุรุสภา (2556: 48) จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำทางวิชาการ พหุติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์ และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ นำมาเป็นตัวแปรต้น สำหรับตัวแปรตาม ใช้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดตามเกณฑ์ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู พุทธศักราช 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556: 69) ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของครูไว้ 12 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะและความสามารถในการสร้างผลงานในด้านวิชาการได้โดดเด่น ซึ่งสามารถประเมินได้จากพฤติกรรมในการปฏิบัติงานตามบทบาทในหน้าที่ และมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเปลี่ยนแปลง ของโลกและสังคม ผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมผู้นำภาวะผู้นำ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 4) การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 5) ปฏิสัมพันธ์ และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และ 6) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู หมายถึง ข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งครูต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำแนกเป็น 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์

วิธีดำเนินการ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้ให้ข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด 129 โรงเรียน ซึ่งมีประชากรจำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 129 คน และกลุ่มครู จำนวน 1,188 คน รวมทั้งสิ้น 1,317 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตาม สัดส่วนไปยังโรงเรียนในแต่ละอำเภอของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกาพันธ์, 2551: 179) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง

อำเภอที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3				
ด่านช้าง	36	380	27	93
หนองหญ้าไซ	24	330	18	81
สามชุก	26	261	20	64
เดิมบางนางบวช	43	217	32	53
รวม	129	1,188	97	291
รวมทั้งหมด	1,317		388	

ที่มา: (ข้อมูลประชากรมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2557)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร แล้วนำมาจัดเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัย โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ของข้อกระทงคำถาม แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้คำถามตัวแปรความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 42 ข้อ และ ตัวแปรการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของครูในสถานศึกษา 60 ข้อ ปรับปรุงแก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดทำแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาคำนวณหาความถี่ และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.96 และค่าความเที่ยงของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษาเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 388 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่มีผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.13 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.87 มีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.87 รองลงมาอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.32 อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.42 และน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.39 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุดเป็นระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.12 ที่เหลืออยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 45.88 มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.20 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.86 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.94 ตามลำดับ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานครูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 เป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 25.00 สถานศึกษาขนาดกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.24 รองลงมา สถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 38.14 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 20.62 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์ และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 388)

ข้อ	ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำ การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ	4.15	0.75	มาก	1
2	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.07	0.43	มาก	5
3	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	4.11	0.54	มาก	4
4	การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง	4.13	0.48	มาก	2
5	ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน	4.11	0.51	มาก	3
6	การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้	4.03	0.48	มาก	6
	รวม	4.10	0.53	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมาตรฐานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

อยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

(n= 388)

ข้อ	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ	4.12	0.53	มาก	9
2	ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะ เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.19	0.58	มาก	2
3	มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	4.17	0.49	มาก	3
4	พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง	4.10	0.55	มาก	10
5	พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.12	0.47	มาก	5
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิด แก่ผู้เรียน	4.21	0.54	มาก	1
7	รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมี ระบบ	4.02	0.52	มาก	11
8	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	4.12	0.53	มาก	7
9	ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.12	0.49	มาก	6
10	ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน	4.15	0.48	มาก	4
11	แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.12	0.54	มาก	8
12	สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์	4.01	0.48	มาก	12
	รวม	4.12	0.41	มาก	

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการนี้เป็นปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (X_3) และด้านการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความแปรผันของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2_{adj}) เท่ากับ 0.36 ซึ่งแสดงว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง และด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา และสามารถทำนายประสิทธิผลสถานศึกษาได้ร้อยละ 36

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.97 + 0.29 (X_3) + 0.23 (X_1)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.38 (Z_3) + 0.28 (Z_1)$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์หัตถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวม (Y_{tot})

(n = 388)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	2	24.78	12.39	112.80**	.00
Residual	386	43.03	0.11		
Total	388	68.71			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	S.E. _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.97		0.16	13.54**	.00
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (X_3)	0.29	0.38	0.04	7.58**	.00
การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำ	0.23	0.28	0.04	5.45**	.00
การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ (X_1)					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.60 $R^2_{adj} = 0.36$ SEE. = 0.33

อภิปรายผล

จากการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อร่วมงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ พบว่าผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความสามารถในการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง โดยการมีสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อลด

ความขัดแย้งและร่วมมือกันทำงาน และต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการปฏิบัติงานวิชาการร่วมกัน และได้ตระหนักและเข้าใจตรงกันในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวารสาร สบายใจ (2546: 77) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของบริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้ง 8 ด้าน อยู่ในเกณฑ์สูง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านผู้นำทางจริยธรรม ด้านผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้นำทางเทคโนโลยี ด้านผู้นำทางวิชาการ ด้านผู้นำทางการประสานสัมพันธ์ ด้านผู้นำการส่งเสริมพัฒนาการและบุคลากร ด้านผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านผู้นำทางการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 70) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = .798$) โดยตัวแปรทั้งสองมีความผันแปรร่วมกันประมาณร้อยละ 64

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มาตรฐานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ สถานศึกษาจึงต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อให้ทุกคนพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิราวรรณ จันทร์แย้ม (2552: 62) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก 2) ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2548 ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ และยังสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 30-55) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพ การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก และมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริง ของผู้เรียน

3. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 2) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ได้ร้อยละ 36 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554: 70) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาโดยผู้บริหารที่มีการบริหารงานในระบบเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพและผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีในภาวะผู้นำให้ความสำคัญกับการบริหารงานยอมรับการเปลี่ยนแปลงและรู้จักแก้ไขสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุเทพ ทิมนาม (2553: 95) เรื่อง ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า การสัมมนาทางวิชาการ ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมอภิปราย ร่วมพิจารณาสาระสำคัญ

เพื่อสรุปสาระสำคัญและประเมิน เพื่อไปแก้ปัญหาและหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา
ร่วมกัน และสอดคล้องกับอัมพวัน ภัทรลิขิต (2547: 209) ที่ศึกษาวิสัยทัศน์และพฤติกรรมกรรมการบริหาร
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริการสถานศึกษา ในอำเภอเมืองลำพูน พบว่า ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่ม
ในการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ และยอมรับคำแนะนำเพื่อมาใช้ในการดำเนินงาน

ส่วนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์
และเพื่อนร่วมงาน การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน
ตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 3 ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถ
ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง ปฏิสัมพันธ์และเพื่อนร่วมงาน
และการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและเหมาะสมอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลงานวิจัยของหนูใจ ทมถา (2551: 145) เรื่อง สภาพการพัฒนาบุคลากรที่ส่งผลคุณภาพการศึกษา
ด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า
การมอบหมายงานพิเศษ มีอำนาจพยากรณ์คุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนโดยรวมและรายด้าน
ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้
ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะ
นิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการมอบหมายงานพิเศษ ทำให้ครูเป็น
ตัวการที่ทำให้นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติงานในความรับผิดชอบและลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด
ความชำนาญในด้านต่างๆ และยังสอดคล้องกับพิพัฒน์ ฉ่ำเมืองปัก (2551: 76) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับ
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูมิภาคตะวันตก พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดภูมิภาคตะวันตก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน ประกอบด้วย ความจำเป็นพื้นฐาน การมองการณ์ไกล
มีหลักการ หลักในการทำงาน ความมุ่งประสงค์ การวางแผน ความยืดหยุ่น การบริหารคน และ
ความรักองค์กร ส่วนด้านปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง 2) การบริหารงานตามมาตรฐาน
การอาชีวศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ภูมิภาคตะวันตก โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารคน ด้านการมองการณ์ไกล ด้านความรักองค์กร
ด้านความยืดหยุ่น ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้นสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมสัมมนาเรื่อง ความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะ และนำไปวางแผนการนิเทศในสถานศึกษาต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างถ่องแท้ และควรแนะนำ ส่งเสริมความรู้ความสามารถของครู เพื่อช่วยให้การระดมทรัพยากรนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจในการสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านปฏิสัมพันธ์และการพัฒนาเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจในการปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นที่ปรึกษา แนะนำให้แก่คณะครู เพื่อให้การปฏิบัติตนด้านการปฏิสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมตัวแปรอีกหลายด้านที่มีความสำคัญ และสมควรศึกษาวิจัยต่อไป ในอนาคตจึงควรจะมีการวิจัยในด้าน 1) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ 2) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุป

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ในชุมชน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีมีระบบและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ และความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุพรรณบุรี เขต 3 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 2) การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้นำ ภาวะผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถทำนายการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสุพรรณบุรี เขต 3 ได้ร้อยละ 36

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **คู่มือการจัดการศึกษาในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- จิราวรรณ จันทรแย้ม. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

- พิพัฒน์ จำเมืองปัก. (2551). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ภูมิภาคตะวันตก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพเราะ พัดตาสิงห์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วราภรณ์ สายใจ. (2546). **ภาวะผู้นำของบริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, กลุ่มงานนโยบายและแผน. (2556). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.** สุพรรณบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- _____. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.** สุพรรณบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- _____. (2557). **รายงานผลการปฏิบัติงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.** สุพรรณบุรี: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- _____. (2548). **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานวิชาชีพ.
- สุวิมล ตีรภานนท์. (2551). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทางการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ ทิมนาม. (2553). **ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หนูใจ ทมถา. (2551). **สภาพการพัฒนาคูคณาจารย์ที่ส่งผลคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัมพวัน ภัทรลิขิต. (2547). **วิสัยทัศน์และพฤติกรรมการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองลำพูน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

**การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษา
ในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ**
**PARENTS' DECISION IN CHOOSING PRIVATE ELEMENTARY SCHOOLS
FOR THEIR CHILDREN IN PHRA PRADAENG DISTRICT,
SAMUT PRAKAN PROVINCE**

กนกพรรณ จันทร์ศรี/ KANOKPAN CHANTARASSAMEE¹
กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ/ GANRATCHAKAN NINLAWAN²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มอย่างเจาะจง เป็น ผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 24 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบปลายเปิด ที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.0 ตรวจสอบความถูกต้องด้วยเทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้าแล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก ทุกด้านประกอบด้วย 1) ภาพลักษณ์ของโรงเรียน 2) ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม 3) ค่าธรรมเนียมการเรียน 4) บุคลากรในโรงเรียน 5) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 6) สิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ และ 7) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

คำสำคัญ : การตัดสินใจของผู้ปกครอง โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ABSTRACT

The purpose of this qualitative research was to study the factors affecting parents' decision in choosing private elementary schools for their children in Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province. The research sample was 24 parents of students in 12 private elementary schools in Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province, derived by purposive sampling. The data were collected by a structured interview form. It comprised the open-ended questions with the IOC between 0.67 and 1.00. The obtained data were validated with triangulation technique, and analyzed by using content analysis.

The research findings revealed that the factors affecting the parents' decision in choosing private elementary schools for their children were at a high level in all aspects. The aspects were as follows: 1) school image, 2) location, building and environment, 3) school fee, 4) school personnel, 5) curriculum and instruction, 6) facilities, welfare and services, and 7) relationship between school and community.

Keywords: parent's decision, private elementary schools

บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้บัญญัติว่าคนไทยทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างเสมอภาค และรัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง มีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาจะต้องให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา (กรมวิชาการ, 2544: 21) จะเห็นได้ว่าการบริหารและการจัดการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้สนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา รัฐจะช่วยเหลือ สนับสนุนด้านการเงิน การลดหย่อนภาษี สิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐาน สถานศึกษาเอกชนจะต้องเป็นนิติบุคคล บริหารโดยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544: 3)

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองตลอดจนการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม

ประเพณี และวัฒนธรรมของเด็กและเยาวชนของชาติ ก่อให้เกิดปัญหา สังคมและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ การจัดการศึกษาในประเทศไทย มีจุดหมายสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 5) เด็กจึงเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและสามารถสร้างความเจริญให้แก่เศรษฐกิจและสังคมได้ในภายภาคหน้า การที่จะพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพได้นั้น ผู้ปกครองมีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงการให้ความรู้และการให้การศึกษาแก่เด็กเป็นสำคัญ ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเลือกสถานศึกษาและเตรียมความพร้อมให้แก่บุตรหลานของตนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาต่อไป แต่เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของครอบครัวแต่ละครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างเต็มที่ แต่ปัจจุบันไม่สามารถกระทำได้เหมือนก่อน เพราะลักษณะของครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว อีกทั้งการที่ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ นอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยเศรษฐกิจของครอบครัว ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงเป็นทางเลือกที่ผู้ปกครองต้องการให้เป็นตัวแทนในการฝึกอบรม สั่งสอนบุตรหลานให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ โดยรัฐบาลทุกสมัยต่างถือเป็นภารกิจและให้ความสำคัญต่อการจัดการประถมศึกษามาโดยตลอด การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งดูแลการจัดการศึกษาของหน่วยงานระดับโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่นำนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยตรง ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ มีจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ในการเลือกโรงเรียนประถมศึกษาให้แก่บุตรหลานนั้นจึงมีหลายทางเลือกเกณฑ์การเลือกของผู้ปกครองแต่ละคนจึงอาจแตกต่างกัน เพราะบุตรหลานยังเล็กเกินไปที่จะตัดสินใจเลือกที่จะเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง และถึงแม้ว่าผู้ปกครองมิได้เลือกโรงเรียนให้แก่ตนเอง แต่เป็นการเลือกให้แก่บุตรหลานที่อยู่ในความอุปการะ แต่ผู้ปกครองมีสิทธิ์ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนประถมศึกษาได้ก็แต่ที่ตนต้องการ ภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสมตรงกับความพึงพอใจของตน (ภณิษา พรหมโน, 2551: 2)

อำเภอพระประแดงมีทั้งหมด 15 ตำบล และมีจำนวนประชากรค่อนข้างมาก เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้มีคนอพยพเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีจำนวนเด็กที่จะต้องเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น ผู้ปกครองจำต้องส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาที่สังกัดโรงเรียนเอกชนทั้งสิ้น 12 โรงเรียน ส่งผลให้

ผู้ปกครองมีทางเลือกมากมายในการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่ตนพึงพอใจ ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ต่างประสบปัญหาที่ผู้ปกครองลดความต้องการที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 15 คน จาก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนอานวยวิทย์ จำนวน 10 คน และโรงเรียนณัฐสุเวศม์ จำนวน 5 คน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรที่โรงเรียนใช้เป็นแนวทางจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ได้แก่ การกำหนดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน มีความยืดหยุ่นตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ผู้ปกครองเข้าร่วมกำหนดหลักสูตร โดยโรงเรียนจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน เช่น ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเก็บจากผู้ปกครองหรือนักเรียน ได้แก่ ค่าลงทะเบียนแรกเข้า ค่าการเรียนการสอน ค่าวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามที่สถานศึกษาแต่ละแห่งได้กำหนดไว้ ด้านบุคลากร เช่น การจัดระบบการบริหารบุคลากร การปฏิบัติงานและการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ มีการจัดบุคลากรที่มีคุณภาพและคุณธรรมได้อย่างเหมาะสม ด้านอาคารสถานที่ และการจัดการสภาพแวดล้อม เช่น การจัดห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องพิเศษ (ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องน้ำ) ที่มั่นคงปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ จัดบรรยากาศภายในบริเวณสวยงามร่มรื่นเหมาะแก่การเรียนรู้ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น อย่างพอเพียง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ หมายถึง การจัดบริการอำนวยความสะดวกให้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และครู ได้แก่ การบริหารห้องสมุด การบริการแนะแนว การบริการด้านสุขภาพ การบริการซ่อมเสริม การให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน และการบริการรถรับ-ส่งนักเรียน และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน การรับฟังความคิดเห็น การประชุม การจัดงานประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยพัฒนาโรงเรียนเพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอน รวมทั้งโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับทัศนะของธรรมนุญ นวลใจ (2541: 52) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองที่จะเลือกโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยหลายประการ อีกทั้งผู้ปกครองแต่ละท่านมีคุณลักษณะแตกต่างกัน จึงมีบรรทัดฐานในการตัดสินใจแตกต่างกัน เช่น ผู้ปกครองบางท่านอาจใส่ใจเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน ในขณะที่ผู้ปกครองบางท่านสนใจเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกีฬามากกว่า ดังนั้น การตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนประถมศึกษาให้แก่บุตรหลานนั้น ผู้ปกครองแต่ละท่านจึงมีเกณฑ์ในการตัดสินใจ

แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา เช่น ทำเลที่ตั้ง จำนวนครู สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน มาตรฐานทางวิชาการ และรูปแบบการบริหาร ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในอำเภอพระประแดง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ประกอบกับผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในเชิงลึกด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจการของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ และตรงตามความต้องการของผู้ปกครองให้มากที่สุดเพื่อที่จะได้ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยภาพลักษณ์ของโรงเรียน ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม ค่าธรรมเนียมการเรียน บุคลากรในโรงเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นพหุปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4,903 คน จาก 12 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มอย่างเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดให้เป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 12 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้ปกครองทั่วไป รวมทั้งสิ้น 24 คน

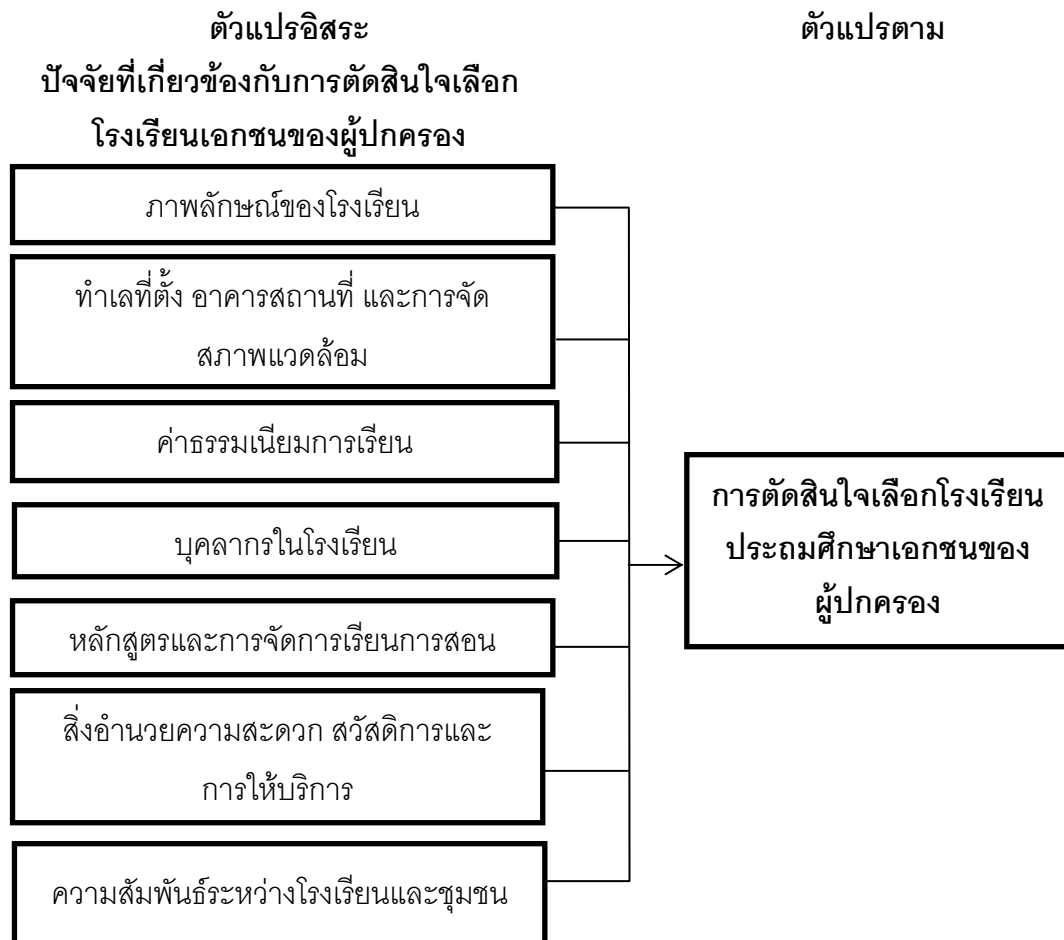
2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนเอกชนให้กับบุตรหลาน ประกอบด้วย

- 2.1.1 ภาพลักษณ์ของโรงเรียน
- 2.1.2 ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม
- 2.1.3 ค่าธรรมเนียมการเรียน
- 2.1.4 บุคลากรในโรงเรียน
- 2.1.5 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 2.1.6 สิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ
- 2.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนให้กับบุตรหลาน

3. กรอบแนวคิด



4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ บัญชีที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (open ended questions)

5. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วทำการวิเคราะห์หาค่า IOC โดยมีค่า IOC เป็นรายชื่ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 12 โรงเรียน แล้วนำส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พร้อมนัดหมายกำหนดวันสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลล่วงหน้า แล้วดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามเวลาที่กำหนด บันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างและพัฒนาแล้ว เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องด้วยเทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) กล่าวคือข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งบุคคล สถานที่ และเวลาที่ต่างกันหากพบว่ามีข้อมูลที่ตรงกัน แสดงว่าเป็นข้อมูลที่ต้องการ แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อสรุปเป็นข้อค้นพบต่อไป

ผลการวิจัย

ปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมากทุกด้านประกอบด้วย

1. ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนโดยรวมที่เป็นที่ยอมรับว่ามีชื่อเสียงในการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ สถานที่น่าเรียน มีความสะดวกสบาย สะอาด มีชื่อเสียง มีประวัติความสำเร็จของนักเรียน ผู้ปกครองเป็นศิษย์เก่า มีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในสังคม ก่อตั้งมานาน อยู่ใกล้บ้านและเป็นที่ยอมรับของชุมชน เอกลักษณ์ของโรงเรียนที่โดดเด่นด้านวิชาการ และกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านต่าง ๆ ส่งเสริมนักเรียนให้มีมารยาทที่ดี ความเป็นไทย ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ บุคคลากรประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่าง และสภาพแวดล้อมที่ดีมีคุณภาพ มีกลไกการปฏิบัติอย่างมีมาตรฐาน จากงานวิชาการ และการแสดงของกิจกรรมอื่น ๆ ที่ดี จากรางวัลที่โรงเรียนได้รับ

2. ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยโรงเรียนตั้งอยู่ในย่านชุมชน นักเรียนไปกลับได้สะดวกทุกฤดูกาล การเดินทางสะดวกปลอดภัยในการเดินทางรับ-ส่ง การจราจรที่สะดวกไม่คับคั่ง ที่ตั้งและบริเวณโรงเรียนน้ำไม่ท่วม ไม่มีน้ำขังตลอดปี มีการระบายน้ำสะดวก มีบริเวณร่มรื่นน่าอยู่ ไม่มีขยะหรือสิ่งปฏิกูล มีถังขยะรองรับเพียงพอ สะอาด มีการแยกขยะและไม่ให้มียุงลายเหม็น และอยู่นอกบริเวณ ไม่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งการพนัน แหล่งเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรม บริเวณโรงเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแล และตกแต่งอย่างเหมาะสม สวยงาม สะอาด เรียบร้อย และร่มรื่นอยู่เสมอ ทำให้น่าอยู่น่าเรียน และมีแหล่งเรียนรู้มาก นักเรียนมีความสุขใจดี มีความสุขทั้งทางกาย ใจ มีรั้วรอบขอบชิด มีดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ได้รับการดูแลตกแต่งสวยงาม มีที่นั่งพักผ่อน ทางเดินและสนามหญ้าได้รับการดูแลตกแต่งเป็นอย่างดี มีรั้ว มียาม และทุกครั้งที่จะเริ่มเรียน ประตูรั้วโรงเรียนควรจะถูกปิดเสมอเพื่อความปลอดภัย มีอาคารเรียนถาวรเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีการแยกอาคารเรียนของแต่ละชั้น นักเรียนไม่แออัดเกินไป มีสถานที่รองรับได้เหมาะสม ห้องเรียนเป็นสัดส่วน สภาพใ้การใช้ได้ดี มีอากาศถ่ายเทดี สะดวกต่อการเรียนการสอน มีแสงสว่างเหมาะสม และทั่วถึง นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีห้องส้วมและห้องปัสสาวะเพียงพอ กับจำนวนนักเรียนและแยกชายหญิงที่มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

3. ค่าธรรมเนียมการเรียน ประกอบด้วย เงินที่สถานศึกษาเอกชนเรียกเก็บตามอัตราที่ได้รับอนุมัติจากส่วนราชการที่เหมาะสมตามอัตราและมีการผ่อนชำระได้โดยไม่เดือดร้อน และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เรียกเก็บจากผู้ปกครอง เพื่อเป็นค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบำรุงกีฬา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าภาคปฏิบัติ ค่าวัสดุฝึกหรือค่าอุปกรณ์การศึกษา อยู่ในอัตราที่ไม่แพง เพื่อนำมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ

4. บุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์ บุคลิกภาพดี มีชื่อเสียง ชยันและอดทน วิสัยทัศน์กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ติดต่อกันได้ง่าย เป็นกันเองกับทุกคน คอยหมั่นอบรมลูกศิษย์อยู่เสมอ และต้อนรับผู้ปกครองอย่างดี ทุกคน สะดวกในการพูดคุย สามารถสอบถามและพูดคุยได้ง่าย มีการใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมในการบริหารและพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ และก้าวทันเทคโนโลยี มีแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีชื่อเสียงที่ดี มีผลงาน ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตวิทยาที่ดี สามารถสอนให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ทำให้นักเรียนรักและอยากมาโรงเรียน มีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจให้ความช่วยเหลือ ตอบข้อซักถามที่ข้องใจและมีท่าที่เป็นมิตร มีมารยาทที่ดีงาม อธิบายดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองกล้าที่จะติดต่อ พูดคุยเมื่อต้องการสอบถามข้อมูลของลูก สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี นักเรียนจะเป็นกันเอง กล้าซักถาม เรียนได้อย่างมีความสุข มีคุณสมบัติและจำนวนเหมาะสมกับนักเรียน

5. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย โรงเรียนจัดหลักสูตรเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน นักเรียนจะได้มีความรู้ที่เหมาะสมตามวัย เรียนรู้ในเรื่องที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด โดยให้เด็กคิดวิเคราะห์แยกแยะ นำเสนอเป็น นักเรียนจะได้ปฏิบัติจริง และมีผลงานกลับมาบ้าน เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถเอาตัวรอดในสังคม ดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ โดยนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน รู้จักการแก้ปัญหาในการใช้ชีวิต

6. สิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ ประกอบด้วย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและให้บริการ ทำให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีพัฒนาการที่ดี ผู้ปกครองหมดความกังวลเรื่องการดูแล จัดกิจกรรมสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ การบริการสอนซ่อมเสริม ห้องสมุด ให้คำปรึกษาหรือแนะแนว ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการเข้าร่วมแข่งขันทางด้านวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน และการบริการรับ-ส่งนักเรียน โดยเน้นความปลอดภัยแก่นักเรียน มีรถรับ-ส่งโดยมีครูไปกัปรถ และมีครูคอยให้ความปลอดภัยให้เมื่อรถสวนทางกันเข้า-ออก

7. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย กิจกรรมในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน นักเรียนร่วมกิจกรรมกับบุคคลภายนอก สร้างความสัมพันธ์กับวัด ชุมชน และผู้ปกครอง ทำให้เกิดความรักความคุ้นเคยช่วยเหลือกัน มีการรับฟังความคิดเห็น การประชุมร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองโดยตลอด และมีผู้ปกครองเครือข่ายเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดี มีการจัดงานประเพณีวัฒนธรรม มีความร่วมมือกับชุมชนตลอดปีในชุมชนใกล้โรงเรียนเสมอมา ทำให้นักเรียนเปิดโลกทัศน์ด้วยกิจกรรมนอกห้องเรียน ร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยพัฒนาโรงเรียน โดยเชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และทำให้นักเรียนรู้จักเป็นผู้ให้และตระหนักถึงความสำคัญในท้องถิ่นของตน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนโดยรวมที่เป็นที่ยอมรับว่ามีชื่อเสียงในการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ สถานที่น่าเรียน มีความสะดวกสบาย สะอาด มีชื่อเสียง มีประวัติความสำเร็จของนักเรียน ผู้ปกครองเป็นศิษย์เก่า มีศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในสังคม ก่อตั้งมานาน อยู่ใกล้บ้านและเป็นที่ยอมรับของชุมชน เอกลักษณ์ของโรงเรียนที่โดดเด่นด้านวิชาการ และกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านต่าง ๆ ส่งเสริมนักเรียนให้มีมารยาทที่ดี

มีความเป็นไทย ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ บุคลากรประพฤติปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างและสภาพแวดล้อมที่ดีมีคุณภาพ มีกลไกการปฏิบัติอย่างมีมาตรฐาน จากงานวิชาการ และการแสดงของกิจกรรมอื่น ๆ ที่ดี จากรางวัลที่โรงเรียนได้รับ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียนที่ดี จะเป็นทีที่กล่าวขานติดต่ออย่างสืบเนื่องจากรุ่นสู่รุ่นของผู้เรียนสู่ผู้ปกครอง จากปากต่อปากในชุมชนให้ได้ทราบกิตติศัพท์ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อโรงเรียนอย่างยาวนาน ซึ่งโรงเรียนจะต้องพยายามเสริมสร้างและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีแก่โรงเรียนตนเอง ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ดี กิจกรรมที่เหมาะสม และสภาพแวดล้อมที่สวยงามน่าเรียน ผลงานที่ปรากฏให้เห็นในตัวผู้เรียนศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ อันจะส่งผลต่อความมั่นคง สามารถดำเนินงานได้อย่างสืบเนื่องยาวนานของโรงเรียนเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของชาย หาญณรงค์ (2551: 5) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ณ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองฯ ในระดับมากที่สุดมี 4 ปัจจัย ตามลำดับดังนี้ คือ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ความสามารถของครู การจัดการเรียนการสอน การอำนวยความสะดวกและการบริการ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองฯ ในระดับมากมี 2 ปัจจัย ตามลำดับดังนี้ คือ ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายในการศึกษา และภาสกร ชูศรี (2554: 17) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย คือด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านภาพลักษณ์ของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ตามลำดับ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย โรงเรียนตั้งอยู่ในย่านชุมชน นักเรียนไปกลับได้สะดวกทุกฤดูกาล การเดินทางสะดวกปลอดภัย ในการเดินทางรับ-ส่ง การจราจรที่สะดวกไม่คับคั่ง ที่ตั้งและบริเวณโรงเรียนน้ำไม่ท่วม ไม่มีน้ำขังตลอดปี มีการระบายน้ำสะดวก มีบริเวณร่มรื่นน่าอยู่ ไม่มีขยะหรือสิ่งปฏิกูล มีถังขยะรองรับเพียงพอ สะอาด มีการแยกขยะ และไม่ให้มีกลิ่นเหม็น และอยู่นอกบริเวณ ไม่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งการพนัน แหล่งเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรม บริเวณโรงเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแล และตกแต่งอย่างเหมาะสม สวยงาม สะอาด เรียบร้อย และร่มรื่นอยู่เสมอ ทำให้น่าอยู่น่าเรียน และมีแหล่งเรียนรู้มาก มีสุขภาพจิตดี มีความสุขทั้งทางกาย ใจ มีรั้วรอบขอบชิด มีดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ได้รับการดูแลตกแต่งสวยงาม มีที่นั่งพักผ่อน ทางเดินและสนามหญ้าได้รับการดูแลตกแต่งเป็นอย่างดี มีรั้ว มียาม และทุกครั้งจะเริ่มเรียนประตูรั้วโรงเรียนควรจะถูกปิดเสมอเพื่อความปลอดภัย มีอาคารเรียนถาวรเพียงพอ

กับจำนวนนักเรียน มีการแยกอาคารเรียนของแต่ละชั้น นักเรียนไม่แออัดเกินไป มีสถานที่รองรับได้เหมาะสม ห้องเรียนเป็นสัดส่วน สภาพใ้การใช้ได้ดี มีอากาศถ่ายเทดี สะดวกต่อการเรียนการสอน มีแสงสว่างเหมาะสมและทั่วถึง นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีห้องส้วมและห้องปัสสาวะเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และแยกชายหญิง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทำเลที่ตั้ง นับเป็นปัจจัยอันดับต้น ๆ ที่ภาคเอกชนจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบในการที่จะลงทุนจัดตั้งโรงเรียน ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงสถานที่ที่ใกล้ชุมชน สะดวกในการเดินทาง ส่วนอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่สามารถสร้างและปรับปรุงให้สวยงามน่าอยู่น่าเรียน ตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีมาตรฐาน โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จึงมีการตกแต่งให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทั้งในอาคารเรียนและนอกอาคารเรียนให้สวยงาม เสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้นักเรียนอยากมาเรียนยิ่งขึ้น นอกเหนือจากวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนที่ครบครันด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของชาย หาญณรงค์ (2551: 7) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ณ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองฯ ในระดับมากมี 2 ปัจจัย ตามลำดับดังนี้ คือ ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายในการศึกษา และสุภากร ขวัญยืน (2554: 9) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านสถานที่ ผู้ปกครองตัดสินใจในเรื่องการจัดบรรยากาศในโรงเรียน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่าธรรมเนียมการเรียน ประกอบด้วย เงินที่สถานศึกษาเอกชนเรียกเก็บตามอัตราที่ได้รับอนุมัติจากส่วนราชการที่เหมาะสมตามอัตราและมีการผ่อนชำระได้โดยไม่เดือดร้อน และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เรียกเก็บจากผู้ปกครอง เพื่อเป็นค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบำรุงกีฬา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าภาคปฏิบัติ ค่าวัสดุฝึกหรือค่าอุปกรณ์การศึกษา อยู่ในอัตราที่ไม่แพง เพื่อนำมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากค่าธรรมเนียมการเรียนของโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันจะต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่จะสามารถจ่ายได้ เป็นที่เปิดเผยสามารถเปรียบเทียบได้กับโรงเรียนเอกชนอื่น ๆ ในระดับเดียวกัน อัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมประกอบกับการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่โรงเรียนเอกชนจัดให้แก่บุตรหลานของตนอย่างเหมาะสมที่ต้องมีงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองจะประเมินความคุ้มค่าที่บุตรหลานของเขาจะได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาย หาญณรงค์ (2551: 40)

ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ณ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองฯ ในระดับมากมี 2 ปัจจัย ตามลำดับดังนี้ คือ ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายในการศึกษา

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า บุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ชื่อสัตย์ บุคลิกภาพดี มีชื่อเสียง ชยันและอดทน วิสัยทัศน์ กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีติดต่อได้ง่าย เป็นกันเองกับทุกคน คอยหมั่นอบรมลูกศิษย์อยู่เสมอ และต้อนรับผู้ปกครองอย่างดีทุกคน สะดวกในการพูดคุย สามารถสอบถามและพูดคุยได้ง่าย มีการใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมในการบริหารและพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ และก้าวทันเทคโนโลยี มีแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีชื่อเสียงที่ดี มีผลงาน ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ มีจิตวิทยาที่ดี สามารถสอนให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ทำให้นักเรียนรักและอยากมาโรงเรียน มีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจให้ความช่วยเหลือ ตอบข้อซักถามที่ข้องใจและมีท่าที่เป็นมิตร มีมารยาทที่ดีงาม อภัยภัยดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองกล้าที่จะติดต่อ พูดคุยเมื่อต้องการสอบถามข้อมูลของลูก สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี นักเรียนจะเป็นกันเอง กล้าซักถาม เรียนได้อย่างมีความสุข มีคุณสมบัติและมีสัดส่วนจำนวนครูเหมาะสมกับนักเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคลากรที่ประกอบด้วยผู้บริหาร และครูเป็นกลจักรที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในโรงเรียนเอกชน ที่จะสามารถสร้างความประทับใจในความเป็นกันเองให้แก่ผู้ปกครอง ผู้บริหารและครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความเป็นครู เป็นอย่างสูงกระตือรือร้นในการทำงาน มีบุคลิกภาพที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีทัศนคติที่ดีในการทำหน้าที่ เป็นบุคลากรในโรงเรียนเอกชน ที่อาจจะต้องได้รับชี้แนะ เน้นย้ำและพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ เนื่องจาก อาจจะมีการเปลี่ยนงานของบุคลากรค่อนข้างสูงเพราะอาจจะได้รับค่าตอบแทนจากโรงเรียนอื่นที่สูงกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของประไพ นิลน้อย (2548: 16) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ในภาพรวม ให้น้ำหนักการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาให้น้ำหนักการตัดสินใจด้านคุณภาพผู้บริหารและครู ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมาให้น้ำหนักการตัดสินใจในระดับมากด้านคุณภาพ ผู้เรียน คุณภาพด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านค่าใช้จ่ายเป็นอันดับสุดท้าย และภาสกร ชูศรี (2554: 17) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองในเขตเทศบาล เมืองเพชรบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านบุคลากร

ด้านการบริการ ด้านภาพลักษณ์ของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ตามลำดับ

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย โรงเรียนจัดหลักสูตรเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน นักเรียนจะได้มีความรู้ที่เหมาะสมตามวัย เรียนรู้ในเรื่องที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยหลักสูตรท้องถิ่นที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด โดยให้เด็กคิดวิเคราะห์แยกแยะ นำเสนอเป็น นักเรียนจะได้ปฏิบัติจริง และมีผลงานกลับมาบ้าน เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถเอาตัวรอดในสังคม ดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ โดยนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักการแก้ปัญหาในการใช้ชีวิต เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากผลจากการดำเนินงานจะปรากฏแก่ตัวผู้เรียนให้ผู้ปกครองยอมรับได้หรือไม่ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือสามารถเอาตัวรอดในสังคม ดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพหรือไม่ ล้วนเป็นผลจากการจัดการเรียนการสอนที่ดีทั้งสิ้น โรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียง สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องยาวนานเป็นผลมาจากการที่ผู้ปกครองยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดีเด่นทางวิชาการทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนาฏนภางค์ รวยดี (2548: 49) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา ในอำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพการสอนมีน้ำหนักการตัดสินใจเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ด้านการจัดอาคารเรียนและสภาพแวดล้อมด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย และศศิกันต์ สุวรรณแสง (2552: 57) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ให้มีความสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านครู

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ ประกอบด้วย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและให้บริการ ทำให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีพัฒนาการที่ดี ผู้ปกครองหมดความกังวลเรื่องการดูแล จัดกิจกรรมสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่

การบริการสอนซ่อมเสริม ห้องสมุด ให้คำปรึกษาหรือแนะแนว ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการเข้าร่วมแข่งขันทางด้านวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน และการบริการรับ-ส่งนักเรียน โดยเน้นความปลอดภัยแก่นักเรียน มีรถรับ-ส่งโดยมีครูไปกับรถ และมีครูคอยให้ความปลอดภัยให้เมื่อรถสวนทางกันเข้า-ออก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ เป็นสิ่งสนับสนุนให้การดำเนินการของโรงเรียนเอกชนมีความเพียงพอพร้อมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ลดความกังวลในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองไว้วางใจในการดำเนินการของโรงเรียนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิگانต์ สุวรรณแสง (2552: 73) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชน ให้ความสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยด้านครูและบุคลากร ขวัญยืน (2554: 34) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านความปลอดภัย ผู้ปกครองตัดสินใจในเรื่องการดูแลนักเรียน

7. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย กิจกรรมในด้านกาให้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน นักเรียนร่วมกิจกรรมกับบุคคลภายนอก สร้างความสัมพันธ์กับวัด ชุมชน และผู้ปกครอง ทำให้เกิดความรักความคุ้นเคยช่วยเหลือกัน มีการรับฟังความคิดเห็น การประชุมร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองโดยตลอด และมีผู้ปกครองเครือข่ายเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดี มีการจัดงานประเพณีวัฒนธรรม มีความร่วมมือกับชุมชนตลอดปีในชุมชนใกล้โรงเรียนเสมอมา ทำให้นักเรียนเปิดโลกทัศน์ด้วยกิจกรรมนอกห้องเรียน ร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยพัฒนาโรงเรียนโดยเชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และทำให้นักเรียนรู้จักเป็นผู้ให้และตระหนักถึงความสำคัญในท้องถิ่นของตน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนเอกชนเป็นสถานศึกษาที่ผู้ปกครองและชุมชนมีความคาดหวังในคุณภาพของการดำเนินการที่น่าจะสูงกว่าโรงเรียนภาครัฐ เนื่องจากต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการเรียนที่สูงกว่า จึงสะท้อนความต้องการและความคาดหวังที่โรงเรียนจะต้องรับทราบและดำเนินการสนองตอบอย่างใกล้ชิด

ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน และตัวแทนผู้ปกครองและศิษย์เก่า ซึ่งจะทำให้โรงเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เป็นที่ยอมรับสามารถสนองตอบต่อความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนอย่างยาวนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิรุณ เรืองไพศาล (2549: 12) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และด้านที่มีระดับปานกลาง คือ ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน และสุขภาพ ขวัญยืน (2554: 12) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองตัดสินใจในเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนเอกชนควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียนที่ดี ให้เป็นที่ยอมรับผ่านการปฏิบัติงานให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

1.2 โรงเรียนเอกชนควรพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงามน่าเรียนและตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีมาตรฐานอยู่เสมอ

1.3 โรงเรียนเอกชนควรพิจารณาทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และสามารถเทียบเคียงได้กับโรงเรียนเอกชนในระดับเดียวกัน

1.4 โรงเรียนเอกชนควรให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนามบุคลากร และการดูแลรักษาขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้โรงเรียนมีบุคลากรที่มีคุณภาพอยู่กับโรงเรียนอย่างยาวนาน

1.5 โรงเรียนเอกชนควรพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อเป็นจุดขาย มีชื่อเสียงและทำให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือสามารถเอาตัวรอดในสังคม ดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ

1.6 โรงเรียนเอกชนควรส่งเสริมให้มีองค์กรเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในโครงสร้างการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจน เช่น ชมรม/สมาคมศิษย์เก่า ชมรม/สมาคมผู้ปกครอง ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการของโรงเรียนเอกชนมากยิ่งขึ้น

1.7 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมสนับสนุน หรือช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นสถานศึกษาคุณภาพร่วมดำเนินการจัดการศึกษากับภาครัฐอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนในบริบทและภูมิภาคอื่น ๆ ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

2.2 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนาโรงเรียนเอกชนโดยการเทียบรอย (benchmarking) กับสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (best practice)

สรุป

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มอย่างเจาะจง (purposive sampling) เป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 24 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (open ended questions) ที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.0 ตรวจสอบความถูกต้องด้วยเทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมากทุกด้านประกอบด้วย 1) ภาพลักษณ์ของโรงเรียน 2) ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อม 3) ค่าธรรมเนียมการเรียน 4) บุคลากรในโรงเรียน 5) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 6) สิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการให้บริการ และ 7) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชาย หาญณรงค์. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ณ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นาฏนภางค์ รวยดี. (2548). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา เอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประไพ นิลน้อย. (2548). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พิรุณ เรืองไพศาล. (2549). การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ภณิษา พรหมโน. (2551). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการเลือกและไม่เลือกโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำหรับบุตรหลาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาสกร ชูศรี. (2554). ปัจจัยในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ศศิگانต์ สุวรรณแสง. (2552). การศึกษาปัจจัยที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประกันคุณภาพภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2554). **การวัดและการประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2542). **คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2541). **คู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชนเรื่องการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- สุภาภร ขวัญยืน. (2554). **การตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร PURCHASING DECISION OF LIFE INSURANCE OF THE ELDERLY IN BANGKOK

ธนารีย์ รักการ/ THANAREE RAKKAN¹
ณิชกานต์ หิรัญสถิต/ NICHAKAN HIRANSATIST²
เมริน สามสาหร่าย/ MERIN SAMSARAI³
ดวงสมร มะโนวรรณ/ DUONGSAMON MANOWAN⁴

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 3) ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ภาพลักษณ์องค์กร ความจงรักภักดีต่อตราสินค้า และความไว้วางใจในตราสินค้า ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มจำแนกตามเพศ แบ่งเป็นเพศชาย 200 คน และเพศหญิง 200 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็นโดยสถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60-64 ปี มีสถานภาพแต่งงานแล้ว ระดับการศึกษาประถมศึกษา และมีรายได้รวมทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยต่อปีอยู่ระหว่าง 50,001-200,000 บาท พบว่า ผู้สูงอายุตัดสินใจซื้อเพราะมีรูปแบบที่ตรงกับความต้องการ และได้รับผลประโยชน์ที่เหมาะสมกับการจ่ายกรมธรรม์ ในส่วนของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยด้านอื่น ๆ มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิต ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่ยอมรับตามสมมติฐาน คือ ปัจจัยด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านรายได้

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหิดล

²นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหิดล

³นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหิดล

⁴อาจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก หัวหน้าหลักสูตร สาขาบัญชี มหาวิทยาลัยมหิดล

โดยรวมเฉลี่ยต่อปีที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ 3) ปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : การตัดสินใจซื้อประกันชีวิต ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study: 1) demographic information; 2) marketing mix factors (7Ps); and 3) other factors i.e. corporate image, brand loyalty and brand trust, which affected purchasing decision of life insurance of the elderly. The research sample was 400 elderly people in Bangkok, 200 males and 200 females, derived by probability sampling. The statistics used for data analysis with frequency, percentage, mean, and standard deviation. T-test, one-way ANOVA and Pearson's correlation were used to test the hypothesis. The results showed that most respondents were at the age of 60 - 64, got married, had elementary education, and earned average income between 50,001- 200,000 Bath. The elderly made decision to purchase life insurance because the type of insurance match with their requirements and the benefits of insurance were reasonable for insurance premium.

The results of analysis and testing of hypothesis were as follows: 1) demographic factors, as accepted in the hypothesis, in the aspects of age, marital status and average income affected the purchasing decision of life insurance of the elderly with a statistical significance level of .05; 2) all 7 marketing mix factors correlated with the purchasing decision of life insurance of the elderly with a statistical significance level of .05; and 3) the other 3 factors, corporate image, brand loyalty and brand trust, correlated with the purchasing decision of life insurance of the elderly with a statistical significance level of .05.

Keywords: purchasing decision of life insurance, the elderly

บทนำ

ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยเติบโตขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะใน 5 ปีที่ผ่านมา นั้นมีการเติบโตในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี เหนือกว่าตลาดทั่วโลกซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี ในปี 2556 พบว่า เบี้ยประกันชีวิตรวมในธุรกิจนี้สูงถึง 4.4 แสนล้านบาท และคาดการณ์ธุรกิจประกันชีวิตของไทย จะเติบโตต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น ซึ่งสูงกว่าประมาณการเบี้ยประกันชีวิตทั่วโลกของ Swiss Re (Economic Intelligence Center, 2557) ที่คาดการณ์ว่าจะเติบโตในอัตราร้อยละ 4 ปัจจุบันการแข่งขันทางธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยเป็นที่น่าจับตามองอย่างมากเพราะว่า “ประกันชีวิต” เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและกลายเป็นปัจจัยหนึ่งของชีวิตที่มีบทบาท และมีความสำคัญเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่ช่วยบรรเทา หรือลดหย่อนความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ การทำประกันชีวิตก็เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดระเบียบการใช้จ่ายเงินเปรียบเสมือนเป็นการลงทุนในระยะยาว จากประโยชน์ดังกล่าว ทำให้คนมีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการทำประกันชีวิตมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตที่ผ่านมา ทำให้การเติบโตของธุรกิจประกันชีวิตมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง (จุฑามาศ วาচিতพล, 2556: 484) โดยดูได้จากเบี้ยประกันชีวิตธุรกิจประกันชีวิตปี 2553-2557 มีแนวโน้มขยายตัวสูง หลังยอดขายในช่วง 4 เดือนแรกของปีเติบโตขึ้นถึงร้อยละ 16.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ในไตรมาส 1 มีจำนวน 1.3 แสนล้านบาท อัตราการเติบโตร้อยละ 23 ในจำนวนนี้แบ่งเป็นเบี้ยประกันชีวิตรับปีแรก จำนวน 2.7 หมื่นล้านบาท อัตราการเติบโตร้อยละ 6 เบี้ยประกันชีวิตรับปีต่ออายุ 8.4 หมื่นล้านบาท อัตราการเติบโตร้อยละ 19 และมีอัตราความคงอยู่ร้อยละ 87 และเบี้ยประกันชีวิตรับจ่ายครั้งเดียว 2.3 หมื่นล้านบาท อัตราการเติบโตร้อยละ 84 (สมาคมประกันชีวิตไทย ปีที่ 35 ฉบับที่ 142, 2557)

แนวโน้มการขยายตัวของการทำประกันชีวิตมีมากขึ้น และจะมีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่เกิดขึ้นไม่ต่ำกว่า 2,100,000 กรมธรรม์ (สมาคมประกันชีวิตไทย, 2553) โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลทำให้ธุรกิจขยายตัวจากแรงผลักดันด้านซัพพลายของธุรกิจประกัน ผ่านการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มตัวแทน และเสริมแรงจูงใจนักขาย รวมถึงนโยบายเชิงรุกของช่องทางการขายผ่านธนาคาร ด้วยกลยุทธ์การขายผ่านพนักงานสาขา โดยเฉพาะในกลุ่มลูกค้าบุคคลระดับกลางขึ้นไป (ศุภนิวิจักษณ์ กสิกรไทย, 2555) การที่ประกันชีวิตเติบโตอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการขยายฐานลูกค้าที่ทำกรมธรรม์ใหม่ ดังนั้น ในเวลานี้ทางบริษัทประกันต่าง ๆ จึงพยายามขับเคลื่อนแผนธุรกิจที่สำหรับเจาะกลุ่มตลาดผู้สูงวัย โดยมีการออกแบบประกันชีวิตเพื่อรองรับสังคมผู้สูงวัย (aging society) โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุของประชากรแสดงด้วยสัดส่วนของประชากรในวัยต่าง ๆ เมื่อจำแนกประชากรออกเป็นกลุ่มอายุ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ประชากรวัยเด็ก (อายุน้อยกว่า 15 ปี) วัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จะเห็นได้ว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2583 สัดส่วนของประชากรวัยเด็กและวัยแรงงาน มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่สัดส่วนของประชากร

ผู้สูงอายุ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 13.2 ในพ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 32.1 ในพ.ศ. 2583 และที่น่าสังเกต คือในปี พ.ศ. 2560 จะเป็นปีที่คาดว่าสัดส่วนของประชากรวัยเด็กจะเท่ากับสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ทำให้ตลาดประกันชีวิตในประเทศไทยเป็นตลาดที่น่าสนใจและสร้างโอกาสในการเจาะตลาดของผู้สูงอายุทั่วประเทศ ทำให้กลุ่มธุรกิจเหล่านี้จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการแข่งขันและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นความต้องการของผู้สูงอายุ ที่เริ่มมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่หันมาดูแลสุขภาพมากขึ้น ประกอบกับการบริการด้านการแพทย์ที่ก้าวหน้าช่วยให้คนมีอายุยืนขึ้น คุณลักษณะของผู้สูงอายุและปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุในปัจจุบันกำลังประสบ เป็นข้อมูลที่สำคัญ ที่สามารถใช้สะท้อนถึงแนวโน้มของปัญหาสำคัญที่ผู้สูงอายุในประเทศไทยประสบคือ ปัญหาทางเศรษฐกิจ และสุขภาพ เกือบครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุ มีรายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ และ 2 ใน 3 มีสุขภาพอยู่ในระดับปานกลางถึงไม่ดีมาก โรคที่มีการรายงาน ว่าเป็นกันมากในกลุ่มผู้สูงอายุ คือ ปวดหลัง ปวดเอว ไชข้ออักเสบ ความดันโลหิตสูง โรคกระเพาะ โรคหัวใจ ซึ่งความไม่แน่นอนของชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น โรคภัยไข้เจ็บอุบัติเหตุจนถึงขั้นเสียชีวิตและพิการ ปัจจุบันมนุษย์เราต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ (วิพรรณ ประจวบเหมาะ รูปโฟโล, 2542) เมื่อความไม่แน่นอนในชีวิตสามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้น การทำประกันชีวิตจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อน เพื่อนำเงินก้อนหนึ่งมาชดเชยการสูญเสียรายได้เมื่อมีผู้ถึงแก่กรรม ความเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุจนกลายเป็นบุคคลทุพพลภาพ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2553) กรุงเทพมหานครถือได้ว่าเป็นเมืองหลวงหมายเลข 1 ของประเทศไทยเนื่องจากเป็นเมืองหลวงที่มีความเจริญในทุก ๆ ด้าน อาทิเช่น ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว อีกทั้งมีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการศึกษาจำนวนประชากรผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2555 พบว่า จำนวนทั้งสิ้น 765,974 คน (บริการข้อมูล/สถิติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2555)

จากข้อมูลของธุรกิจประกันชีวิตสำหรับผู้สูงอายุที่ได้กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นจากอดีต จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ว่าใช้เกณฑ์ใดเป็นตัวชี้วัดและตัดสินใจซื้อประกันชีวิต เพื่อที่จะได้ทราบถึงแนวคิดทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งยังสามารถนำมาวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการ

งานวิจัย “การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) งานวิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการทดสอบสมมติฐาน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่ตัดสินใจซื้อประกันชีวิตโดยอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรผู้สูงวัยที่ตัดสินใจซื้อประกันชีวิต ทำให้งานวิจัยนี้ต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีไม่ทราบขนาดของประชากร เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้น ขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ Cochran (1953 อ้างถึงใน กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549: 74) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้

สูตร	n	=	$\frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$
เมื่อ	n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
	P	=	สัดส่วนของประชากรที่ต้องการจะสุ่ม .50
	Z	=	ความมั่นใจที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96
	e	=	สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้
แทนค่าสูตร n	=		$\frac{0.50(1-0.50)1.96^2}{0.05^2}$
	=		384.16

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างคือ 384 คน ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เพื่อความสะดวกในการประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล การสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สำหรับการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 400 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มจำแนกตามเพศคือ เพศชาย 200 คน และเพศหญิง 200 คน ซึ่งให้เกิดความสอดคล้องในสัดส่วนที่เหมาะสมในการเปรียบเทียบ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 0.89 จึงถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด (คิดเป็นร้อยละ 100) นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าที่ (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงแต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย สำหรับการพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปอาจใช้เกณฑ์ดังนี้ (Hinkle, 1998: 118 อ้างถึงใน ชนนิกันต์ ว่องวรโชติ และคณะ, 2556)

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
.70 - .90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50 - .70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30 - .50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00 - .30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ส่วนของปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อประจำวันเกิดเกณฑ์วัดระดับความสำคัญใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Likert's rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคะแนนการวัดแบบช่วงมาตรา (interval scale) มีลักษณะกำหนดเป็นข้อความสำหรับแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (สิริลักษณ์ ปานศรี, 2554: 6)

5 คะแนน หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมาก
3 คะแนน หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อย
1 คะแนน หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อยที่สุด

การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากคะแนนของคำตอบ โดยการหาจากสูตรนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. **ผลข้อมูลด้านประชากรศาสตร์** จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.80 มีสถานภาพแต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 72.30 มีระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ คือ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63.80 และมีรายได้รวมทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยต่อปีส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 50,001-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.50

2. **ผลการตัดสินใจของผู้สูงวัยในการเลือกซื้อประกันชีวิต** ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงวัยมีระดับการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตอยู่ในระดับมาก คือ ตัดสินใจซื้อเพราะมีรูปแบบที่ตรงกับความต้องการ และตัดสินใจซื้อเพราะได้รับผลประโยชน์ที่เหมาะสมกับการจ่ายกรมธรรม์ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.55 และ 3.44 ตามลำดับ

3. **ผลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด** ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผล เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในภาพรวม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	3.51	0.81	มาก
ด้านราคา	3.28	0.80	ปานกลาง
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.39	0.82	ปานกลาง
ด้านการส่งเสริมทางการตลาด	2.68	0.77	ปานกลาง
ด้านบุคลากร	3.72	0.75	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพ	2.91	0.76	ปานกลาง
ด้านกระบวนการ	3.51	0.82	มาก
รวม (1) – (7)	3.29	0.61	ปานกลาง

3.1 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (product) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ รูปแบบของกรมธรรม์มีหลากหลายให้เลือก

3.2 ปัจจัยด้านราคา (price) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ อัตราค่าเบี้ยประกันเหมาะสมกับวงเงินเอาประกัน

3.3 ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (place) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ สามารถติดต่อผ่านช่องทางธนาคารหรือตัวแทนขายประกันชีวิตได้สะดวก

3.4 ปัจจัยด้านการส่งเสริมทางการตลาด (promotion) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ มีการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อย่างสม่ำเสมอ

3.5 ปัจจัยด้านบุคลากร (people) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ พนักงานมีความน่าเชื่อถือไว้วางใจ

3.6 ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ (physical evidence) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ ความทันสมัย / ความพร้อมเพียง ของอุปกรณ์ในการให้บริการ

3.7 ปัจจัยด้านกระบวนการ (process) จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ระดับส่วนประสมการตลาดที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ มีระบบการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว

4. ผลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผล ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่น ๆ ในภาพรวม

ปัจจัยด้านอื่น ๆ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ภาพลักษณ์ขององค์กร	3.28	0.72	ปานกลาง
ความจงรักภักดีต่อตราสินค้า	2.78	0.84	ปานกลาง
ความไว้วางใจในตราสินค้า	2.77	0.87	ปานกลาง
รวม	2.94	0.68	ปานกลาง

4.1 ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กร จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กรที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ ชื่อเสียงของบริษัทประกันชีวิต

4.2 ปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อตราสินค้า จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ปัจจัยด้านความจงรักภักดีที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ กลับมาซื้อกรมธรรม์ซ้ำอีก เพราะมั่นใจในตราสินค้า

4.3 ปัจจัยด้านความไว้วางใจในตราสินค้า จากการวิเคราะห์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ปัจจัยด้านความไว้วางใจในตราสินค้าที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คือ มีความเชื่อมั่นว่าองค์กรจะรักษาสีทธิประโยชน์

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์			
ตัวแปรอิสระ	สถิติที่ใช้	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	t-test	.117	ปฏิเสธ
อายุ	F-test	.013*	ยอมรับ
สถานภาพ	F-test	.001*	ยอมรับ
ระดับการศึกษา	F-test	.552	ปฏิเสธ
รายได้	F-test	.000*	ยอมรับ

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานตามสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านรายได้โดยรวมเฉลี่ยต่อปี มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านรายได้โดยรวมเฉลี่ยต่อปี ที่แตกต่างกัน ของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างที่มีผลต่อการตัดสินใจ ในขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด				
ตัวแปรอิสระ	สถิติที่ใช้	<i>r</i>	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ด้านผลิตภัณฑ์	Correlation	0.659	.000	ยอมรับ
ด้านราคา	Correlation	0.596	.000	ยอมรับ
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	Correlation	0.594	.000	ยอมรับ
ด้านส่งเสริมการตลาด	Correlation	0.420	.000	ยอมรับ
ด้านบุคลากร	Correlation	0.407	.000	ยอมรับ
ด้านกระบวนการ	Correlation	0.496	.000	ยอมรับ
ด้านลักษณะทางกายภาพ	Correlation	0.584	.000	ยอมรับ

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานตามสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอื่น ๆ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านอื่น ๆ				
ตัวแปรอิสระ	สถิติที่ใช้	r	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ภาพลักษณ์องค์กร	Correlation	0.534	.000	ยอมรับ
ความจงรักภักดีต่อตราสินค้า	Correlation	0.464	.000	ยอมรับ
ความไว้วางใจในตราสินค้า	Correlation	0.455	.000	ยอมรับ

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานตามสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ด้านความจงรักภักดีต่อตราสินค้า ด้านความไว้วางใจในตราสินค้า มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ด้านความจงรักภักดีต่อตราสินค้า ด้านความไว้วางใจในตราสินค้า มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ด้านสถานภาพด้านรายได้โดยรวมเฉลี่ยต่อปี มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมของผู้สูงวัยเฉพาะคน ดังนั้นทำให้เกิดความแตกต่างที่ชัดเจน ในแต่ละปัจจัยก็มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจเลือกซื้อประกันชีวิต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัย และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของจุฑามาศ วาชิตพล (2556: 486) ที่พบว่าปัจจัยด้านอายุ และด้านสถานภาพที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิตสอดคล้องกับวรภาพ วิไลเลิศ (2557: 613) ที่พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร และกุลเชษฐ วัฒนผล (2555: 537) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพ และด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความไว้วางใจต่อการซื้อประกันชีวิต

ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของวรภาพ วิไลเลิศ (2557: 613) กุลเชษฐ วัฒนผล (2555: 537) ที่พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันของผู้บริโภคในเขต

กรุงเทพมหานคร และมณฑลวิธาลัย ปวงใจชม (2548) ที่พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกใช้บริการบริษัทประกันชีวิต เนื่องจากปัจจัยด้านระดับการศึกษาของงานวิจัย เล่มนี้ศึกษากับผู้สูงอายุ และจากการสอบถามพบว่าส่วนมากผู้สูงอายุมีเกณฑ์การศึกษาในระดับ เดียวกัน

2. ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านส่วนประสม ทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรัญญา อัครเอกมาลิน (2553) ที่พบว่า ปัจจัย ด้านส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน ของผู้บริโภคมีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อประกันชีวิต วสันต์ นัยเนตร (2554) และกรรณก มีประเสริฐวาจา (2550) พบว่า ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ทั้ง 7 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันชีวิต และสิริลักษณ์ ปานศรี (2554) พบว่า ปัจจัยด้าน ส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน มีอิทธิพลต่อการซื้อประกันสุขภาพ อีกทั้งการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน ไม่สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของจุฑามาศ วาจิตพล (2556) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ ทำประกันชีวิต เพราะในการวิจัยของจุฑามาศ วาจิตพล (2556) จะเน้นแค่การวิเคราะห์ผู้บริโภค ที่ใช้บริการผ่านธนาคาร (bancassurance) ช่องทางเดียว จึงทำให้ตัวแปรมีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยจึงมีผลที่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยด้านอื่น ๆ ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ด้านความจงรักภักดี ต่อตราสินค้า (brand loyalty) ด้านความไว้วางใจในตราสินค้า ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อ ประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามสมมติฐาน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัย ด้านอื่น ๆ ทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าว มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณ วิสุทพิพัฒน์สกุล (2552) ที่พบว่า ปัจจัย ด้านภาพลักษณ์ขององค์กร มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต กุลเชษฐ วัฒนผล (2555) ที่พบว่า ปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อตราสินค้า และด้านความไว้วางใจในตราสินค้า มีความสัมพันธ์กับ การซื้อประกันชีวิต และวราพร วิไลเลิศ (2557) ที่พบว่า ปัจจัยด้านความไว้วางใจในตราสินค้า มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อประกันสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอื่น ๆ ทั้ง 3 ปัจจัย ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของจุฑามาศ วาจิตพล (2556) ที่พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กร และด้าน ความไว้วางใจในตราสินค้า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิต เพราะค่านัยสำคัญ ที่แสดงผลมามีความแตกต่างกันมาก งานวิจัยของจุฑามาศ วาจิตพล (2556) จะเน้นแค่การวิเคราะห์ ผู้บริโภคที่ใช้บริการผ่านธนาคาร (bancassurance) ช่องทางเดียว ผลที่แสดงจากการวิเคราะห์ จึงทำให้ตัวแปรมีความแตกต่างกันผลการวิจัยจึงมีผลที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลที่ได้มาประยุกต์ใช้ และเป็นข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันชีวิตกับรัฐบาล

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านรายได้โดยรวมเฉลี่ยต่อปี ที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาผู้สูงวัยอายุ 60 ปีขึ้นไป ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นในการตัดสินใจของผู้สูงวัย ดังนั้น ผลที่ได้สามารถนำไปประยุกต์สำหรับผู้ที่กำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย การนำเสนอให้กับคนที่เริ่มอายุเข้า 60 ขึ้นไปนั้น จะเริ่มมองหาความมั่นคงในชีวิต รวมถึงสถานภาพบุคคลที่ยังมีครอบครัวให้ดูแลจะมองว่า ครอบครัวก็มีผลสำคัญในการตัดสินใจ อีกปัจจัยที่สำคัญคือ รายได้ของผู้สูงวัย เพราะเมื่อเวลานั้นรายได้ที่ได้รับจะลดน้อย หรือการเก็บออมสะสมเมื่อครั้งยังคงทำงานอยู่ ก็เป็นตัวแปรในสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อประกันชีวิตที่ครอบคลุมและเหมาะสมมากที่สุด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร เพราะผู้สูงวัยส่วนใหญ่มองถึงความสำคัญในการคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับหลังจากการซื้อประกันชีวิต รวมถึงปัจจัยสำคัญคือ บุคลากร ผู้สูงวัยมักจะมองที่ตัวแทนเป็นปัจจัยสำคัญ ความไว้วางใจ ความเชื่อใจ หลังจากซื้อประกันมีความซื่อสัตย์ดูแล และให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย เพราะส่วนนี้จะส่งผลในการมองหารูปแบบประกันชีวิตที่เหมาะสม และให้ผลตอบแทนที่ดี ดังนั้น ในการเพิ่มส่วนทางการตลาดนั้นการพัฒนาบุคลากร หรือตัวแทนเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย

ปัจจัยอื่น ๆ ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปัจจัยด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ด้านความจงรักภักดีต่อตราสินค้า ด้านความไว้วางใจในตราสินค้า มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร โดยที่ผู้สูงวัยจะให้ความสำคัญกับชื่อเสียงขององค์กรมากที่สุด เพราะมองเห็นว่าบริษัทต่าง ๆ องค์กรต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงจะมีความมั่นคงในสถานะทางการเงิน เนื่องจากจะต้องดูแลและรับประกันความผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากผู้สูงวัยไม่ค่อยมองถึงความเป็นผูกพันต่อบริษัท หรือองค์กรต่าง ๆ มากเท่าที่ควร และเกิดความหันเหไปตามคำชวนทั้งจากเพื่อนด้วยกัน ครอบครัว หรือสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างของผู้สูงวัยในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น งานวิจัยนี้เห็นว่าควรมีการขยายขอบเขตในการศึกษากลุ่มตัวอย่างนอกกรุงเทพมหานคร หรือ

ทั้งประเทศไทย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการวางกลยุทธ์ทางการตลาดและพัฒนากลไกการตลาด เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในอนาคต

2.2 การลงพื้นที่ในการเก็บแบบสอบถามนั้น แนะนำการเก็บข้อมูลจากชมรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุที่จัดตั้งขึ้น เนื่องจากการเก็บข้อมูลตามแหล่งท่องเที่ยว โรงพยาบาล และสวนสาธารณะนั้น เป็นต้น งานวิจัยนี้มีความคิดเห็นว่ายากต่อการเก็บข้อมูล รวมทั้งอาจไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่ อีกทั้งการศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จึงเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ หากมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การทำสนทนากลุ่ม (focus group discussion) กับกลุ่มผู้สูงอายุ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ลึกมากยิ่งขึ้น

สรุป

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การตัดสินใจของผู้สูงอายุในการเลือกซื้อประกันชีวิต ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิต ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิต ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ นำมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาที่ได้จากการตั้งวัตถุประสงค์ด้านประชากรศาสตร์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60-64 ปี มีสถานภาพแต่งงานแล้ว ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ชั้นระดับประถมศึกษา และมีรายได้รวมทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยต่อปีอยู่ระหว่าง 50,001-200,000 บาท ในส่วนของการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุตัดสินใจซื้อเพราะมีรูปแบบที่ตรงกับความต้องการ และได้รับผลประโยชน์ที่เหมาะสมกับการจ่ายค่าธรรมเนียม รวมถึงผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยด้านอื่น ๆ พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิต ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่ยอมรับตามสมมติฐาน คือ ปัจจัยด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านรายได้โดยรวมเฉลี่ยต่อปีที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 2) ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ 3) ปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อประกันชีวิตที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

เอกสารอ้างอิง

- กรกนก มีประเสริฐวาจา. (2550). **ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อประกันชีวิตของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2557). **ร้อยละการคาดประมาณประชากรสูงอายุไทย พ.ศ. 2553-2583**. <www.oppo.opp.go.th/info/StatP_PopTrends53-83.xls> (19 กันยายน)
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). **การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: อรรถสา.
- กุลเชษฐ วัฒนผล. (2555). **ความไว้วางใจต่อการซื้อประกันชีวิตธนาคารไทยพาณิชย์ของผู้สูงวัยเกษียณในเขตบางคอแหลม**. **วารสารการตลาด และการสื่อสาร**, 1 (2), 524-537.
- จุฑามาศ วาจิตพล. (2556). **การตัดสินใจทำประกันชีวิตในรูปแบบ BANCASSURANCE ของคนในกรุงเทพมหานคร**. **วารสารการตลาด และการสื่อสาร**, 1 (2), 485-492.
- ชนิกานต์ ว่องวรโชติ และคณะ. (2556). **การเปรียบเทียบคุณค่าตราสินค้าและเทสโตของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มณฑิราลัย ปวนใจชม. (2548). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการบริษัทประกันชีวิตในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วราพร วิไลเลิศ. (2557). **ปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. **วารสารการเงินการลงทุนการตลาดและการบริหารธุรกิจ**, 4 (1), 595-615.
- วสันต์ นัยเนตร. (2554). **ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าในการซื้อประกันชีวิตผ่านธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในอำเภอเมืองเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟไฟโล. (2557). **การส่งเสริมสุขภาพกับปีศาจกลัวด้วยผู้สูงอายุปี 2542**. <<http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic004.php>> (27 กันยายน)
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). **คาดการณ์แรงส่งการขยายตัว หลังเติบโตสูงในช่วงครึ่งปีแรก**. <<https://www.kasikornresearch.com/th/keconanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=29065>> (27 ธันวาคม)
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2558). **ดัชนีการสูงวัยของประชากรไทย พ.ศ. 2503 –2583**. < <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/Contents/Books/FullText/2014/2014-Population-Aging-Poster.pdf> > (7 เมษายน)

สมาคมประกันชีวิตไทย. (2557). รอบรู้เกี่ยวกับประกันชีวิต. **วารสารประกันชีวิต**, 35 (142).

สมาคมประกันชีวิตไทย. (2557). สรุปสาระสำคัญของการประกันชีวิต 2553. <http://www.tlaa.org/2012/enews_arti_de.php?article_id=12&article_detail_id=48#.VCZ72Gd_uBG> (27 กันยายน)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2558). สาระน่ารู้ การประกันชีวิต 2553. <http://www.oic.or.th/th/elearning/inner_life2.php> (7 เมษายน)

สิริลักษณ์ ปานศรี. (2554). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อประกันสุขภาพของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อรุณ วิสุทพีพัฒนสกุล. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตผ่านช่องทางขายธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

Economic Intelligence Center. (2557). เจาะโอกาสก้าวกระโดดในธุรกิจประกันชีวิต. <https://www.scbeic.com/THA/document/topic_special_report_moneybanking_apr14> (27 กันยายน)

ปริทัศน์หนังสือ: วิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ การประยุกต์ใช้และตัวอย่าง
BOOK REVIEW: RESEARCH METHODS IN POLITICAL SCIENCE
APPLICATION AND EXAMPLES

นิภาพรรณ เจนสันติกุล/ NIPAPAN JENSANTIKUL¹



บทนำ

หนังสือเรื่อง วิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ การประยุกต์ใช้และตัวอย่างเล่มนี้ผู้แต่ง คือ รองศาสตราจารย์ พิษณุ เสี่ยงมพงษ์ พ.ศ. 2558 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 404 หน้า หนังสือเล่มนี้มีจำนวน 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การวิจัยทางรัฐศาสตร์ เป็นการนำเสนอหัวข้อและประเด็นวิจัยทางรัฐศาสตร์ ที่มา กรอบแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ตอนที่ 2 เทคนิควิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งวิธีการเก็บข้อมูลมีด้วยกันหลายวิธี อาทิ การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น ตอนที่ 3 เทคนิควิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่ใช่เชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ตอนที่ 4 บทสรุป: จากการวิจัยผู้วรรณกรรมทางรัฐศาสตร์ โดยภาพรวมของหนังสือเล่มนี้เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ และการนำเสนอกระบวนการวิเคราะห์การจำแนกเนื้อหา การตีความนัยทางรัฐศาสตร์ด้วยวิธีการอภิปราย ซึ่งทำให้เกิดมุมมองทางความคิดที่มีความหลากหลายเห็นรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ แตกต่างจากการศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์หรือทางด้านการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการสร้างมุมมองทางความคิดและการกำหนดแบบแผนการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยให้เหมาะสม

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

กับสิ่งที่ผู้อ่านต้องการศึกษา ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิชาการทุกท่าน ในการนำแนวคิด หลักการ เทคนิค และแนวทางการศึกษาต่าง ๆ จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าในงานวิจัยด้านต่าง ๆ ต่อไป

บทวิจารณ์

หนังสือเล่มนี้ จำแนกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การวิจัยทางรัฐศาสตร์ ซึ่งในตอน 1 นี้ อธิบายให้เห็นถึงหัวข้อหรือประเด็นทางรัฐศาสตร์ จะพบว่า ขอบข่ายในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ จะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การเมือง การปกครอง และการบริหาร สถาบันการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มผลประโยชน์ การบริหารราชการและพฤติกรรมกรรมการบริหาร การเมืองภายในและการเมืองในบริบทระหว่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงปรากฏการณ์ทางการเมือง เหตุการณ์และความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ ด้วยการศึกษาสาเหตุและเหตุผลที่เกิดขึ้น จึงมีการใช้แผนที่แนวคิด แผนภาพลูกศรในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนั้นผู้วิจัยควรระบุให้ชัดเจนทั้งในส่วนของวัตถุประสงค์ การออกแบบการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล (Williams, 2007: 65)

ตอนที่ 2 เทคนิควิธีการเก็บข้อมูล เพื่อเป็นการค้นหาสิ่งที่ยืนยัน หรือสิ่งที่ช่วยปฏิเสธคำตอบ หรือสมมติฐาน ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจึงมีส่วนสำคัญ วิธีการเก็บข้อมูลจำแนกได้หลายวิธี อาทิ การสังเกต ทำให้ได้รายละเอียดของเรื่องราวที่สังเกต เช่น งานวิจัยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการชุมนุม โดยเป็นงานวิจัยที่ให้ความสำคัญกับช่วงเวลา การสัมภาษณ์ ช่วยให้ได้ข้อมูล มุมมอง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัย ผู้ให้ข้อมูลจึงเป็นบุคคลสำคัญ การระบุบุคคลและการเข้าถึงข้อมูลจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาอย่างละเอียด การสนทนากลุ่ม เป็นการสนทนาตั้งแต่บุคคล 2 คนขึ้นไป เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น ผู้วิจัยอาจแยกบุคคลผู้มีบทบาท ทักษะที่แตกต่างกัน การใช้เทคนิคการสำรวจ ในส่วนนี้ผู้วิจัยต้องระบุหน่วยในการวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าเป็นระดับใด กลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์การ โดยการสำรวจใช้ในการศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น พฤติกรรม การรับรู้ และข้อเท็จจริง เป็นต้น ดังนั้นเนื้อหาในตอน 2 นี้ ผู้เขียนได้พยายามอธิบายถึงหน่วยในการวิเคราะห์ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการกำหนดจำนวนข้อมูล และผู้ให้ข้อมูลควรเป็นใครบ้างซึ่งในระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสำคัญกับความหมายและถ้อยคำที่ผู้ให้ข้อมูลตอบเพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นการทดสอบสมมติฐานที่เกิดขึ้นว่าเป็นจริงหรือไม่ (Williams, 2007: 67)

ตอนที่ 3 เทคนิควิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในตอนที่ 3 นี้ อธิบายถึงการจัดการข้อมูลโดยมีวิธีการหลากหลาย อาทิ การตีความ ให้ความหมาย ซึ่งผู้วิจัยจะต้องให้รหัสข้อมูล และการทำความเข้าใจกับข้อมูล การเข้าใจถึงห่วงโซ่ของเหตุการณ์ การวิเคราะห์หาทฤษฎี การศึกษานัยและความหมาย

ของการใช้ภาษา วิเคราะห์คำพูดและสัญลักษณ์ที่ใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์เชิงสาระ บริบทแวดล้อม การวิเคราะห์เปรียบเทียบ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร เป็นต้น หลักการสำคัญของกาวิวิเคราะห์ข้อมูล คือ จะต้องนำไปสู่การตอบคำถาม การวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยและพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลจะสอดคล้องกับ วิธีการเก็บข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องวางแผนและศึกษารายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็น ระบบ รวมถึงการนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้นั้นตรวจสอบความถูกต้อง (Yeasmin & Rahman, 2012: 156)

ตอนที่ 4 บทสรุป: จากการวิจัยผู้วรรณกรรมทางรัฐศาสตร์ ในตอนนี้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ตั้งแต่ตอนที่ 1-3 โดยลักษณะของงานวิจัยทางรัฐศาสตร์จะมีการตั้งคำถาม คือ “อย่างไร และเพราะเหตุใด” ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ศึกษา และสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ อย่งไรก็ตามผู้เขียนได้เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการมีกรอบแนวคิดและทฤษฎี เนื่องจาก ทฤษฎีมีส่วนช่วยลดความซับซ้อนและช่วยในการหาคำตอบแก่คำถามการวิจัย อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างแนวคิด ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เป็นต้น สำหรับในตอนี่ 4 นี้ ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์ จากการศึกษารายละเอียดของการตั้งคำถาม คือ “อย่างไรและเพราะเหตุใด” โดยมีประโยชน์ต่อ การนำไปกำหนดแบบแผนการวิจัยและการค้นหาคำตอบของการวิจัย ด้วยการศึกษารอบแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ โดยผู้เขียนได้อธิบายสาระสำคัญไว้อย่างชัดเจน

หนังสือเล่มนี้มีจุดเด่น ดังนี้ 1) มีการนำเสนอตัวอย่างเป็นรูปธรรมที่อธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัย โครงสร้างการศึกษาและการวิเคราะห์อย่างละเอียด อาทิ งานวิจัยของนิติ มณีกาญจน์ (2546) เรื่อง การวิเคราะห์ “การปกครองโดยไม่ปกครอง” ในคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง ที่นำเสนอกระบวนการวิเคราะห์ ด้วยการตีความคัมภีร์เต๋า เต็ก เก็ง การย้อนแย้งสมมติฐานที่ตั้งไว้ การอธิบายความสัมพันธ์ที่มีความซับซ้อน และอภิปรายพิสูจน์สมมติฐาน 2) เป็นความเรียง มีการระบุหัวข้อจำนวนไม่มากและใช้ แนวทางการอภิปรายถกเถียง เพื่อนำเสนอสาระงานวิจัยทางรัฐศาสตร์โดยเรียงเรียงเนื้อหาเป็น 4 ตอน ทำให้ผู้อ่านสามารถศึกษารายละเอียดและตัวอย่างต่าง ๆ ได้ตามลำดับเนื้อหา 3) หนังสือเล่มนี้ มีความแตกต่างจากหนังสือเล่มอื่น ๆ ในการนำเสนอในรูปแบบการอภิปราย การนำเสนอเทคนิควิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่พบในงานวิจัยด้านรัฐศาสตร์ไม่มาก ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ที่สนใจงานด้านรัฐศาสตร์ สำหรับจุดที่ควรพัฒนาของหนังสือเล่มนี้ พบว่า 1) มีการนำเสนอ เพียงบางเทคนิควิธีการวิจัย และขาดการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของเทคนิควิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 2) การใช้ภาษาที่เข้าใจยาก มีคำศัพท์เฉพาะในทางรัฐศาสตร์จำนวนมาก ซึ่งอาจมีการเพิ่มเติมในเรื่องของนิยามความหมายของคำศัพท์เฉพาะหรือการทำดัชนีคำศัพท์ ไว้ท้ายเล่มเพื่อประโยชน์ต่อผู้อ่านในการทำ ความเข้าใจถึงคำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือให้ความสำคัญกับการศึกษาลักษณะงานวิจัย ประเด็นทางรัฐศาสตร์ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่ใช่เชิงปริมาณ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านที่สนใจประเด็นทางรัฐศาสตร์และสามารถนำระเบียบวิธีวิจัยหรือแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งผู้อ่านทุกท่านควรทำความเข้าใจถึงระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ และควรมีพื้นฐานความรู้ด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์เป็นอย่างดีในการศึกษาถึงความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของตัวแปร ลำดับเหตุการณ์ นัยของเวลา ท่วงท่าของเหตุการณ์ในการเข้าถึงข้อมูล และการได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ที่ตีความ งานวิจัยทางรัฐศาสตร์เป็นงานวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างจากงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ เนื่องจากการวิจัยทางรัฐศาสตร์ให้ความสำคัญในการศึกษาการตีความ การศึกษาความสัมพันธ์ การให้ความหมาย การใช้สัญลักษณ์ในบริบทที่มีความซับซ้อนและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในขอบข่ายการศึกษาทางรัฐศาสตร์จะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การเมือง การปกครอง และการบริหาร สถาบันการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้อ่านในสาขาอื่น ๆ และผู้ที่สนใจทุกท่านในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์การเมือง การปกครองที่ผ่านมา ตลอดจนกระบวนการคิด การอธิบายความเชื่อมโยง วิธีการวิเคราะห์ต่าง ๆ อาทิ กระบวนการตีความข้อมูล การวิเคราะห์วาทกรรม การย้อนแย้งทางทฤษฎีและสมมติฐาน การใส่รหัสข้อมูล การอภิปรายเชิงถกเถียง เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวางแผนทางการศึกษาวิจัยในสาขาอื่น ๆ การเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยให้เหมาะสมกับหัวข้อการวิจัยที่ต้องการศึกษา และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอ้างอิงสำหรับการวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์และสาขาอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พิชญ์ เสงี่ยมพงษ์. (2558). *วิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ การประยุกต์ใช้และตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Williams, C. (2007). Research methods. *Journal of Business & Economic Research*, 5 (3), 65-71.
- Yeasmin, S. & Rahman, K. F. (2012). Triangulation research method as the tool of social science research. *Bangladesh University of Professionals Journal*, 1 (1), 154-163.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย (Journal for Social Science Research) เกิดจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออก 4 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี) โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ กำหนดตีพิมพ์วารสารปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม วารสารสังคมศาสตร์วิจัยเน้นการนำเสนอบทความวิจัย โดยอาจมีบทวิจารณ์หนังสือ (book review) หรือบทความปริทัศน์ (review article) ตีพิมพ์ร่วมด้วย บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน ใน 3 คน ชื่อผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิถือเป็นความลับ และการประสานงานระหว่างผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิต้องผ่านกองบรรณาธิการเท่านั้น

ผู้ประสงค์จะส่งบทความ ให้กรอกรายละเอียดในหนังสือส่งบทความเพื่อรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นของตนเองและเป็นผลงานใหม่ไม่เกิน 2 ปี ไม่เคยเผยแพร่ในที่ใด ไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อเผยแพร่ในที่ใด และจะไม่ส่งเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในที่ใดภายใน 90 วัน จากวันที่รับบทความ กรณีที่บทความเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาควรใส่ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้เขียนร่วมด้วย

การเรียงลำดับเนื้อหา จัดรูปแบบ และการพิมพ์ขนาดอักษร สำหรับบทความวิจัยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. ชื่อเรื่อง (Title) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทคัดย่อภาษาไทย ความยาว 15-20 บรรทัด (300-350 คำ) โดยให้สรุปเนื้อหาของบทความทั้งหมดให้เข้าใจที่มาของการทำวิจัย วิธีการโดยย่อ ผลที่ได้จากการวิจัย และนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร และได้ผลลัพธ์อย่างไร
4. คำสำคัญภาษาไทย ไม่เกิน 5 คำ (ไม่ใช่วลี หรือ ประโยค)
5. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ แปลจากบทคัดย่อภาษาไทย มีขนาดและเนื้อหาเหมือนกับบทคัดย่อภาษาไทย
6. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keywords) แปลจากคำสำคัญภาษาไทย
7. บทนำ (Introduction) ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ทำ และขอบขอบเขตของปัญหาวิจัย

8. วัตถุประสงค์ (Objective) ระบุวัตถุประสงค์การวิจัย หรือวัตถุประสงค์เฉพาะที่นำเสนอในบทความวิจัยนี้

9. วิธีดำเนินการ (Material and Method) อธิบายวิธีการดำเนินการวิจัยในสาระสำคัญที่จำเป็น โดยกล่าวถึงวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ที่มาของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งที่มาของข้อมูล การเก็บและรวบรวมข้อมูล การใช้เครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

10. ผลการวิจัย (Result/Finding) แสดงผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยโดยตรง ซึ่งอาจมีภาพประกอบ แผนภูมิ ตารางหรือการสื่อในลักษณะอื่น ๆ ที่เข้าใจได้ง่าย

11. อภิปรายผล (Discussion) อภิปรายและอ้างอิงให้เห็นว่าผลการวิจัยดังกล่าวนี้ ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ ในส่วนใด และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดจากผลการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากผลการวิจัยอื่น ๆ

12. ข้อเสนอแนะ (Suggestion) แนะนำการนำไปใช้ และแนะนำเพื่อนำไปต่อยอดการวิจัย

13. สรุป (Conclusion) สรุปประเด็นข้างต้นทุกข้อให้ได้ความกะทัดรัด ประมาณ 1 ย่อหน้า

14. เอกสารอ้างอิง (Reference) ให้ดูการลงรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความประกอบข้างต้น

การพิมพ์ ขนาดตัวอักษร และความห่างระหว่างบรรทัด

ให้พิมพ์ต้นฉบับด้วยโปรแกรม Microsoft Word 2007 มีความยาวรวมทุกรายการ (ชื่อเรื่อง-เอกสารอ้างอิง และตาราง) จำนวน 15-20 หน้า (4,500-6,000 คำ) ขนาดกระดาษ A4 ห่างจากขอบทุกด้าน 1 นิ้ว ใช้แบบอักษร AngsanaNew ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระยะห่างระหว่างบรรทัด 1 เคาะ (Single Space) โดยมีรายละเอียดแต่ละรายการ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง (Title) ขนาดตัวอักษร 20 จุด/หนา จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

2. ชื่อผู้เขียน (Author) และหัวข้อ "บทคัดย่อ" หรือ "Abstract" ขนาดตัวอักษร 18 จุด/หนา จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

3. คำสำคัญ (Keywords) และ หัวข้อหลัก (Heading) ขนาดตัวอักษร 18 จุด/หนา เนื้อหาของคำสำคัญขนาดตัวอักษร 16 จุด จัดชิดขอบกระดาษด้านขวา

4. ชื่อข้อหัวข้อย่อย (Sub-heading) และชื่อตารางขนาด 16 จุด/หนา ชื่อความในตารางขนาดตัวอักษร 14 จุด จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

5. ความห่างระหว่างข้อความ เมื่อสิ้นสุดเนื้อหาแล้วขึ้นหัวข้อหลักเคาะ 2 ครั้ง เนื้อหาบรรทัดใหม่ถัดจากหัวข้อให้เคาะ 1 ครั้ง ตามปกติ

การลงรายการเอกสารอ้างอิงในเนื้อเรื่องของบทความ (Citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ ใช้การอ้างแบบนาม-ปี (Author-year) ปรากฏแทรกอยู่ในเนื้อหาของบทความ (In-text Citation) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การอ้างอิงมี 2 แบบ คือ แบบที่ชื่อผู้แต่งอยู่ในวงเล็บ และที่ชื่อผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ
แบบที่ 1 ชื่อผู้แต่งอยู่ในวงเล็บ ให้เรียงตามลำดับ ข้อความที่อ้างถึง...(ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์:/หมายเลขหน้าที่อ้าง)/ ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ ใช้เฉพาะนามสกุล เช่น

...ชาวเขามีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ประไพ อุดมทัศนีย์, 2530: 20)

...จึงค้นหาข้อมูลโดยการใช้ห้องสมุดอื่น ๆ (Taylor, 1968: 181-182)

แบบที่ 2 ชื่อผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ ให้เรียงตามลำดับ ชื่อผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์:/หมายเลขหน้าที่อ้าง)/ข้อความที่อ้าง... ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ เมื่อนามสกุลของผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ ต้องเขียนนามสกุลของผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษไว้ในวงเล็บด้วย เช่น

ประไพ อุดมทัศนีย์ (2530: 20) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการดำเนินงาน...

เทเลอร์ (Taylor, 1968: 181-182) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า เมื่อบุคคลต้องการข้อเสนอเทศ...

2. การอ้างอิงที่ไม่ระบุหมายเลขหน้า ให้เรียงตามข้อ 1 ต่างเพียงตัดหมายเลขหน้าออกเท่านั้น

3. การลงรายการอ้างอิง

3.1 ให้ตัดยศ ตำแหน่งทางวิชาการ วิชาชีพ ฐานะการสมรสออก เช่น ศาสตราจารย์ ดร.เปลื้อง ณ นคร ให้เขียนว่า (เปลื้อง ณ นคร, 2536: 42)

3.2 กรณีผู้แต่งใช้นามแฝง ให้ใช้นามแฝงตามที่ปรากฏจริง เช่น (หยก บุรพา, 2525: 41-45)

3.3 กรณีผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ให้ใช้เฉพาะนามสกุลเท่านั้น เช่น Douglas Cockerell ให้เขียนว่า (Cockerell, 1985: 56-60) หากนามสกุลของผู้แต่งอยู่นอกวงเล็บ ต้องเขียนนามสกุลของผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษไว้ในวงเล็บด้วย เช่น ค็อกเกอร์เรลล์ (Cockerell, 1985: 56-60) อธิบายว่า...

3.4 กรณีผู้แต่งคนไทย เขียนเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใส่ชื่อและนามสกุล เช่น เกษม สุวรรณกุล ให้เขียนว่า (Kasem Suwanagul, 1982: 60-75)

3.5 กรณีผู้แต่งมีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ หรือเป็นองค์กร หน่วยงาน ให้คงไว้ตามเดิม เช่น (กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, 2516: 16-25), (สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ [จวน อุฏฐายี], 2512: 95), (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2540: 27)

3.6 กรณีผู้แต่งหลายคน

ผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยมีคำว่าและคั่นระหว่างกลาง เช่น (ชุตินา สัจจามันท์ และนนทิพา มีแต้ม, 2530: 17-25), (Marks and Neilwson, 1991: 26-29)

ผู้แต่ง 3-6 คน ให้ระบุผู้แต่งทุกคน โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นผู้แต่งทุกคน ยกเว้นคนสุดท้ายให้คั่นด้วยคำว่า “และ” เช่น (เจือ สตะเวทิน, สุระประณี นาคกรทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ, 2519: 98-100)

ผู้แต่งมากกว่า 6 คน ให้ระบุเฉพาะชื่อ 3 คนแรก และตามด้วยคำว่า “และคณะ” ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศให้ตามด้วยคำว่า “and other” หรือ “et al” (กอบแก้ว โชติบุญชร, สุกานดา ดีโพธิ์กลาง, กาญจนา ใจกว้าง และคณะ, 2540: 42), (Sarton, Saffdy, Gate et al., 1982: 67)

3.7 อ้างเอกสารของผู้แต่งคนเดียวกัน และมีหลายเรื่อง แต่มีปีที่พิมพ์เดียวกัน ให้ใส่ ก ข ค กำกับ หรือ a b c ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520 ก: 64-75), (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520 ข: 52-55)

3.8 กรณีอ้างอิงเนื้อหาที่เหมือนกัน สอดคล้องกัน หรือ มีความหมายเดียวกัน ของผู้แต่งหลายคน ให้ระบุผู้แต่งและรายละเอียดทุกคนโดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่น เช่น (ธงชัย สันติวงษ์, 2533: 45-47; นิพนธ์ จิตต์ภักดี และทิพาพันธ์ สังฆพงษ์, 2547: 15)

3.9 กรณีที่เอกสารไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ลงรายการว่า ม.ป.ป. หรือ n.d. ในกรณี ภาษาต่างประเทศ เช่น (นริศรา สุวีระธรรมานนท์ และคณะ, ม.ป.ป.: 12)

3.10 กรณีอ้างอิงเอกสารต่อจากเอกสารอื่น

1) หากให้ความสำคัญกับเอกสารต้นฉบับเดิมมากกว่า ให้ลงรายการของเอกสารต้นฉบับ ตามด้วยคำว่า “อ้างถึงใน” หรือ “quoted in” หรือ “cited by” ในกรณีเอกสารภาษาอังกฤษ แล้วจึงอ้างรายการเอกสารรอง เช่น (ม.ล.จ้อย นันทิวชิรินทร์, 2514: 110 อ้างถึงใน วัลลภ สวัสดิวัลลภ, 2534: 171), (Felix, 1993: 17 quoted in Rampel, 1994: 94)

2) หากให้ความสำคัญกับเอกสารรองมากกว่า ให้ลงรายการเอกสารรองตามด้วยคำว่า “อ้างจาก” หรือ “quoting” หรือ “citing” ในกรณีภาษาต่างประเทศ แล้วจึงอ้างรายการเอกสารต้นฉบับเดิม เช่น (วัลลภ สวัสดิวัลลภ, 2534: 171 อ้างจาก ม.ล.จ้อย นันทิวชิรินทร์, 2514: 110), (Rampel, 1994: 94 citing Felix, 1993: 17)

3.11 กรณีเอกสารอ้างอิงไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่ปรากฏชื่อบรรณาธิการ (ed.) ผู้รวบรวม (comp.) หรือ ผู้แปล (trans.) ให้ลงชื่อบรรณาธิการ ผู้รวบรวม หรือผู้แปล เช่น (สัมพัฒน์ มนัสไพบุลย์, บรรณาธิการ, 2541: 25), (Normans, ed., 1999: 68-72)

การลงรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (Reference)

ใช้การลงรายการอ้างอิงแบบสมาคมจิตวิทยาอเมริกา (American Psychological Association, APA) ระบุเฉพาะรายการที่ถูกอ้างอิงในเนื้อหาของบทความเท่านั้น โดยให้เรียงเอกสารภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ และให้เรียงเอกสารปฐมภูมิไว้ก่อนเอกสารทุติยภูมิ แสดงการลงรายการเพื่อเป็นตัวอย่าง ดังนี้

1. **หนังสือทั่วไป** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือ. //ชื่อชุดหนังสือและลำดับที่ (ถ้ามี). //เล่มที่ใช้อ้าง (ถ้ามี). // (ครั้งที่พิมพ์). //สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์. เช่น เทพนารินทร์ ประพันธ์พัฒน์. (2548). **วิศวกรรมเครื่องมือ (Tool engineering)**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. Longman, S. V. (2004). Page and stage: An approach to scrip analysis. Boston, MA: Pearson.
2. **หนังสือรวมเรื่อง** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ผู้เขียนบทความ. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. /ในชื่อบรรณาธิการ, ตำแหน่ง (ถ้ามี) //ชื่อหนังสือรวมเรื่อง // (หมายเลขหน้าบทความ). //ชื่อจังหวัดที่พิมพ์: /ชื่อสำนักพิมพ์. เช่น สุปราณี แจ้งบำรุง. (2546). ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำวัน. ใน สุปราณี แจ้งบำรุง และคณะ, บรรณาธิการ. **ปริมาณสารอาหารอ้างอิงที่ควรได้รับประจำสำหรับคนไทย พ.ศ. 2546** (พิมพ์ครั้งที่ 3 หน้า 21-26). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ).
3. **หนังสือแปล** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือแปล. //แปลจากชื่อหนังสือต้นฉบับ. //(พิมพ์ครั้งที่). //โดย/ชื่อผู้แปล. //สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์. เช่น พาริกินสัน, ซี บอร์ทโคท และรัสตอมจิ, เอ็ม เค. (2536). **การบริหารยุคใหม่**. แปลจาก Realities in management. โดย เริงคักดี ปานเจริญ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
4. **วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. // (ปีที่วิจัยสำเร็จ). //ชื่อวิทยานิพนธ์. //วิทยานิพนธ์ปริญญา(ระดับ)/ชื่อสาขาวิชา/สังกัดของสาขาวิชา/มหาวิทยาลัย. เช่น เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540). **การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร**. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
5. **รายงานการวิจัย** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้วิจัย. //(ปีที่พิมพ์). //รายงานการวิจัยเรื่อง/... //สถานที่พิมพ์: /ผู้จัดพิมพ์. เช่น ชวนพิศ สุทัศนเสนีย์. (2534). **รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้และไม่ใช้บริการกวดภาคของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
6. **วารสาร** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้เขียนบทความ. //(ปีที่พิมพ์, /เดือน). //ชื่อบทความ. /ชื่อวารสาร, /ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้าบทความ. เช่น ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2544, เมษายน). อำนาจหน้าที่ของรัฐสภาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. **รัฐสภาสาร**, 49 (4), 1-16.

7. **หนังสือพิมพ์และกฤตภาค** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้เขียนบทความ// (ปีที่พิมพ์,/เดือน/วันที่)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้าบทความ. เช่น
ทิมข่าวเศรษฐกิจ. (2545, กันยายน 18). ผลพวงแห่งการพัฒนา 4 ทศวรรษ บทเรียนแผน 9 –
ก้าวอย่างยั่งยืน. มติชน, 7.

8. **อินเทอร์เน็ตหรือเวปไซด์** ให้ลงรายการเรียงตามลำดับ ชื่อผู้จัดทำเว็บไซต์// (ปีที่เข้าถึง)/ชื่อเว็บไซต์/<แหล่งที่อยู่ที่เข้าถึงได้>/(วัน/เดือนที่เข้าถึง). เช่น
มหาวิทยาลัยนเรศวร, สำนักหอสมุด. (2548). ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด. <<http://library.nu.ac.th/>>
(1 ตุลาคม)

การเขียนบทวิจารณ์หนังสือ ให้ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน บทนำ บทวิจารณ์ บทสรุป และเอกสารอ้างอิง โดยเรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และสื่อความหมายได้ชัดเจน โดยอาจตั้งตามชื่อหนังสือที่วิจารณ์ ตั้งชื่อตามตามจุดมุ่งหมายของเรื่อง หรือตั้งชื่อด้วยการให้ประเด็นชวนคิด

2. ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. บทนำ เป็นการเขียนนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะวิจารณ์ เช่น ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ความเป็นมาของหนังสือ และอธิบายเหตุจูงใจที่ทำให้วิจารณ์หนังสือนั้น

4. บทวิจารณ์ เป็นส่วนแสดงความคิดเห็นและรายละเอียดในการวิจารณ์ โดยเสนอแนะจุดเด่นและจุดบกพร่องของเรื่องอย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล หากต้องการเล่าเรื่องย่อ ควรเขียนเล่าอย่างสั้น ๆ เพราะการวิจารณ์ไม่ใช่การสรุปเรื่อง แต่เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ต่อหนังสือเรื่องนั้น ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายอะไรมายังผู้อ่านหนังสือ และสื่อสารชัดเจนหรือไม่อย่างไร ถ้าประเด็นในการวิจารณ์มีหลายประเด็นควรนำเสนอตามลำดับ เพื่อให้ผู้อ่านบทวิจารณ์เข้าใจง่ายไม่สับสน ในกรณีที่มีจุดเด่นและจุดด้อยควรเขียนถึงจุดเด่นก่อนแล้วจึงกล่าวถึงจุดด้อยเพื่อให้เกียรติและแสดงให้เห็นว่าการวิจารณ์ คือการสร้างสรรค์ไม่ใช่การทำลาย

5. บทสรุป เป็นการเขียนสรุปความคิดทั้งหมดที่วิจารณ์และให้แง่คิด หรือข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้อ่านได้ทบทวนประเด็นสำคัญของเรื่องและความคิดสำคัญของผู้วิจารณ์

6. เอกสารอ้างอิง ใช้การลงรายการอ้างอิงแบบสมาคมจิตวิทยาอเมริกา (American Psychological Association, APA) ระบุเฉพาะรายการที่ถูกอ้างอิงในเนื้อหาของบทความเท่านั้น โดยให้เรียงตามลำดับอักษร และเอกสารภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ

องค์ประกอบและรูปแบบการพิมพ์บทความปริทัศน์ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน บทนำ บทปริทัศน์ บทสรุป และเอกสารอ้างอิง

1. ชื่อเรื่อง ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และสื่อความหมายได้ชัดเจน
2. ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. บทนำ กล่าวถึงความน่าสนใจของเรื่องที่น่าเสนอ และเป็นการเขียนนำไปสู่เนื้อหาแต่ละประเด็น

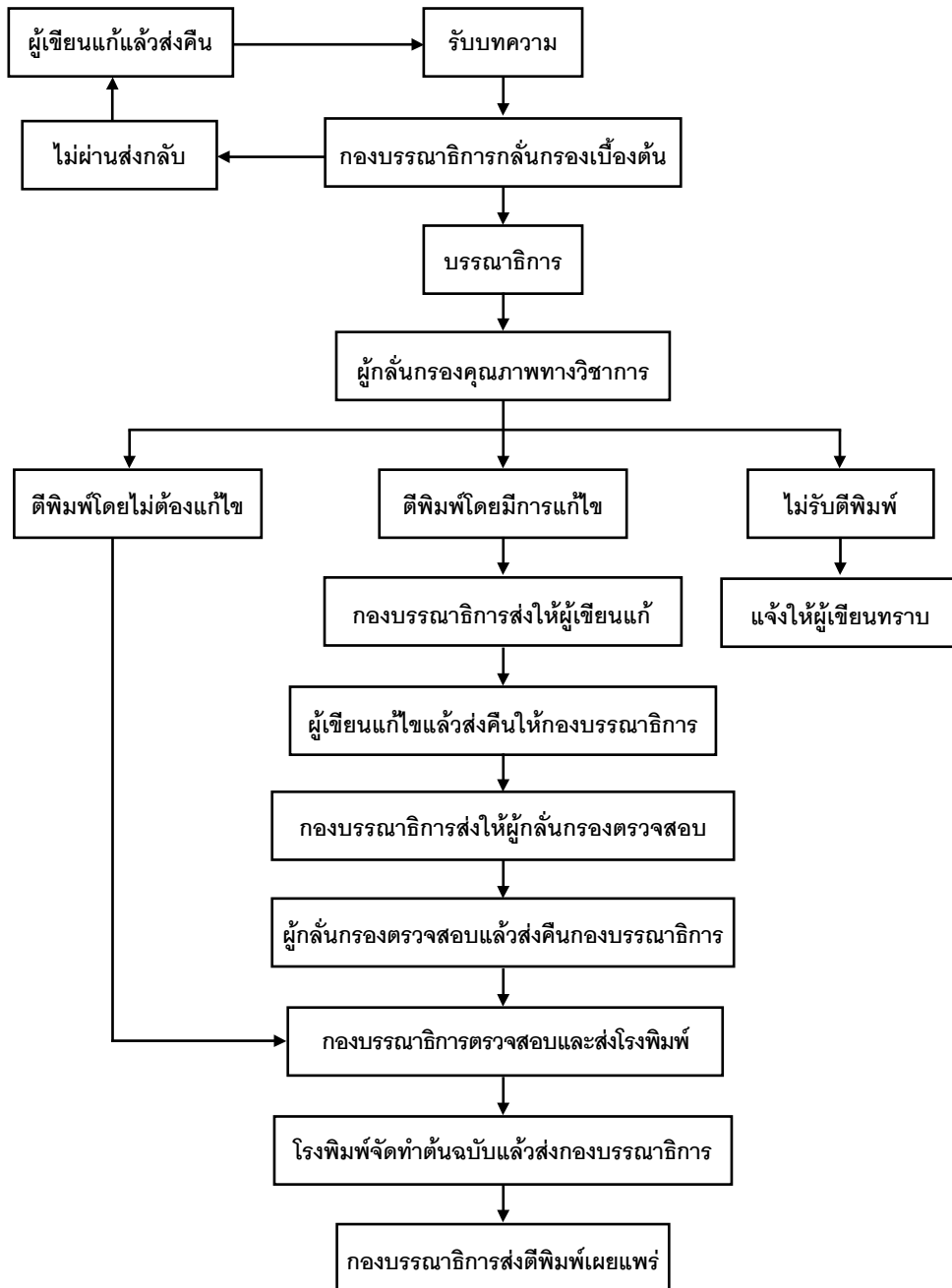
4. บทปริทัศน์ เป็นการเขียนวิพากษ์งานวิชาการ ที่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียด วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

5. บทสรุป เป็นการเขียนสรุปเรื่องที่น่าเสนอ พร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

6. เอกสารอ้างอิง ใช้การลงรายการอ้างอิงแบบสมาคมจิตวิทยาอเมริกา (American Psychological Association, APA) ระบุเฉพาะรายการที่ถูกอ้างอิงในเนื้อหาของบทความเท่านั้น โดยให้เรียงตามลำดับอักษร และเอกสารภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ

การพิมพ์ต้นฉบับวิจารณ์หนังสือและบทความปริทัศน์ ให้พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word 2007 มีความยาวรวมทุกรายการ ไม่เกิน 20 หน้า ขนาดกระดาษ A4 ห่างจากขอบทุกด้าน 1 นิ้ว ใช้แบบอักษร AngsanaNew ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระยะห่างระหว่างบรรทัด 1 เคาะ (Single Space) ชื่อเรื่องใช้ขนาดตัวอักษร 20 จุด/หนา จัดไว้กลางหน้ากระดาษ ชื่อผู้เขียนใช้ขนาดตัวอักษร 18 จุด/หนา จัดไว้กลางหน้ากระดาษ หัวข้อหลักใช้ขนาดตัวอักษร 18 จุด/หนา จัดชิดขอบกระดาษด้านซ้าย เนื้อหาใช้ขนาดตัวอักษร 16 จุด จัดข้อความกระจายแบบไทย

ขั้นตอนการพิจารณาตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารสังคมศาสตร์วิจัย



หนังสือนำเสนอบทความวิจัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรียน บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์วิจัย

เรื่อง นำส่งบทความวิจัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารบทความวิจัยจำนวน 3 ชุด

2. CD บทความวิจัยจำนวน 1 แผ่น (พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft word 2007)

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ชื่อ และ นามสกุล
I, Mr./Mrs./Miss Name & Surname

(ชาวไทยระบุทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชาวต่างชาติระบุเฉพาะชื่อภาษาอังกฤษ)

ที่อยู่เพื่อการติดต่อโดยละเอียด แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์.....

โทรศัพท์เคลื่อนที่..... โทรสาร E-mail:

ขอส่งบทความวิจัย ไม่เป็น หรือ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร.....

สาขา..... มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อบทความภาษาไทย

2. ชื่อบทความภาษาอังกฤษ

3. เจ้าของผลงาน (ระบุคำนำหน้าชื่อ นาย นาง นางสาว พระมหา เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ)

คนที่ 1 ชื่อ (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ

สถานที่ทำงาน/สถาบันการศึกษา

คนที่ 2 ชื่อ (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ

สถานที่ทำงาน/สถาบันการศึกษา

คนที่ 3 ชื่อ (ภาษาไทย).....(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ

สถานที่ทำงาน/สถาบันการศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ นอกจากนี้ ผลงานดังกล่าวยังไม่เคยเผยแพร่ในที่ใด

ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาเพื่อเผยแพร่ในที่อื่น และจะไม่ส่งเพื่อเผยแพร่ในที่ใดภายใน 90 วัน

จึงขอส่งบทความมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

รับบทความเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ลงชื่อ..... (ผู้ส่งบทความ)

ลงชื่อ (ผู้รับบทความ)

(.....)

ใบสมัครสมาชิก

วารสารสังคมศาสตร์วิจัย

JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES RESEARCH

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ
ค่าสมัครสมาชิก 1 ปี 220 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์)
จำหน่ายปลีก ฉบับละ 120 บาท
บอกรับตั้งแต่ ปีที่.....ฉบับที่.....เป็นเวลา.....ปี
ชื่อ.....นามสกุล.....
ที่ทำงาน.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
ที่บ้าน.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
สถานที่จัดส่ง
 ที่ทำงาน ที่บ้าน
(ลงชื่อ).....

ชำระค่าสมาชิกโดย

- เงินสด ในนาม.....
- ธนาณัติ (สั่งจ่าย ปณ. สนามจันทร์) ในนาม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000 โทรศัพท์ 0-3426-1021-36 โทรสาร 0-3426-1071
- โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ในนาม วารสารสังคมศาสตร์วิจัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม)
ธนาคารกรุงไทย สาขานครปฐม เลขที่บัญชี 701-0-68818-4 พร้อมแฟกซ์หลักฐาน
การโอนเงินและที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสารฯ มาที่ โทรสาร 0-3426-1069

หมายเหตุ เริ่มออกปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2553



